

Orimattilan kaupunki

Tilinpäätös 2019

Kaupunginhallitus 30.3.2020

Kaupunginvaltuusto 8.6.2020

Sisällysluettelo

1 Toimintakertomus	5
1.1 Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa	5
1.1.1 Kaupunginjohtajan katsaus	5
1.1.2 Kaupunginhallinto ja siinä tapahtuneet muutokset	6
1.1.3 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys	12
1.1.4 Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa 2018	18
1.1.5 Kaupungin henkilöstö	22
1.1.6 Ympäristötekijät 2019	24
1.1.7 Muut ei-taloudelliset asiat	24
1.1.8 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä	24
1.1.9 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittämiseen vaikuttavista tekijöistä	26
1.2 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus	35
1.2.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen	35
1.2.2 Toiminnan rahoitus	36
1.2.3 Rahoitusasema ja sen muutokset	38
1.2.4 Kokonaistulot ja -menot	39
1.3 Kuntakonsernin toiminta ja talous	41
1.3.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä	41
1.3.2 Konsernin toiminnan ohjaus	41
1.3.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat	46
1.3.4 Arvio konsernin tulevasta kehityksestä	46
1.3.5 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä	46
1.3.6 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut	55
1.4 Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottaminen	58
2 Talousarvion toteutuminen	60
Määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen	60
2.1 Käyttötalouden toteutuminen	60
Kaupunginhallitus, -valtuusto ja konsernihallinnon toimiala	60
Sivistys- ja hyvinvointivaliokunta	68
Elinvoima- ja tekninen valiokunta	76
Ympäristövaliokunta	84
Käyttötalouden osan toteutuminen	88
Kaupunginvaltuuston hyväksymät muutokset vuoden 2019 talousarvioon	91

2.2 Tuloslaskelman toteutuminen	93
2.3 Investointien toteutuminen	94
Kaupunginvaltuuston hyväksymät muutokset vuoden 2019 talousarvion investointeihin	98
2.4 Rahoitusosan toteutuminen	99
3 Tilinpäätöslaskelmat	101
3.1 Tuloslaskelma	101
3.2 Rahoituslaskelma	102
3.3 Tase	103
3.4 Konsernilaskelmat	105
Konsernitase	107
4 Tilinpäätöksen liitetiedot	109
5 Taseyksiköiden erillistilinpäätökset	133
Vesilaitos	133
6 Konserniyhtiöt	143
Orimattilan Lämpö Oy	143
Orimattilan Vesi Oy	146
Kiinteistö Oy Orimattilan Vuokratalot	148
Orimattilan Yrityskiinteistöt	151
Orimattilan Yrityskiinteistöt Oy	152
7 Käytetyt kirjanpitokirjat ja tositelajit	154
Tilinpäätöksen allekirjoitukset	155

Toimintakertomus

1 Toimintakertomus

1.1 Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

1.1.1 Kaupunginjohtajan katsaus

Vuoden 2019 alkuperäinen talousarvio saatiin niukasti plussalle ilman veronkorotuksia maltillisella kiinteistöveron korotuksella. Käytännössä talousarvio ei jättänyt kuitenkaan varaa yllätyksille. Vuoden 2019 talousarvioon sisältyi yhteisen tahtotilan johdosta useita lisäpanostuksia. Näitä olivat mm. hankerahoitus aluejohtokunnille; tuntikehyksen lisäys; panostukset uuden urheilutalon käyttööntoon; jatko sekä moottori- että duunaripajan toiminnalle; lisäys varhaiskasvatuksen palkkamenoihin sekä yksityistieavustuksiin.

Vuoden 2019 aikana tehtiin talousarvioon muutoksia, jotka lisäsivät käyttötalousosan menomäärärahoja 3 186 400 euroa ja lisäsivät käyttötalousosan tulomäärärahoja 498 500 euroa. Suurin osa tästä oli sotemenojen kasvua n. 2,3 miljoonaa euroa.

Toiminnallisesti vuoden 2019 aikana tapahtui monia muutoksia. Terveysaseman kiinteistö siirtyi kaupungille osana Orimattilan seudun terveydenhuollon kiinteistökuntayhtymän purkautumista. Tärkeitä päätöksiä, mitä tehtiin vuoden aikana, olivat tietohallinnon ulkoistus Tieralle vuoden 2020 alusta ja Kymenlaakson Sähkö Oy:n osakkeiden hankinta Askolan kunnalta. Käytännön tasolla valtuuston työskentelyyn vaikutti valtuustosalin myynti. Kaupunkikonsernin osalta merkittävin asia oli, kun Orimattilan Lämpö Oy päätyi luopumaan maakaasuliiketoiminnasta. Yhteiskoulun sisäilma-asioiden käsittely vaikutti myös syksyn työskentelyyn. Kokonaisuuden kannalta lopulta asiaan saatiin koko kouluyhteisön kannalta hyvä lopputulos tehtyjen tutkimusten ja saatujen selvitysten perusteella.

Keskellä koronakriisiä katsausta kirjoittaessa on selvää, että vuoden 2021 talousarvion valmistelusta tulee todella haastavaa. Meillä on ennestään tiedossa olevia tilapäisiä lähivuosina kaupungin taloutta rasittavia kustannuksia liittyen koulujen sisäilmakorjauksiin ja väistöilakustannuksiin. On myös selvää, että sotemenojen kasvupaine on kova. Myös korkean investointitason aiheuttama poistojen määrän kasvu vaikuttaa merkittävästi tulevien vuosien näkymiin. Kun tähän kaikkeen lisätään korona-viruksen aiheuttamat taloudelliset vaikutukset, on yhtälö todella haastava. Jo pelkästään verotulojen notkahdus tulee olemaan merkittävä tänä vuonna.

Vuoden 2019 suurimmat investoinnit olivat Jokivarren peruskorjaus 710 teur, urheilutalon loppuunsaattaminen 513 teur, terveyskeskuksen muutostyöt 617 teur, katujen peruskorjaukset 1,6 milj. e, Hennan katurakentaminen 880 teur, Pennalan uuden asuinalueen kadut 409 teur, Varsapuisto 634 teur ja Arolan alueen katurakentaminen 403 teur. Myllylän koulun peruskorjaus ja paloaseman rakentamisen käynnistyminen viivästyivät.

Nyt käsillä oleva vuosi on nykyisen valtuustokauden viimeinen kokonainen vuosi. Meillä on edessä tulevien vuosien taloussuunnittelu ja talouden sopeutuksen linjaukset. Korona-viruksen aiheuttamat kustannukset ja vaikutukset talouteen eivät ole tiedossa vielä. Mutta niiden vaikutukset tulevat olemaan merkittävät jo alustavien arvioiden perusteella.

Haluan kiittää kaikkia luottamushenkilöitä yhteistyöstä päättyneen toimintavuoden aikana. Kiitokset myös kuntalaisille lukuisista yhteydenotoista vuoden aikana. Ja ennen kaikkea kiitos kuuluu kaupungin osaavalle henkilöstölle, joka on muuttuvissa tilanteissa pystynyt reagoimaan tilanteisiin joustavasti.

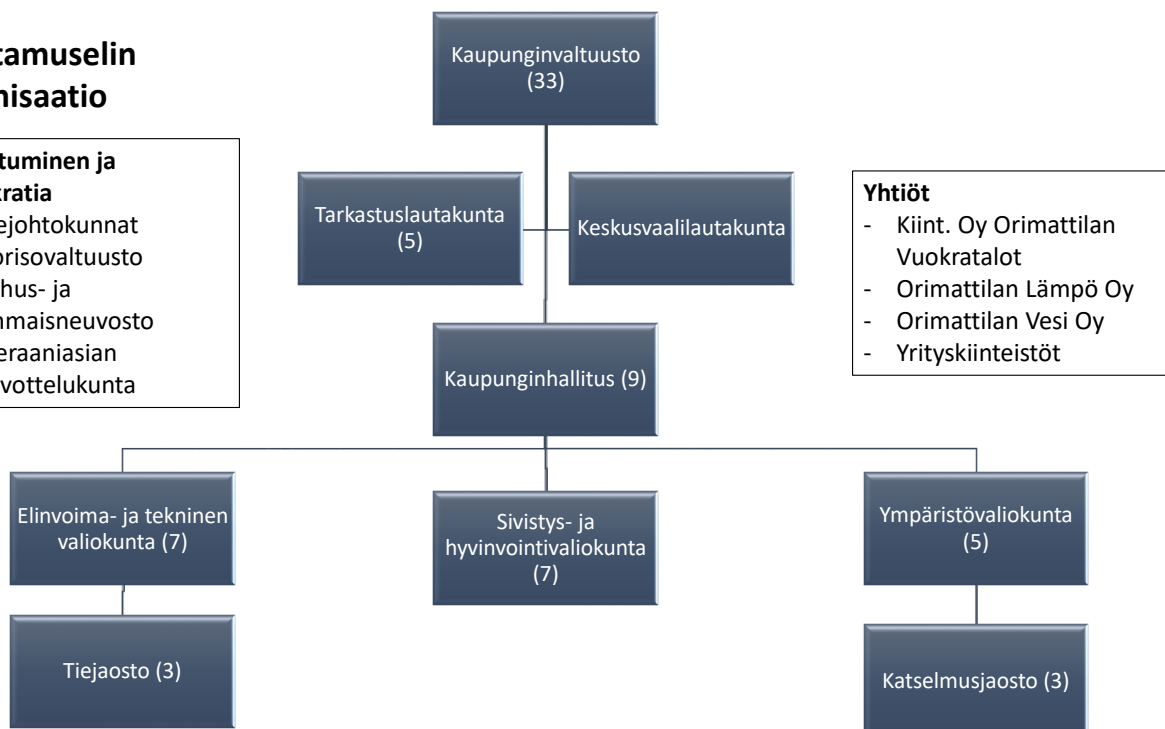
Osmo Pieski kaupunginjohtaja

1.1.2 Kaupunginhallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Luottamuselin organisaatio

Osallistuminen ja demokratia

- Aluejohtokunnat
- Nuorisovaltuusto
- Vanhus- ja vammaisneuvosto
- Veteraaniasian neuvottelukunta

Yhtiöt

- Kiint. Oy Orimattilan Vuokralat
- Orimattilan Lämpö Oy
- Orimattilan Vesi Oy
- Yrityskiinteistöt

Kaupunginvaltuusto

Kaupunginvaltuusto on kunnan ylintä päätösvaltaa käyttävä toimielin, jonka kuntalaiset valitsevat joka neljäs vuosi toimitettavilla kuntavaaleilla.

Valtuustokaudella 1.6.2017 – 31.5.2021 Orimattilan valtuustoon kuuluu 33 jäsentä. Valtuuston paikkajakauma toimintakertomusvuonna oli puolueittain seuraava:

Puolue	Paikkajakauma
Kokoomus ja Kristillisdemokraatit	8 + 1
Sosialidemokraatit	6
Keskusta	8
Perussuomalaiset	6
Sitoutumaton Orimattila	2
Vihreät	2

Puheenjohtajisto:

Puheenjohtaja
I varapuheenjohtaja
II varapuheenjohtaja

Riitta Lonka, Keskusta
Jarmo Keskevaari, Kokoomus
Kirsti Laatumen, SDP

Valtuustoryhmät:

Kokoomus ja Kristillisdemokraatit

Jarmo Keskevaari, pj.
Saija Hakonen, 1. vpj.
Jussi Vahe, 2. vpj.
Markku Viljanen, siht.
Ida Jokinen
Kalle Jokinen
Riitta Karjalainen
Pertti Laaksonen, KD
Aimo Ryyränen

Keskusta Jukka Mölsä, pj. 14.2. asti
Tero Nieminen, pj. 14.2. alkaen, vpj.
14.2. asti
Sirkka-Liisa Papinaho, vpj. 14.2. alkaen
Juha Hämäläinen, siht.
Ari Anttila
Sanna Heikkinen
Riitta Lonka
Tapio Malmiharju

SDP Tuula Koivunen, pj.
Niina Saarinen, vpj.
Ulla Katajavuori, siht.
Jarkko Jokinen
Kirsti Laatunen
Mauno Saarinen

Perussuomalaiset

Sari Sikkilä, pj.
Ville-Petteri Erola, vpj.
Arja Simola, siht.
Jari Kaitaranta
Jouni Räsänen
Seppo Venesjärvi, 17.9.2019 asti
Jani Markkanen, 17.9.2019 alkaen

Sitoutumaton Orimattila

Juha Hirvonen, pj.
Susanna Särkinen, vpj.

Vihreät Venla Avelin, pj., siht.
Esa Heinonen, vpj.

Kaupunginhallitus

Kaupunginhallituksen tehtävänä on johtaa kaupungin hallintoa, valmistella kaupunginvaltuuston käsittelemät asiat ja huolehtia valtuuston päätösten toimeenpanosta. Hallituksen tehtävänä on lisäksi valvoa kaupungin etua ja tehdä sen puolesta sopimukset ja muut oikeustoimet, jollei hallintosäännössä ole toisin määrätty.

Toimintakertomusvuonna kaupunginhallitukseen kuului 9 jäsentä. Lisäksi kokouksissa ovat läsnä kaupunginvaltuuston puheenjohtaja ja varapuheenjohtajat. Kaupunginhallituksen esittelijänä toimii kaupunginjohtaja ja sihteerinä talous- ja hallintojohtaja.

Kaupunginhallituksen kokoonpano:

Puheenjohtaja	Aimo Ryyänen, Kok.
I varapuheenjohtaja	Tero Nieminen, Kesk.
II varapuheenjohtaja	Tuula Koivunen, SDP

Muut jäsenet:

Kok. + KD	Ida Jokinen Riitta Karjalainen, 31.5.2019 asti Pertti Laaksonen, 1.6.2019 alkaen
Keskusta	Jukka Mölsä, 31.5.2019 asti Sirkka-Liisa Papinaho, 1.6.2019 alkaen
Perussuomalaiset	Ville-Petteri Erola Sari Sikkilä, 31.5.2019 asti Jari Kaitaranta, 1.6.2019 alkaen
Sitoutumaton Orimattila Vihreät	Juha Hirvonen, 31.5.2019 asti Venla Avelin, 1.6.2019 alkaen

Kaupunginhallitus kokoontui kertomusvuonna 25 kertaa ja käsitteli 455 asiaa.

Yhteistoimintaelin

Yhteistoimintaelin koostuu paikallisten henkilöstöjärjestöjen edustajista sekä työnantajaa edustavista luottamushenkilöistä ja viranhaltijoista. Yhteistoimintaelin kokoontui vuonna 2019 kolme kertaa.

Työsuojelutoimikunta

Työsuojelutoimikunta kokoontui kertomusvuonna yhden kerran.

Aluejohtokunnat

Aluejohtokuntien tehtävistä on säädetty hallintosäännön luku 3:n 5 §:ssä. Johtokuntia on neljä: keskusta, itäinen, läntinen ja pohjoinen. Keskustan aluejohtokunnassa on kymmenen jäsentä, muissa kuusi. Toimintakertomusvuonna itäinen aluejohtokunta kokoontui neljä kertaa, keskustan aluejohtokunta viisi kertaa, läntinen kaksi kertaa ja pohjoinen kolme kertaa.

Tilinpäätöksen vastuhenkilöt tulosalueittain		
Tulosalue	Vastuhenkilö	
1 Käyttötalous	Virkanimike	Viranhaltija
Konsernihallinnon toimiala		
10100 Valtuusto	Kaupunginjohtaja	Osmo Pieski
13110 Päätöksenteko ja yhteistoiminta	"	"
13130 Hallinto- ja tukipalvelut	Talous- ja hallintojohtaja	Päivi Suikkanen
13150 Hyvinvointi- ja työllisyyspalvelut	Hyvinvointipäällikkö / Talous- ja hallintojohtaja	Kristiina Hämäläinen / Päivi Suikkanen
13160 Ateria- ja puhtauspalvelut	Ruokapalvelupäällikkö	Elina Lempiäinen
13170 Maaseututoimi	Maaseututoimen johtaja	Minna Leminen
13180 Sosiaali- ja terveystoiminta	Talous- ja hallintojohtaja / Hyvinvointipäällikkö	Päivi Suikkanen / Kristiina Hämäläinen
Sivistys- ja hyvinvointitoimiala		
40320 Lasten päivähoidon palvelut	Varhaiskasvatusjohtaja	Miia Kemppi
40410 Sivistystoimen hallinto	Sivistystoimenjohtaja	Timo Ahvo
40420 Opetuspalvelut	"	"
40440 Aikuiskoulutus	"	"
40460 Kirjasto- ja kulttuuritoimi	Kirjasto- ja kulttuuritoimenjohtaja	Kirsi Lähde
40470 Liikunta- ja nuorisotoimi	Liikunta- ja nuorisotoimenjohtaja	Teija Nevalainen
Elinvoima ja tekninen valio-kunta		
51500 Vesilaitos	Vesilaitoksen johtaja	Mikko Paajanen
51510 Elinvoima- ja maankäytön palvelut	Tekninen johtaja	Seppo Määttä
51530 Yhdyskuntateknikka	Tekninen johtaja	Seppo Määttä
51540 Tilapalvelu	Toimitilajohtaja	Jussi Törrönen
52560 Lupa- ja valvontapalvelut	Johtava rakennustarkastaja	Jorma Hämäläinen / Timo Tarkkala

2 Investoinnit	Virkanimike	Viranhaltija
13 KAUPUNGINHALLITUS		
13910 Maa- ja vesialueet	Kaupunginjohtaja	Osmo Pieski
13912 Rakennukset	Toimitilajohtaja	Jussi Törrönen
13914 Koneet ja kalusto	Kaupunginjohtaja	Osmo Pieski
40 Sivistys- ja hyvinvointivaliokunta		
40942 Rakennukset	Toimitilajohtaja	Jussi Törrönen
40944 Koneet ja kalusto	Sivistystoimenjohtaja	Timo Ahvo
51 Elinvoima- ja tekninen valiokunta		
51952 Rakennukset	Toimitilajohtaja	Jussi Törrönen
51955 Kiinteät rakenteet ja laitteet	Tekninen johtaja	Seppo Määttä
51957 Koneet ja kalusto - Erillishankkeet	Tekninen johtaja Tekninen johtaja	Seppo Määttä Seppo Määttä

3 Tulos- ja rahoituslaskelman meno- ja tulolajit	Virkanimike	Viranhaltija
Tuloslaskelma	Talous- ja hallintojohtaja	Päivi Suikkanen
Verotulot		
Valtionosuudet		
Korkotulot		
Muut rahoitustuotot		
Korkokulut		
Muut rahoituskulut		
Suunnitelmapoistot		
Satunnaiset tuotot ja kulut		
Poistoeron lisäys / vähennys		
Investointivarausten lisäys / vähennys		
Pakollisten varausten lisäys / vähennys		
Rahastojen lisäys / vähennys		

Rahoituslaskelma	Talous- ja hallintojohtaja	Päivi Suikkanen
Satunnaiset tuotot ja kulut		
Pakollisten varausten lisäys / vähennys		
Antolainojen lisäys / vähennys		
Pitkäaik. saamisten lisäys / vähennys		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys / vähennys		
Lyhytaikaisten lainojen lisäys / vähennys		

1.1.3 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

Kansantalous

	2018, mrd €	2016	2017	2018	2019*	2020*	2021*
BKT markkinahintaan (muutos %)	234	1,9	3,1	1,7	1,6	1,1	1,2
Tavaroiden ja palveluiden tuonti (muutos %)	92	5,6	4,1	5,0	3,1	2,0	1,9
Tavaroiden ja palveluiden vienti (muutos %)	91	3,9	8,8	2,2	4,0	1,9	1,9
Kulutus, yksityinen (muutos %)	124	2,0	1,0	1,8	1,4	1,5	1,7
Kulutus, julkinen (muutos %)	53	1,8	0,2	1,5	1,5	1,8	0,1
Työttömyysaste, %		8,8	8,6	7,4	6,7	6,5	6,4
Ansiotasoindeksi (muutos %)		0,9	0,2	1,7	2,5	3,0	2,8
Veroaste, suhteessa BKT:een, %		44,0	43,0	42,3	41,8	42,0	41,9

Maailmantalouden tilanne on edelleen epävarma. Taantumaan ajautumisen riski nähdään kuitenkin aiempaa pienempänä. Yhdysvaltojen ja Kiinan tilanne vaikuttaa vakiintuneelta. Kiinan talouden riskit kuitenkin kasvavat, ja korona-viruksen aiheuttama vaikutusta talouteen seurataan tiiviisti. Ranskassa talous on kasvanut, eikä Saksan tilanteeseen ole huonontunut. Maailmantalouden elpymistä odotetaan jo vuoden 2020 toisella vuosipuoliskolla.

Maailmankaupan kasvu on vuonna 2019 ollut hyvin heikkoa kauppakonfliktien vuoksi, suhdannesyistä sekä autoteollisuuden rakennemuutoksen takia. Maailmankaupan ja talouden hidastunut kasvu vaikuttaa Suomen viennin kasvuun. Vuoden 2019 viennin kasvua on vauhdittanut palveluviennin kasvu sekä laivatoimitukset. Palveluviennissä ennakoitaan kasvua myös tulevina vuosina. Tuonnin määrä on kasvanut 3,5 prosenttia ennusteiden mukaan vuonna 2019. Tuontiin on vaikuttanut positiivisesti kotimainen kulutuskysyntä ja investoinnit. Kasvua on vauhdittanut ennen kaikkea palvelutuonti.

Yksityisen kulutuksen kasvua on tukenut ansiotason nousu ja työllisyyden koheneminen. Palkkasumman kasvu ylläpitää kotitalouksien käytettävissä olevien tulojen kasvua. Eläkkeet nostavat tulonsiirtojen kasvua, koska eläkeläisten määrä kasvaa tasaisesti.

Julkiset kulutusmenot kasvoivat 1,5 prosenttia vuonna 2019. Varsinkin paikallishallinnon kulujen kasvu oli edellisiin vuosiin nähden ripeää. Kulutusmenoja ovat nostaneet sovitut palkankorotukset sekä lomarahaleikkauksen päättymisen. Myös menojen volyyymi on kasvanut. Kulutusta kasvattaa mm. sosiaali- ja terveystalouden kysynnän kasvu, joka osin aiheutuu väestön ikääntymisestä. Julkisten kulutusmenojen kasvun

kehitykseen vaikuttavat hallitusohjelman etupainotteiset linjaukset sekä julkisen sektorin palkkaratkaisut.

Yksityiset investoinnit kehittyivät vuonna 2019 ennakoidun hitaan kehityksen mukaisesti (kasvu 0,2 prosenttia). Investointierissä on kuitenkin ollut suurta vaihtelua. Asuntoinvestointeja ovat vauhdittaneet väestökehitys, käytettävissä olevat reaalitytulot sekä reaalitykorot. Tutkimus- ja kehittämismenot kasvoivat voimakkaasti vuoden 2019 lopulla, ja tämän kehityksen ennakoidaan jatkuvan varsinkin sähkö- ja elektroniikkateollisuuden osalta. Julkisella sektorilla varsinkin maa- ja vesirakennusinvestoinneissa on ollut kasvua.

Työllisyysaste on noussut vuoden 2019 aikana ja työttömyysaste selkeästi pienentynyt. Suhteellisen matala työttömyysaste on lisännyt työmarkkinoiden kireyttä, mikä vahvistaa palkankorotuspaineita ja aiheuttaa työvoimakapeikkoja. Pitkäaikais- ja rakennetyöttömien määrät ovat vuonna 2019 edelleen vähentyneet. Työttömyysasteen laskun pysähtyminen avoimien työpaikkojen määrän edelleen kasvaessa viittaa työmarkkinoiden kohtaannon heikkenemiseen. Työvoiman saatavuusongelmia on ollut varsinkin sosiaali- ja terveysalalla ja siivouksessa. Teollisuuden rekrytointiongelmien ovat Elinkeinoelämän keskusliiton suhdannebarometrin mukaan vuoden 2019 jälkipuoliskolla helpottaneet.

Vuoden 2019 nimellisansioiden ennustetaan nousevan 2,5 prosenttia. Palkkasumman ennakoidaan työllisyyden parantumisen myötä kasvavan 3,6 prosenttia. Veroaste suhteessa BKT:n on vuoden 2019 aikana hieman laskenut, mutta sitä nostaa vuonna 2020 hallitusohjelman mukaiset veronkorotukset sekä keskimääräisen kunnallisveron nousu.

Julkisessa taloudessa on edelleen vaikeita rakenteellisia ongelmia. Väestön ikääntyminen kasvattaa eläkemenoja sekä hoito- ja hoivamenoja. Paikallishallintoa rasittaa myös edelleen korkealla tasolla pysyvät investointimenot. Pitkällä aikavälillä julkinen talous ei ole kestävällä pohjalla.

Korot ovat edelleen pysyneet poikkeuksellisen alhaisella tasolla. Tammikuun alussa lainojen viitekorkona yleisesti käytetty 12 kuukauden euribor oli -0,121 prosenttia ja joulukuussa -0,249 prosenttia. Kolmen kuukauden euribor oli tammikuussa -0,310 prosenttia ja joulukuussa -0,383 prosenttia. Kuukauden euribor oli tammikuussa -0,362 prosenttia ja joulukuussa -0,438 prosenttia. Korot vaihtelua jäi siis 1 – 12 kuukauden korkosidonnaisuuksissa suhteellisen vähäiseksi (-0,073 prosentista -0,128 prosenttiin). Näiden osalta vuosi 2019 ei juurikaan eronnut edellisvuodesta.

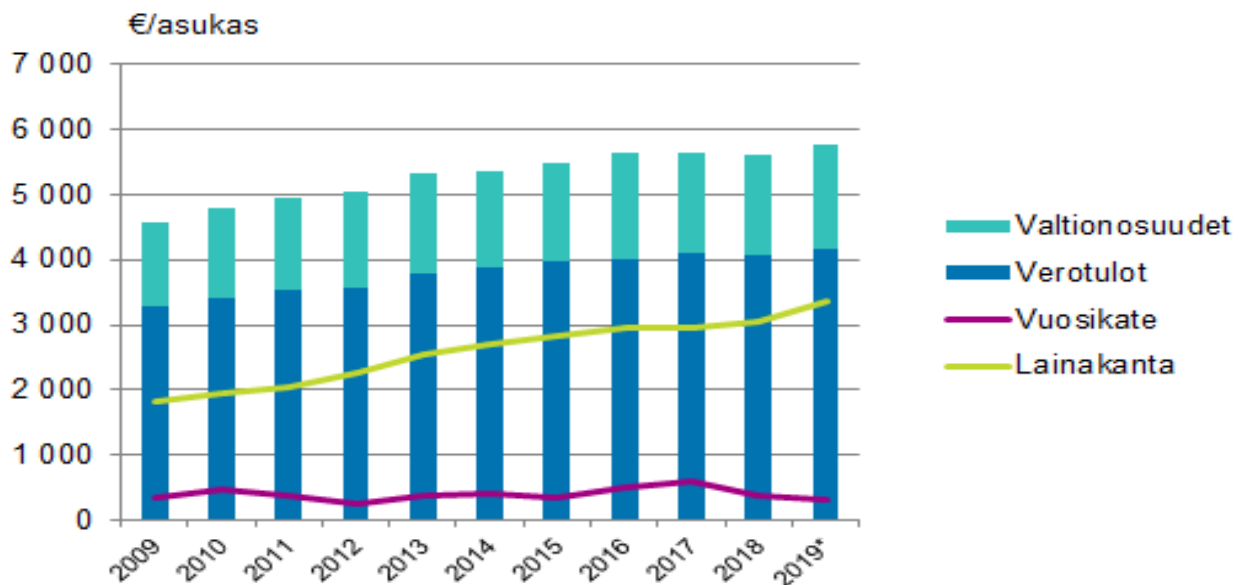
Lähteet:

Valtiovarainministeriö: Taloudellinen katsaus, Talvi 2019
Valtioneuvoston kanslia: Talousnäköymät ja palkanmuodostus (30.1.2020)
Suomen Pankki: Euribor-korot kuukausittain

Kuntatalous

Tilastokeskuksen helmikuussa 2020 julkistaman Kuntatalous neljännesvuosittain –tilaston tilinpäätösarviotietojen mukaan kuntien yhteenlaskettu vuosikate heikkeni 1,2 miljardia euroa vuonna 2019 verrattuna edellisen vuoden tilinpäätöksiin. Valtionosuuk-sien, verotulojen ja rahoitustuottojen kasvun seurauksena vuosikate heikkeni euro-määräisesti toimintakatetta vähemmän. Tilastoon on kerätty tilinpäätösarviotietoja Manner-Suomen 295 kunnalta ja 133 kuntayhtymältä.

Manner-Suomen kuntien valtionosuudet, verotulot, vuosikate ja lainakanta 2009–2019*

Vuoden 2019 tilinpäätösarviotietojen mukaan Manner-Suomen kuntien ulkoiset toimintakulut olivat 2,4 prosenttia edellistä vuotta suuremmat, ja niitä oli yhteensä 37,8 miljardia euroa. Ulkoiset toimintatuotot vähenivät 4,1 prosenttia ja näin toimintatuotot olivat 7,2 miljardia euroa. Toimintakate oli -30,3 miljardia, ja siinä oli heikennystä 1,2 miljardia edelliseseen vuoteen verrattuna.

Manner-Suomen kuntien verotulot olivat tilinpäätösarvioiden mukaan yhteensä 22,9 miljardia euroa vuonna 2019. Niissä on kasvua 2,6 prosenttia vuoteen 2018 nähden. Valtionosuuksia kunnat saivat 8,6 miljardia euroa, jossa on 2,1 prosentin kasvu edellisvuoteen. Verotuloista ja valtionosuuksista muodostuva verorahoitus oli 5 748 euroa/asukas. Kuntien yhteenlaskettu vuosikate pieneni edellisvuodesta 0,3 miljardilla eurolla, ja se oli 1,8 miljardia euroa. Vuosikate on tilinpäätösarvoissa negatiivinen 56 kunnalla. Vuonna 2018 vuosikate oli negatiivinen 44 kunnalla.

Tilinpäätösarvioiden perusteella kuntien yhteenlaskettu lainakanta oli vuoden 2019 lopussa 18,4 miljardia euroa. Asukasta kohti lainaa oli 3 360 euroa. Lainakanta kasvoi vuoden takaisesta määrästä 10,2 prosenttia. Kuntien investointimenot olivat 3,9

miljardia euroa, jossa on kasvua 7,7 prosenttia edellisen vuoden toteutuneisiin investointimenoihin nähden.

Kuntaliiton asiantuntijoiden mukaan kuntatalous näyttää vuoden 2019 tilinpäätösarvioiden valossa edelleen synkältä. Tulos painui negatiiviseksi 225 kunnassa, joka on noin kolme neljäsosaa kunnista. Vuosikate heikkeni 13,4 prosenttia.

Kuntakenttä on uudella tavalla jakautunut tilinpäätösarvioiden valossa – koko maa on jakautunut kahtia linjassa Helsinki – muu Suomi. Kuntatalouden tila on ei kuitenkaan ole niin paha kuin vielä vuoden 2019 syksyllä ennustettiin. Tulosta on parantanut kertaluonteiset tuottoerät kuten yhtiöiden myynneistä saadut myyntituotot ja kiky-leikkauksen kompensoinnin aikaistamiseen liittyvät valtionosuudet.

Heikon tulokset taustalla on toimintamenojen kasvu sekä verorahoituksen heikko kehitys. Menojen kasvusta suurin osa tulee materiaalin ja palvelujen ostoista. Henkilöstömenot kasvoivat vuonna 2019 maltillisesti.

Kuntayhtymien lainakanta oli tilinpäätösarvioiden mukaan 4,6 miljardia euroa, joka on 17,7 prosenttia suurempi kuin vuoden 2018 lopussa. Investointimenot kuntayhtymissä kasvoivat 12,1 prosenttia ja olivat 1,3 miljardia euroa. Kuntayhtymien investoinneissa näkyi sairaalarakentamisen suuret investoinnit.

Päijät-Häme

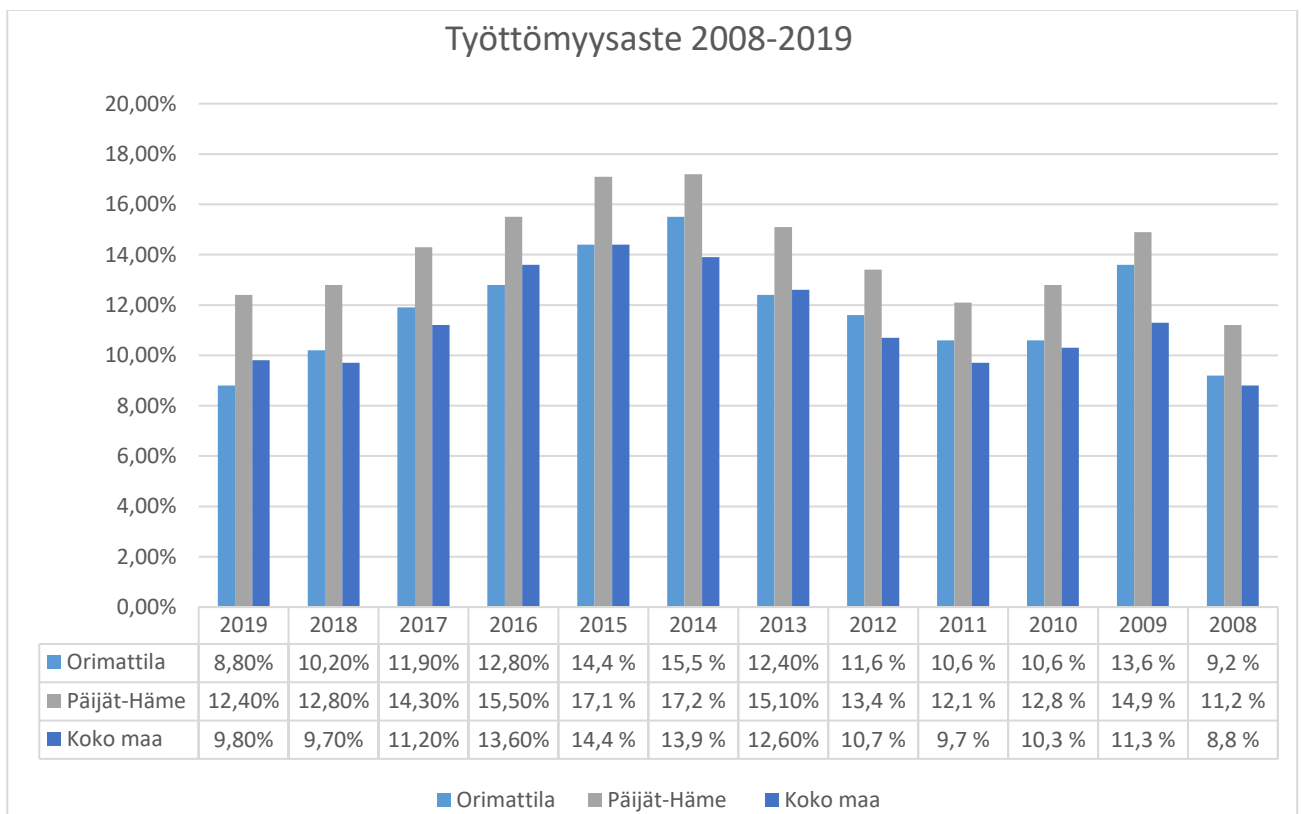
Ennakkotietojen mukaan Päijät-Hämeen väkiluku väheni 939 asukkaalla vuonna 2019. Väheneminen johtui syntyneiden määrä negatiivisuudesta, jota muuttovoitto ei kattanut. Kaikissa Päijät-Hämeen kunnissa asukasluku pieneni 76 – 217 asukkaalla. Suurimmat negatiiviset muutokset olivat Heinolassa (217 asukasta), Hollolassa (176 asukasta) ja Sysmässä (97 asukasta). Orimattilan asukasluku pieneni 80 asukkaalla. Keskuskaupunki Lahden asukasluku väheni Päijät-Hämeen kunnista vähiten (76 asukasta).

Tilinpäätösarvioiden mukaan Päijät-Hämeen kuntien yhteenlaskettu vuosikate asukasta kohti oli 159 euroa, kun se koko maassa oli 327 euroa. Verorahoitus (verotulot + valtionosuudet) asukasta kohti olivat 5 655 euroa (koko maa 5 748 euroa). Tämän tunnusluvun osalta Päijät-Hämeen kehitys seuraa koko maan kehitystä. Vuosikate oli 43 prosenttia poistoista, kun koko maan arvo on 80 prosenttia. Tilikauden tulos on Päijät-Hämeessä -206 euroa/asukas, kun se koko maassa on -20 euro/asukas. Päijät-Hämeen lainakanta asukasta kohti on 5 331 euroa, joka selvästi maakuntien suurin. Koko maan keskiarvo on 3 360 euroa/asukas.

Hämeen ELY-keskuksen kuntien alueella oli joulukuun lopussa 18 369 työtöntä työnhakijaa, mikä on 789 vähemmän (4,1 %) kuin vuotta aiemmin. Pitkäaikaistyöttömistä oli miehiä 2 721 (61 %) ja naisia 1 753 (39 %). Pitkäaikaistyöttömänä olleiden miesten määrä väheni edellisestä vuodesta 597:llä (18 %) ja pitkäaikaistyöttömänä olevien naisten määrä 559:llä (24,2 %). Yli kaksi vuotta pitkäaikaistyöttömänä yhtäjaksoisesti työttömänä olleita oli pitkäaikaistyöttömistä kaikkiaan 2 142, mikä on 923 vähemmän (30,1 %) kuin vuoden 2018 lopussa.

Päijät-Hämeessä työttömien työnhakijoiden määrä väheni edellisvuoden joulukuuhun verrattuna viidessä kunnassa ja kasvoi neljässä. Suhteellisesti eniten työttömien määrä väheni Orimattilassa (15 %) ja Padasjoella (15 %). Edellisvuoteen verrattuna työttömien määrä kasvoi Kärkölässä (52 %), Heinolassa (2 %), Hollolassa (1 %) ja Sysmässä (1 %).

Päijät-Hämeen kunnista työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli joulukuussa 2019 korkein Heinolassa (14,7 %), Kärkölässä (14,6 %) ja Lahdessa (13,6 %). Matalin osuus oli Hollolassa (8,4 %) ja Orimattilassa (8,8 %).

Työttömyyden rakenne on Päijät-Hämeessä haasteellinen. Pitkäaikaistyöttömien osuus työttömistä on edelleen maakuntien korkeimpia, vaikka yli vuoden työttömänä olleiden määrä on vähentynyt voimakkaasti. Ikääntyneiden osuus työttömistä on korkeampi kuin maan keskiarvo. Toinen haasteellinen ryhmä ovat maahanmuuttajat, joiden suomen kielen taito ei ole riittävä. He eivät pärjää tai edes pääse työmarkkinoille, vaikka heillä saattaa olla tuore toisen asteen tutkinto.

Uusia avoimia työpaikkoja on edelleen ollut hyvin tarjolla, vaikka rekrytointitarve onkin hieman aiemmasta vähentynyt. YT-neuvottelut ja lomautukset ovat osaltaan vaikuttaneet rekrytointeihin. Osaavasta työvoimasta on edelleen pulaa monilla aloilla. Tilanteen arvioidaan heikentyneen vuoden takaisesta. Ongelmia työvoiman saatavuudesta on monien muiden alueiden tapaan sosiaali-, terveys- ja opetusaloilla sekä teollisuudessa ja rakentamisessa. Työmarkkinoilla ollaan siirtymässä aiempaa enemmän tilan-

teeseen, että työntekijöitä ei ole valmiina tarjolla. Työnantajat ovatkin luopuneet korkean osaamisen työntekijöiden hakemisesta ja rekrytoivat henkilöitä, jotka koulutetaan osaajiksi.

Maakunnan vahvuutena voidaan pitää hyvää logistista sijaintia sekä hyviä kulkuyhteyksiä pääkaupunkiseudulle. Työssäkäyntimahdollisuudet pääkaupunkiseudulle nähdään alueen vetovoimaa lisäävänä asuinpaikkana. Väestömäärän kasvu on kuitenkin jäänyt negatiiviseksi.

Elinkeinorakenne on kohtuullisen monipuolinen. Päijät-Hämeessä toimii vahvoja elinkeinoelämä klustereita, kuten vilja-, meri- ja kiertotalousklusterit. Myös energia-alan klusteri on käynnistymässä. Runsaiden pohjavesivarantojen myötä alue on mahdollisuus myös puhtaan veden toimijoille. Päijät-Hämeen maakunnassa on merkittävää elintarviketeollisuutta, joten maatalouden toimintaedellytysten turvaaminen on tärkeä tavoite. Kiertotalous kasvaa ja kehittyy maakunnassa. Lahden valinta vuoden 2021 ympäristökaupungiksi on merkittävä asia alueellisesti, kansallisesti ja kansainvälisesti.

Maakunnan kehityksen yhtenä uutena mahdollisuutena voidaan pitää Lahden virallista asemaa yliopistokaupunkina. Lahden ammattikorkeakoulun siirtyminen osaksi LUT-konsernia (Lappeenrannan teknillinen yliopisto) tuo myös osaltaan positiivista virettä alueelle. Koulutustarjonnan lisääntyminen on koko maakunnalle mahdollisuus kasvuun ja elinkeinoelämän kehittämiseen sekä myös koulutustason nostoon.

Päijät-Hämeen kasvu rakentuu oikoradan ja Lahden moottoritien varteen, mutta myös uudistettavan valtatie 12 poikittaisväylän yhteyteen. Lahden eteläinen kehätie on rakenteilla ja valmistuu vuoden 2021 loppupuolella. Hankkeella on huomattava työllisyyttä lisäävä vaikutus seudulle.

Rakentaminen on edelleen vilkasta. Alueella on käynnissä ja myös käynnistymässä merkittäviä investointeja. Rakentamista on mm. tiehankkeiden, koulurakentamisen ja palveluasumisen kohteissa. Päijät-Hämeen keskussairaalaassa on meneillään rakennuksen uudistushanke. Fazerilla on meneillään rakennushankkeita, ja Osuuskauppa Hämeenmaalla on suunnitteilla Prisma-hankkeita sekä Heinolaan että Orimattilaan.

Lahden seudun vientiyrityksillä, etenkin Luhdalla ja Oilonilla, on vahva jalansija Kiinan markkinoilla, ja nyt myös urheilutoimialalla on saatu onnistumisia. Merkittävä tekijä urheilutoimialalla on ollut se, että vuoden 2022 talviolympialaiset järjestetään Kiinassa.

Matkailun kehittäminen on Päijät-Hämeen alueella tuottanut tulosta. Vierumäen ja Pajulahden alueiden kehittäminen on jatkunut, ja myös Messilän alueen kehittäminen etenee. Vierumäki Country Club Oy tekee matkailuyhteistyötä kiinalaisen sopimus-kumppanin kanssa. Kiinalaisten matkailuvuorokaudet ovatkin lisääntyneet merkittävästi Päijät-Hämeen alueella. Iittiin on vuonna 2019 rakennettu KymiRing-moottoriurheilukeskus, jonka toiminta tulee vaikuttamaan matkailuyrittäjiin yli maakuntarajojen. Lahden Jokimaalla vuonna 2019 järjestetyt Kuninkuusravit toivat Päijät-Hämeen alueelle ravikansaa sekä matkailijoita.

1.1.4 Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa 2018

Vuoden 2019 talousarvio laadittiin 43 460 euroa ylijäämäiseksi. Vuosikate 3,7 milj. euroa kattoi talousarviossa arvioidut 3,7 milj. euron poistot 100 prosenttisesti. Talousarviossa varauduttiin 13,9 milj. euron investointeihin sekä 16 milj. euron lainan nostoon (1 milj. lyhytaikaista).

Olennaisin vuoden aikana toteutunut toiminnallinen muutos oli Orimattilan seudun terveydenhuollon kiinteistö kuntayhtymän purkamisen, joka toteutui jäsenkuntien päätösten mukaisesti 1.7.2019 lukien. Kankaanmäen terveyskeskuksen kiinteistön ylläpito siirtyi kokonaan Orimattilan kaupungin vastuulle ja aloitetut rakennusinvestoinnit kaupungin jatkettavaksi loppuun. Talouden kannalta ratkaisu vaikutti taseella kuntayhtymäosuuksien vähentymiseen, käyttöomaisuuden lisääntymiseen, toimeksiantojen varojen lisääntymiseen sekä rahojen ja pankkisaamisten lisääntymiseen. Käyttötalouden puolella vaikutusta oli vuokra-tuloissa, kiinteistön hoitomenoissa sekä osinkotuotoissa. Käynnissä olevia investointeja oli vesikattoremontti sekä alakerran yhden hoivaosaston muutostyöt hammashuollon toimitiloiksi.

Vuoden aikana valmisteltiin tietohallinnon ulkoistamista Tieralle, mikä toteutui kaupunginhallituksen päätöksillä (30.9. ja 18.11.) vuoden 2020 alusta.

Vuoden 2019 talousarvioon tehtiin muutoksia, jotka lisäsivät käyttötaloulosan menomäärärahoja 3 186 400 euroa ja käyttötaloulosan tulomäärärahoja 498 500 euroa. Kaupunginhallituksen menomäärärahoja lisättiin 2,342 milj. euroa. Sivistys- ja hyvinvointi-valiokunnan menomäärärahoja lisättiin 240,4 teur ja elinvoima- ja teknisen valiokunnan 316 teur Tulojen lisäykset koskivat sivistys- ja hyvinvointivaliokunnan toimintaa (140 teur) ja teknisen toimialan toimintaa 604 teur (elinvoima- ja teknisen valiokunnan lisäys 624 teur ja ympäristövaliokunnan vähennys 20 teur). Rahoituksessa valtionosuusarvioita lisättiin 400 teur ja verotuloarvioita vähennettiin 2,180 milj. euroa. Korkomenoarviota vähennettiin 200 teur ja korkotuloarviota 40 teur.

Muutetun talousarvion ulkoiset toimintakulut toteutuivat 98,89 prosenttisesti ja toimintatuotot 104,2 prosenttisesti. Nettona käyttötalous toteutui 102,79 prosenttisesti. Menomäärärahojen toteutuma alitti muutetun talousarvion 152 395 eurolla ja tulomäärärahojen toteutuma ylitti muutetun talousarvion 497 819 eurolla. Ulkoisten menojen ylitystä oli elinvoima- ja teknisellä valiokunnalla 35 368 euroa. Tulot ylittyivät kaikilla toimielimillä. Alkuperäiseen talousarvioon nähden menot toteutuivat arviota suurempina kaupunginhallituksen, sivistys ja hyvinvointivaliokunnan sekä elinvoima- ja teknisen valiokunnan osalta. Talousarviovuoden aikana on tehty talousarvion tulosta heikentäviä muutoksia käyttötalouden osalta 2,6 milj. eurolla ja rahoituksen osalta 1,9 milj. eurolla.

Toimintakate pienentyi edellisvuoteen verrattuna 2,98 milj. euroa. Ulkoiset toimintakulut lisääntyivät edellisvuodesta 3,34 milj. euroa, joten kasvua on 3,5 prosenttia. Vastaava luku vuosien 2017/2018 välillä oli lisäystä 944 teur (1 prosentti), vuosien 2016/2017 välillä vähennystä 1,6 milj. euroa (-1,62 prosenttia) ja vuosien 2015/2016 välillä lisäystä 2,5 milj. euroa (2,68 prosenttia). Menojen kasvun lisäykseen vaikutti vuonna 2019 menojen lisäykset kaikilla toimialoilla. Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän maksusuodet kasvoivat 2,1 milj. euroa edellisvuodesta, mutta alittivat kuitenkin muutetun talousarvion 549 teur. Toteu-

tuneet palkkaratkaisut toivat henkilöstömenoihin lisäkustannusta ja rakentamiskorjaukset aiheuttivat sekä väistötalokustannuksia että tuotantokäytöstä poistuvien rakennusten vuosipoiston nousua. Lisäksi uudisrakentaminen lisää vuosittaista poistojen määrää.

Vuosikatteen toteutuma 975 teur on 2,74 milj. euroa heikompi kuin alkuperäisessä talousarviossa (3,716 milj. euroa) ja 1,828 milj. parempi kuin muutetussa talousarviossa. Poistoja ja arvonalentumisia kirjattiin 4 654 275 euroa. Poistojen toteutuma oli 954 teur alkuperäistä talousarviota suurempi ja 115 teur muutettua talousarviota suurempi. Poistosummaan vaikutti terveysasemakiinteistön siirtyminen kaupungille, valmistuneiden uusien investointien poistojen alkaminen (mm. uusi urheilutalo) sekä tuotannosta poistuvien rakennusten alkuperäistä poistosuunnitelmaa suuremmat vuosipoistot. Poistoihin ei sisälly olennaisia kertapoistoeria. Tilikauden alijäämäksi muodostui 3 653 576 euroa.

Verotulot alittuivat alkuperäiseen talousarvioon nähden 2,7 milj. ja vielä muutettuun talousarvioonkin nähden 23,5 teur. Verolajeista yhteisöveron tuotto ylitti muutetun talousarvion 37 teur ja kiinteistövero 9 teur, tuloverot alittivat muutetun talousarvion 70 teur. Kokonaisuutena verotulot toteutuivat 611 teur edellisvuotta suurempina. Kiinteistövero kertyi 330 teur edellisvuotta enemmän, yhteisöveron tuotto jäi edellisvuodesta 25 teur ja tuloverotus toteutui 288 teur edellisvuotta parempana. Valtionosuudet ylittyivät alkuperäisen talousarvioon nähden 364 teur ja alittuivat muutettuun talousarvioon nähden 36 teur. Valtionosuusmuutos aiheutui kiky-vähennysten palautumisesta aiheutuvasta valtionosuuskompensaatiosta, jonka maksatus aikaistettiin vuodelle 2019.

Korkotuotot alittivat alkuperäisen talousarvion 57 teur ja muutetun talousarvion 16 teur. Korkotuottojen odotettua pienempi kertymä johtuu poikkeuksellisen alhaalla pysyneestä vaihtuvakorkoisten lainojen korkotasosta. Korkokulut alittivat alkuperäisen talousarvion 308 teur ja muutetun talousarvion 108 teur. Korkomenoihin ja korkotuottoihin ovat vaikuttaneet lainojen poikkeuksellisen matalalla pysynyt korkotaso. Korkomenoihin vaikutti myös se, että maksuvalmiutta hoidettiin lyhytaikaisella rahoituksella, jonka korkotaso pysyi edullisena koko vuoden. Investointien rahoitustarve painottui loppuvuoteen.

Muut rahoitustuotot ylittivät alkuperäisen talousarvion 345 teur ja muutetun talousarvion 84 teur. Osinkoja saatiin edellisvuotta 338 teur enemmän pääosin PHP Holdingin lisäosinjonjaon (302 teur) vaikutuksesta. Muut rahoituskulut alittivat 7,7 teur alkuperäisen talousarvion.

Käyttöomaisuuden myynnistä saatuja myyntivoittoja kirjattiin käyttötalousosaan 323 teur (maan myynnit 294 teur ja Orimattilan seudun terveydenhuollon kiinteistö kuntayhtymän purkamisen 29 teur) ja myyntitappioita 113 teur (maan myynnit 9 teur ja Kiinteistö Oy Orimattilan virastotalon osakkeiden myynti 104 teur).

Investointimäärärahoista jäi käyttämättä 4,65 milj. Investointitulot toteutuivat 98,9 prosenttisesti (2 898 498 euroa). Investointituloina kirjattiin Orimattilan seudun kiinteistö kuntayhtymän purkautumisen seurauksena kuntayhtymäosuuksien arvon poistuminen (2,8 milj), sekä muita kiinteistöjen myyntituloja 62 teur. Skeittipaikkaan saatiin rahoitusosuutta 40 teur.

Toimintamenojen kasvun maltillisena pitäminen ja investointien suunnitelmallisuus on edelleen ollut keskeinen tavoite, mutta tavoitteeseen ei riittävällä tasolla päästy. Investointimenot olivat alkuperäisessä talousarviossa 13 898 000 euroa ja muutetussa talousarviossa 13 864 370 euroa. Investointimäärärahat vähentyivät kokonaisuutena 34 teur. Määrärahojen lisäykset olivat aineeton käyttöomaisuus (osakkeiden osto) 638 teur, kiinteistöjen osto

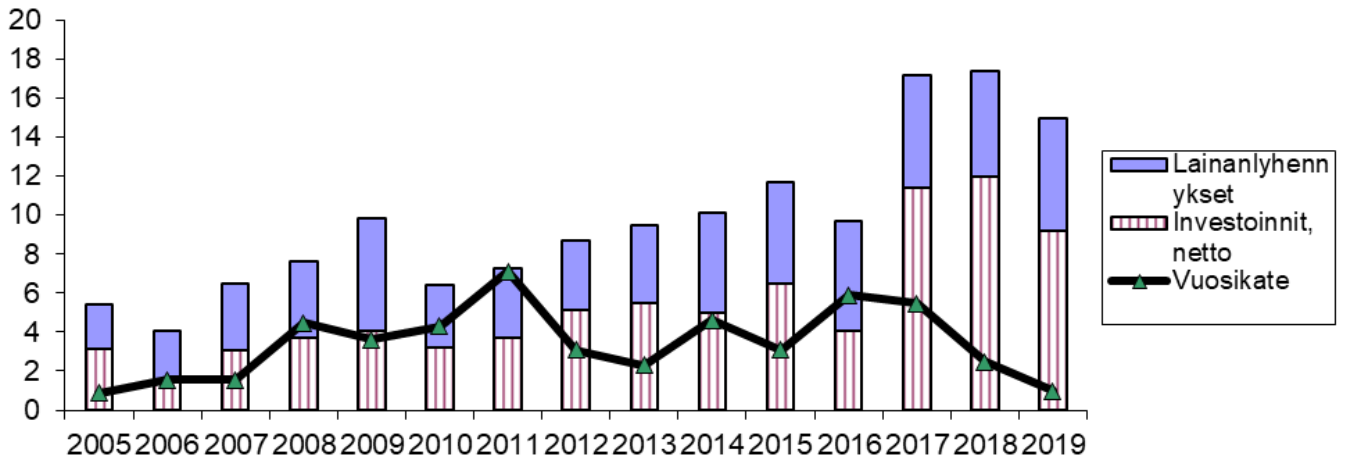
967 teur, urheilutalon uudisrakennus 614 teur, Jokivarren koulu 560 teur, Orimattilan terveysasema 798 teur, uimahallin uudisrakennus 100 teur, katujen peruskorjaukset 650 teur, keskustan kehittäminen 270 teur ja leikkipaikat 5 teur. Määrärahojen vähennykset olivat Länsi-Orimattilan päiväkotikoti 675 teur, paloasema 2,55 milj., Arolan alueen katurakentaminen 510 teur, Henna-Tuuliharjan teollisuusalueen katurakentaminen 50 teur, Hennan asuinalueen katurakentaminen 100 teur, Pennalan asuinalueen kadut 400 teur, Sampolan teollisuusalueen liikenne 100 teur ja Kankaanmäen ja Helsingintien liikennejärjestelyt 250 teur.

Hennan alueen kerrostalohanke ei vielä lähtenyt toteutumaan. Pientalo-asutuksen rakentaminen on käynnistynyt, ja yksityinen toimija suunnittelee osuuskuntamuotoista omakoti-talohanketta ARA:n myötävaikutuksella. Urheilutalon 1. vaihe Orimattilan Areena valmistui alkuvuodesta 2019. Vanha urheilutalo on ollut myös käytössä. Urheilutalon 1. vaiheen pääura-koitsijan HL-Rakentajat Oy:n konkurssiin liittyvät selvitykset ovat olleet edelleen kesken vuoden 2019 päättyessä. Sisäilma-asioihin liittyvää korjausrakentamista on tehty useassa kohteessa. Myllylän koulu siirtyi osittain väistötiloihin kevätlukukauden 2019 päättyessä, mutta koulun investoinnin aloittaminen siirtyi vuodelle 2020. Myös paloaseman rakentamisen aloittaminen siirtyi vuodelle 2020. Orimattilan seudun terveydenhuollon kiinteistö kuntayhtymän purkamisen seurauksena terveyskeskuskiinteistö siirtyi kaupungille 1.7.2019 lukien. Kiinteistöissä aloitettiin vesikaton uudistaminen sekä hammashuollon tilojen toiminnallinen muutosremontti jo yhtymän aikana alkuvuodesta ja varsinainen rakennustyö tehtiin kaupungin hallinnoimana vuoden jälkimmäisellä vuosipuoliskolla. Yhdyskuntatekniikan euromääräisesti suurimmat kohteet olivat katujen peruskorjaukset, Hennan maa- ja vesirakentaminen, keskustan kehittäminen (Varsapuisto) ja Pennalan uuden asuinalueen kadut.

Taseen pakollisina varauksina olleet kuntayhtymien alijäämät tulivat purettua Orimattilan seudun terveydenhuollon kiinteistö kuntayhtymän purkautumisen seurauksena.

Pitkäaikaisia lainoja nostettiin 14 milj. euroa vuonna 2019. Orimattilan Vesi Oy:lle annettiin uutta lainaa 470 teur. Antolainojen lyhennykset olivat 993 teur. Kaupunki lyhensi lainojaan suunnitelman mukaisesti 5,764 milj. euroa. Lainakanta oli vuoden lopussa 49,5 milj. euroa, ja siinä oli lisäystä vuoden 2018 tilanteeseen 3,7 milj. euroa. Lyhytaikaisia kuntatodistuslainoja ei vuoden vaihteessa ollut, mikä on 4,5 milj. euroa vähemmän kuin vuotta aiemmin. Lainaa oli asukasta kohti 3 091 euroa.

Vuosikate, Investoinnit ja Lainanlyhennykset, milj. eur

Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymältä ostettiin sosiaali- ja terveystoimen palvelut, eikä toiminnan rajapinnoissa tapahtunut vuoden 2019 aikana olennaisia muutoksia. Palo- ja pelastustoimen palvelut tuotti Päijät-Hämeen Liiton alaisuudessa toimiva Päijät-Hämeen Pelastuslaitos.

Provincia Oy tuotti kirjanpito- ja palkanlaskentapalvelut, eikä toiminnassa ollut muutoksia edellisvuoteen verrattuna. Vuosi 2019 oli Ladec Oy:n kuudes toimintavuosi. Ladecin sopimusta muutettiin 3.10.2016 kaupunginvaltuuston päätöksellä siten, että sopimus on voimassa toistaiseksi. Sopimuksesta irtautuminen on mahdollista vuosittain 31.12. siten, että irtautumisesta ilmoitetaan ko. vuoden kesäkuun loppuun mennessä. Kaupunginvaltuusto hyväksyi Ladecin uuden rahoittajasopimuksen kesäkuussa 2018. Sopimus tuli voimaan 1.1.2019, ja se on voimassa toistaiseksi.

Yhdyskuntatekniikan alueiden kunnossapitopalvelut sekä kiinteistöjen piha-alueet siirtyivät alueurakan kilpailutuksen voittaneen YIT:n hoidettavaksi vuonna 2016.

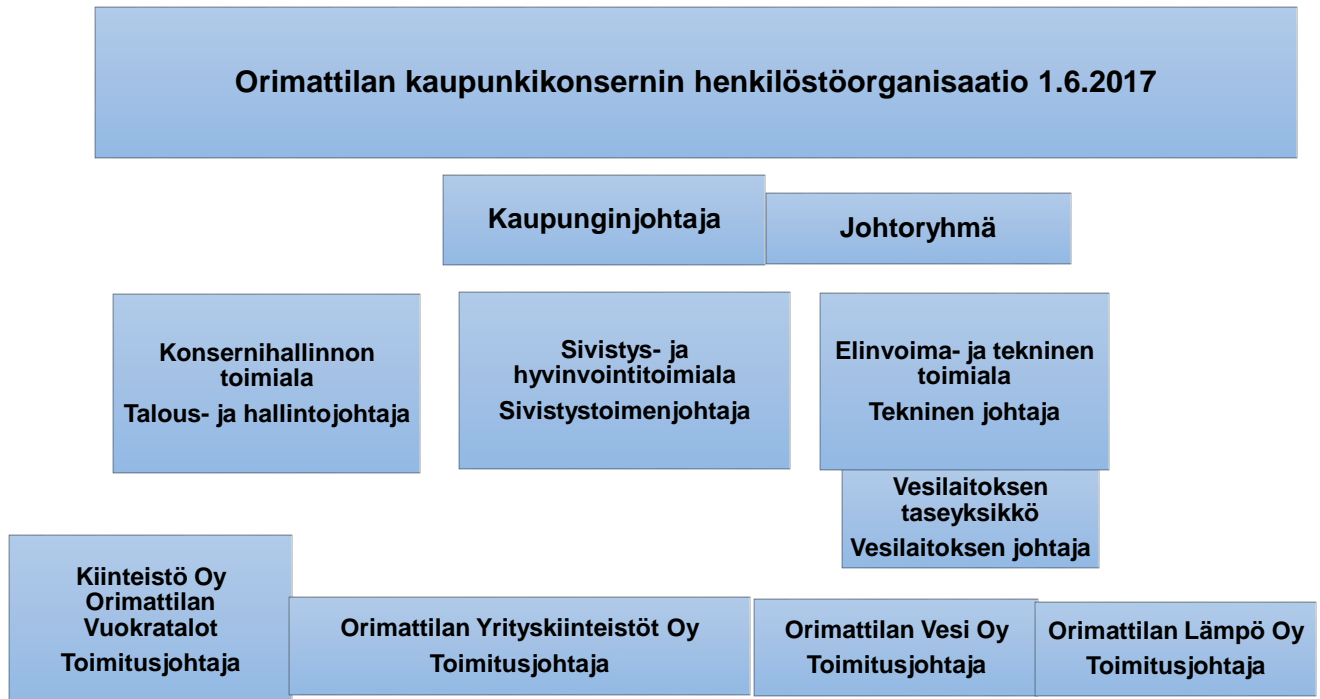
1.1.5 Kaupungin henkilöstö

Henkilöstöä 31.12.2019 oli 538,85 (henkilötyövuotta), joista opetuspalveluissa 222 ja varhaiskasvatuksessa 160,5. Henkilöstömenot vuonna 2019 olivat 26,19 milj. euroa, mikä on 26,56 prosenttia toimintakuluista.

Toimintakertomusvuodelta on tehty erillinen henkilöstötilinpäätös

Henkilöstö palvelukeskuksittain ja talousarviotulosalueittain vuosina 2017 – 2019 (htv)

Toimiala	TP 2019	Ta 2019	TP 2018	TP 2017
Hallintopalvelukeskus / Konsernihallinnon toimiala				
Päätöksenteko ja yhteistoiminta	1	1	1	1,9
Elinkeinotoimi ja projektit	1,5	1	1	3,92
Hallinto- ja tukipalvelut	10,6	11	9,6	10,3
Hyvinvointi- ja työllisyyspalvelut	4	4,5	4,5	-
Maaseututoimi	2,6	2,6	2,6	2,6
Ateria- ja puhtauspalvelut	62,18	60,5	66,3	81,92
Sosiaali- ja terveystyö				0,58
Yhteensä	81,88	80,6	85,1	101,22
Sivistyspalvelukeskus / Sivistys- ja hyvinvointitoimiala				
Hallinto	6	6	6	6
Peruskoulutus ja lukio	222	225	229	224
Kulttuuritoimi	1,5	1,5	1,5	1,5
Kirjasto	8	8	8	8
Liikunta	6,5	6	5,5	5,5
Nuoriso	12,5	12,5	7,5	7,5
Varhaiskasvatus	160,5	155,5	155,5	155,5
Yhteensä	417	414,5	413,0	408,0
Tekninen palvelukeskus / Elinvoima- ja tekninen toimiala				
Elinkeino ja maankäyttö	10,2	12,1	10	11,06
Tilapalvelu	12,95	16,05	13,63	13,8
Yhdyskuntatekniikka	3,1	4,15	2,95	3,1
Vesilaitos	10,2	10,35	10,97	11
Rakennustark. ja ymp. suojelu	3,65	4,5	4,3	4
Yhteensä	40,1	47,15	41,85	42,96
Kaupunki yhteensä	538,98	542,25	539,95	552,18

Henkilöstöorganisaatio

1.1.6 Ympäristötekijät 2019

Orimattilassa pohjavesien ja maaperän pilaantumisen riskienhallinnan kannalta kemikaali-onnettomuudet tai niiden uhka ja pintavesien aiheuttama hygieeninen haitta ovat olleet suurimmat haitat. Vuoden aikana sattui useita lämmitysöljysäiliöihin ja kuljetuskalustoon liittyviä vahinkotilanteita käytössä olevilla pohjavesialueilla. Pennalan vedenottamo jouduttiin sulkemaan pintavesien aiheuttaman hygieniahaitan takia. Muutama vesilaitos on joutunut desinfioimaan juomavettä hygieenisyysistä. Entisen linja-autoaseman tontti joudutaan puhdistamaan aikaisempaa perusteellisemmin maaperän pilaantumisen takia.

Orimattila on julistautunut sekä ravinneneutraaliksi (Ranku) että hiilineutraaliksi kunnaksi (Hinku). Ilmastonmuutokseen liittyvät poikkeukselliset talvitulvat ovat lisänneet ravinneruokkimista vesistöissä. Tiestölle on aiheutunut korjausvahinkoja. Myrskyt ovat aiheuttaneet sähkökatkoja useille alueille. Ympäristövaliokunta aloitti kaupungin ilmasto-ohjelman laadinnan asiasta tehdyn kyselyn vastausten pohjalta.

Ympäristölainsäädäntö uusiutuu jatkuvasti ja säädösten tulkintaerot ovat lisänneet oikeusprosesseja. Paineet ympäristörikostorjuntaan ovat myös lisääntyneet. Asiakkaiden moniongelmaisuus ja häiriökäyttäytyminen on lisännyt ympäristöriskien todennäköisyyttä. Valtion ja kuntien liian tiukat taloudelliset säästöt eivät edistä riittävää ja oikea-aikaista viranomaisyhteistyötä onnettomuuksien ennaltaehkäisyssä ja jälkivalvonnassa.

1.1.7 Muut ei-taloudelliset asiat

Lahjonta ja korruptio eivät ole hyväksyttäviä. Ihmisoikeusasioissa toimitaan lainsäädännön mukaisesti. Kaupunki on tehnyt sopimuksen 20 kiintiöpakolaisen vastaanottamisesta vuosittain. Vuonna 2019 vastaanotettiin 15 kiintiöpakolaista.

1.1.8 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Vuoden 2020 alkuperäinen talousarvio on liikkumavaraltaan vuoden 2019 talousarvion kaltainen. Siihen ei sisälly palveluiden supistamista, eikä palvelurakennemaan muuttunut tietohallinnon ulkoistamista lukuun ottamatta. Tämän muutoksen vaikutus on kuitenkin organisaation sisäinen.

Alkuperäisen talousarvion mukainen tilikauden tulos oli 12 330 euroa ylijäämäinen. Helmikuussa talousarvioon tehtiin jo muutoksia, joiden seurauksena tulos painui 813 600 euroa alijäämäiseksi. Vuoden 2019 talousarvion toteutumana perusteella on nähtävissä, että menot ovat liian korkealla tasolla tulopohjaan nähden. Verotulokasvua on arvioitu vuodelle 2020, mutta maailmanlaajuisesti leviävä Korona-epidemia vaikuttaa negatiivisesti myös verotulokertymiin sekä tuloverotuksen että yhteisöverotuksen osalta. Sekä vuotta 2020 että seuraavia vuosia tulevat taloudellisesti rasittamaan yhteiskoulun ja urheilutalon purkukustannukset sekä tase-arvojen alaskirjaukset. Lisäksi väistöilakustannukset tulevat lisäkus-

tannuksina. Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän määrärahavarauksessa on alle prosentin nousuvara verrattuna vuoden 2019 kustannuksiin. Yhtymä on tehnyt laajoja sopeuttamistoimia, mutta väestön ikääntymisen aiheuttama palvelutarpeen kasvu sekä julkisen sektorin avoinna oleva palkkaratkaisu aiheuttavat asetuille tavoitteille haasteita. Korona-epidemia tulee nostamaan kustannuksia ennen kaikkea terveydenhuollossa, mutta myös muilla toimialoilla poikkeusjärjestelyiden vuoksi.

Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymä on yhtenä omista sopeuttamistoimistaan tiivistänyt tilavuokrausta, jonka vuoksi myös kaupunki joutuu tekemään ratkaisuja tyhjiksi jäävien tilojen osalta.

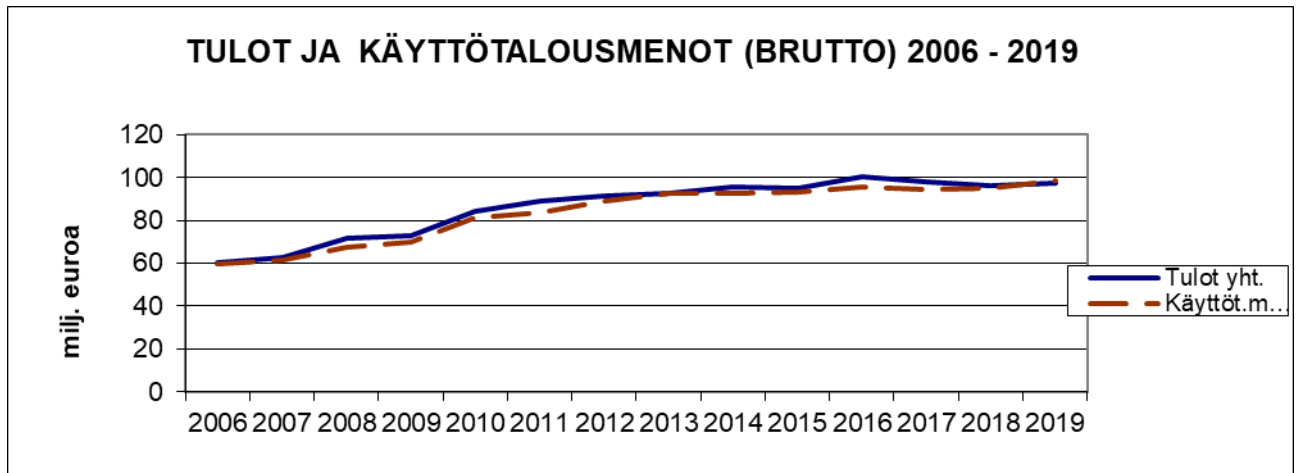
Työttömyyden hoitoon on sisällytetty erilaisia keinoja; nuorten kesätyötuki on ennallaan, Orimattila-lisään on lisätty hieman määrärahaa sen vaikuttavuuden perusteella, ja kaupungilla on edelleen määrärahavarausta perintövaroista sekä nuorten palkkatukityöllistämiseen että oppisopimuskoulutukseen. Lisäksi kokeiluluonteisena vuonna 2017 käyttöön otettua työttömien työllistämistä yrityksiin jatketaan edelleen siten, että työllistettävä on kaupungin työntekijänä, mutta yritykseltä laskutetaan osa kustannuksista. Määrärahaa Kelalle maksettavaan peruspäivärahakustannusten kuntaosuuksia on vähennetty vuoden 2019 tasosta työttömyyden vähentymisen seurauksena. Vähennyksellä kuitenkin osin katetaan Päijät-Hämeen kuntakokeilusta aiheutuvia kustannuksia.

Työttömyys on laskenut vuodesta 2015 lähtien Orimattilassa ja vuoden lopussa työttömyysprosentti oli 8,8. Taso on hyvä ottaen vielä huomioon, että työttömäksi luokitelluissa on henkilöitä, joiden työkyvyssä on siinä määrin rajoitteita, että työmarkkinoille sijoittuminen ei ole todennäköistä.

Asukasluku väheni vuoden 2019 lopun tilanteessa kaikissa Päijät-Hämeen kunnissa, mutta Orimattilan osalta vähennys ei kuitenkaan ollut kovin mittava asukaslukuun suhteutettuna.

Valtionosuudet toteutuvat vuonna 2020 saatujen valtionosuuspäätösten mukaan 65 teur talousarviossa arvioitua suurempina. Oppilasmäärien muutokset vaikuttavat opetustoimen valtionosuuksiin vielä tilastointipäivien lukumäärien mukaisesti.

Kaupungin talouden hoidon periaatteiden keskeisenä periaatteena on pitää menojen ja tulojen kehitys samalla kasvu-uralla. Vuoden 2019 tilinpäätöksessä menot kasvoivat edellisvuodesta 3,5 prosenttia, johon vaikutti menojen lisäykset kaikilla toimialoilla. Verorahoitus ja toimintatuotot kasvoivat 1,57 prosenttia. Vuoden 2020 veroperusteet ovat vuoden 2019 tasolla.

Vuoden 2019 käyttötalouden nettomenot olivat 88,9 milj. euroa. Vuosien 2014 - 2018 tilinpäätöksissä toimintatuotot ja verorahoitus ovat ylittäneet toimintamenot. Tähän ei päästy vuonna 2019, vaan toimintamenot ylittivät toimintatuotot ja verorahoituksen 846 823 eurolla. Kehitys on huolestuttava siitäkin näkökulmasta, että valtionosuuksiin sisältyi aikaistettu kiky-erä, jonka vaikutus on 701 teur. Raskas investointiohjelma lisää poistojen määrää, mikä vaikeuttaa osaltaan tuloksen saamista tasapainoon. Toistaiseksi tasapainottamista on helpottanut poikkeuksellisen matala korkotaso. Korkokulut ovat pysyneet maltillisina lainamäärän noususta huolimatta. Kaupunginhallitus on tiedostanut tilanteen ja aloittanut tasapainottamistoimenpiteiden valmistelun.

Taksoja ja maksuja tarkistetaan vuosittain vastaamaan seudullista tasoa, tuottavuutta lisätään ja omistajaohjaukseen kiinnitetään huomiota. Seudullista yhteistyötä hyödynnetään siltä osin kuin se koetaan toiminnallisesti järkeväksi ja kustannustehokkaaksi ratkaisuksi. Suunnitelmalliseen kaavoitukseen, tonttitarjontaan ja markkinointiin tulee kiinnittää huomiota. Ne tuovat onnistuessaan lisää työpaikkoja ja asukkaita, mikä vaikuttaa positiivisesti kaupungin tulokertymään ja lisää osaltaan pitovoimaa myös nykyisten kuntalaisten osalta.

1.1.9 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista tekijöistä

Kaupunginvaltuusto käsitteli sisäisen valvonnan ohjeet 9.3.2015. Hallintosäännössä on määritelty vastuut sisäisen valvonnan osalta.

Riskit on jaoteltu rahoitusriskeihin, toiminnallisiin riskeihin sekä vahinkoriskeihin.

Rahoitusriskit

Koska matala korkotaso on jatkunut jo pitkään, vaihtuvakorkoisten lainojen korkotason muutos muodostuu riskiksi siinä vaiheessa, kun korkotaso lähtee nousemaan. Kaupungilla ei ole varsinaisia johdannaisia (lukuun ottamatta yksittäisten lainojen kiinteän koron mekaniikkaa katto/lattia –määrityksellä), mutta koronvaihteluun on suojauduttu ottamalla kiinteäkorkoisia lainoja. Kiinteäkorkoisten osuus oli vuoden vaihteessa 84 prosenttia koko lainasalkusta, jonka lisäksi 2,5 prosenttia lainoista oli pitkiin viitekorkoihin sidottuja.

Maailmanlaajuisesti vaikuttava Korona-pandemia aiheuttaa laaja-alaisia vaikutuksia myös rahamarkkinoilla ja voi sitä kautta muodostaa rahoituksen saatavuuteen ja hintaan riskin.

Korkea investointitaso muodostaa rahoituksellisen riskin, jos menot eivät pysy kurissa ja tulorahoitus ei kehity riittävällä tavalla. Vuoden 2019 tilinpäätöksessä käyttötalouden tulot ja verorahoitus ovat menoja pienemmät, mikä aiheuttaa jo talouden sopeuttamistoimenpiteitä. Vuoden 2018 tuloksen kohdalla oli jo nähtävissä, että talousarvio tulisi laatia selkeästi ylijäämäiseksi, koska esim. erikoissairaanhoidon kustannukset vaihtelevat vuosittain. Vuoden 2019 tilinpäätöksen perusteella tämä näkemys vahvistuu entisestään; muutos ei ole pelkästään sosiaali- ja terveydenhuollon kustannuksista johtuvaa, vaan myös verorahoituksen odotettua heikommasta kehityksestä, kiinteistöjen kustannuksista sekä yleisesti budjettiin sitoutumisesta johtuvaa. Myös odottamattomat menot voivat muodostaa rahoituksen riittävyyden kannalta riskin. Isojen urakoiden valmistelussa tai sopimusten laadinnassa tapahtuva virhe tai jokin ulkoinen tekijä voi aiheuttaa riskin kustannusten kasvusta. Hankkeiden viivästyminen vaikuttaa myös kokonaisuutena kustannustasoon (esim. pidentynyt väistötilojen käyttö tai vuokratuottojen vähentyminen). Käyttöomaisuuden osalta riskiä kasvattaa tuotantokäyttöajan muutokset, jolloin aiheutuu purkukustannuksia ja kiinteistöjen arvojen alaskirjauksia arvioitua aikaisemmin.

Toiminnalliset riskit

Hankintaosaamisen puute nähdään edelleen toiminnallisena riskinä. Hankintaosaamisen koulutukseen on kiinnitetty huomiota, mutta hankinnat ovat erilaisia ja niitä tekevät useat henkilöt, mikä tekee kokonaisuudesta haasteellisen. Henkilöstön vaihtuvuus luo uutta koulutustarvetta jatkuvasti. Koko kaupungin tasolla organisaatio on ohut ja henkilöstön vaihtuminen ja pätevän, osaavan henkilöstön rekrytointivaikeudet aiheuttavat toiminnallista riskiä – avainhenkilöriskit on tunnistettu ja tähän tulee jatkossa varautua mahdollisuuksien mukaan osaamisen laajentamisella ja varahenkilöiden nimeämällä. Erilaiset epidemiat voivat aiheuttaa toiminnallisen riskin henkilöstön poissaolojen vuoksi, jolloin palvelutuotannon hoitaminen veloitteiden mukaisesti muuttuu haasteelliseksi toteuttaa. Tiedon siirtymistä ja säilymistä tietoteknisissä välineissä pidetään riskinä, koska esim. sähkökatkon sattuessa, tietoja ei ole saatavilla. Lisäksi riskinä on tietoturvallisuuden pettäminen, elleivät esim. etäyhteydet ole riittävällä tietoturvan tasolla, jota päivitetään reaaliaikaisesti. Myös viranomaistoiminnan digitalisoituminen lisää riskiä, että ohjelmistot eivät toimi oikein. Sisäilmaongelmat ovat nousseet merkittäväksi riskiksi. Niitä esiintyy sekä uusissa että vanhoissa rakennuksissa. Tietosuojasta voi muodostua riski, ellei asiakirjoja säilytetä ja käsitellä tietosuojalainsäädännön mukaisesti. Riittävän tiedottamisen puuttuminen ja tiedon väärin ymmärtäminen voi aiheuttaa olennaisen toiminnallisen riskin.

Vahinkoriskit

Omaisuuksien sekä yleisten veloitteiden hoidosta voi realisoitua riski vahingonkorvausten muodossa. Näihin on varauduttu vakuutuksilla samoin kuin henkilöstön ja tapahtumiin osallistuvien mahdollisten tapaturmien osalta. Laitteistojen ja rakennusautomaation toimimattomuus voi aiheuttaa riskitilanteita. Asiakirjojen käsittelyyn on kiinnitettävä huomiota, että asiakkaiden oikeusturva säilyy. Lainsäädännön muuttuessa usein myös valitusprosessit lisääntyvät, kun asiakkaat hakevat uuden lainsäädännön tulkintoja.

Muut toiminnan kehittymiseen vaikuttavat seikat

Sosiaali- ja terveydenhuollon kasvavat kustannukset muodostavat kuntakenttään riskin palveluiden supistumisesta. Palveluiden keskittyminen keskuskaupunkiin luo riskin lähipalveluiden pysymiseen ja saatavuuteen pienemmillä paikkakunnilla. Pandemia-tapaukset aiheuttavat laaja-alaisen riskin koko yhteiskunnan toimivuudelle, millä on merkittävää vaikutus myös paikallisesti. Väestökehityksestä tulee varsinkin alueellisesti riski, jos huolto-suhde kehitty siten, että työssäkäyvien suhteellinen osuus vähenee. Palvelurakenteen muutos ja sen vaatimat toimenpiteet tulee tiedostaa riittävän ajoissa.

Selonteko kaupungin sisäisen valvonnan järjestämisestä

Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjeessa tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta ohjeistetaan, että kaupunginhallituksen tulee antaa selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä, havaituista puutteista sekä siitä, miten havaittuja puutteita on tarkoitus korjata. Kaupunginhallituksen alaiset toimielimet ja johtavat viranhaltijat vastaavat omalla tehtävälueellaan sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan järjestämisestä. Toimielinten on sisällytettävä vuosittain toimintakertomukseensa arvio sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteuttamisesta.

Sisäisen valvonnan kohdealueita ovat säännökset, määräysten ja päätösten noudattaminen, tavoitteiden toteutuminen, varojen käytön valvonta, tuloksellisuuden arvioinnin pätevyys/luotettavuus, riskien hallinnan järjestäminen, omaisuuden hankinnan, luovutuksen ja hoidon valvonta, sopimustoiminta sekä arvio sisäisen tarkastuksen järjestämisestä.

Kuntalakiin on lisätty 1.7.2012 säännökset kunnan ja kuntakonsernin sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta. Sisäinen valvonta on osa kunnan johtamisjärjestelmää. Kaupunginhallitus on käsitellyt sisäisen valvonnan ohjeet 9.2.2015 ja kaupunginvaltuusto 9.3.2015. Hallintosääntö on uudistettu alkuvuodesta 2017, ja sitä on päivitetty vuosittain.

Hallintokunnat ovat käsitelleet selonteon sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä omalta osaltaan

Säännösten, määräysten ja päätösten noudattaminen

Kaupunginhallituksen kokonaisarvio

Kaupunginvaltuuston Villihiiden toiminta-alueita koskevaan päätökseen (5.10.2015 § 38 tuli Hämeenlinnan hallinto-oikeuden ratkaisu. Hämeenlinnan hallinto-oikeus kumosi valtuuston päätöksen ja palautti asian uudelleen käsittelyyn. Kaupunginhallitus päätti äänestyksen tuloksena valittaa päätöksestä (kh 19.12.2016 § 412). Korkein hallinto-oikeus kumosi valtuuston päätöksen ja palautti asian uudelleen kaupunginvaltuuston käsittelyyn päätöksellään nro 209/1/17 27.7.2017. Asia eteni elinvoima- ja teknisen valiokunnan käsittelyn jälkeen kaupunginvaltuuston käsittelyyn. Kaupunginvaltuusto käsitteli asian 12.11.2018 § 53 ja päätti äänestyksen jälkeen, että toiminta-alueita ei vahvisteta. Vesiosuuskunta Villihiisi valitti päätöksestä Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen. ELY-keskus neuvotteli asiasta kaupungin edustajien kanssa 4.2.2019. Neuvottelu oli ELY-keskuksen valvontatoimenpide kaupungin päätöstä kohtaan. Kaupunginhallitus käsitteli toiminta-alueasiaa ensin 4.3.2019 § 61 ja sen jäl-

keen 8.4.2019 § 7. Tällöin kaupunginhallitus päätti äänestyksen tuloksena esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuuston päätös 12.11.2018 § 67 käsitellään uudelleen. Kaupunginvaltuusto päätti 15.4.2019 § 14 äänestyksen tuloksena toiminta-alueen vahvistamisesta. Kaupunginhallitus antoi 29.4.2019 lausunnon Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle Vesiosuuskunta Villihiiden valitukseen, joka koski kaupunginvaltuuston päätöstä 12.11.2018 § 67. Tämän valituksen osalta asia on loppuun käsitelty. Kaupunginhallitus antoi 17.6.2019 § 76 lausunnon Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle toimitusta valituksesta, joka koski kaupunginvaltuuston 15.4.2019 tekemää päätöstä Vesiosuuskunta Villihiiden toiminta-alueen vahvistamisesta. Edelleen kaupunginhallitus on antanut samaa valitusta koskevan lisälausunnon kokouksessaan 12.8.2019 Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen jätetyn lisäselvityksen johdosta. Tämän valituksen osalta asia oli vielä vuoden 2019 päättyessä kesken.

Kaupunginhallitus teki päätöksen 29.5.2017 § 212 Heinämaan koulun myynnistä korkeimmat tarjouksen jättäneelle. Päätöksestä valitettiin Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen. Kaupunginhallitus antoi valitukseen vastineensa 20.11.2017 § 406. Hämeenlinnan hallinto-oikeus ei 6.2.2019 tekemällään päätöksellä muuttanut kaupunginhallituksen päätöstä. Hämeenlinnan hallinto-oikeuden päätöksestä valitettiin edelleen korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Asia oli vielä kesken vuoden 2019 päättyessä, mutta alkuvuodesta 2020 korkein hallinto-oikeus antoi ratkaisun, jonka perusteella kauppa voidaan toteuttaa.

Kaupunginvaltuusto päätti kokouksessaan 17.9.2018 § 52 äänin 25 – 6, että Kuivannon Vesikunnan toiminta-alueen laajennusta ja jäteveden toiminta-aluetta ei vahvisteta. Kuivannon vesikunta valitti asiasta Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen, joka antoi 10.4.2019 asiaan ratkaisunsa. Hämeenlinnan hallinto-oikeus kumosi kaupunginvaltuuston päätöksen ja antoi asian uudelleen käsiteltäväksi. Kaupunginhallitus käsitteli asiaa 17.6.2019 § 240 ja esitti valtuustolle Kuivannon Vesikunnan vesihuollon toiminta-alueen laajentamisen vahvistamista sekä jätevesihuollon toiminta-alueen vahvistamista. Kaupunginvaltuusto päätti toiminta-alueen vahvistamisesta 23.9.2019 § 44.

Vuorovaikutuksen lisäämistä eri hallinnonalojen kesken päätösten valmistelussa on edelleen lisättävä ja asioiden valmistelun laadullista tasoa parannettava. Ohjeistusten ajantasaisuuteen ja tietoisuuden lisäämiseen olemassa olevasta ohjeistuksesta on edelleen lisättävä.

Sivistys- ja hyvinvointivaliokunta

Sivistys- ja hyvinvointitoimialan toimintaan kohdistui vuoden 2019 yksi valitus, joka koski esioppilaan koulutuspaikkaa. Vuonna 2018 tehdyistä kolmesta koulukuljetuksia koskevista valituksista tuli Hämeenlinnan hallinto-oikeudelta ratkaisu. Kaksi valituksista hallinto-oikeus ratkaisi valittajan eduksi ja yksi valitus ratkaistiin kaupungin eduksi. Sivistystoimenjohtajan iltapäivätoimintaan ottamisesta tehtiin oikaisuvaatimus vuonna 2019. Valiokunta hylkäsi sivistystoimenjohtajan päätöksestä tehdyn oikaisuvaatimuksen.

Opetus- ja kulttuuriministeriöltä tuli 2015 myönnetystä avustuksesta takaisinperintäpäätös. Avustuksen raportointi oli hoidettu määräaikaan mennessä, mutta takaisinmaksatusta käytämättä jääneestä avustuksesta ei ollut tehty, jonka takia jouduttiin maksamaan ylimääräisiä korkoja.

Elinvoima- ja tekninen valiokunta

Elinvoima- ja teknisen valiokunnan alaiset viranhaltijat ja työntekijät ovat noudattaneet sääntöjä, määräyksiä ja päätöksiä, eikä ole tiedossa, että sääntörikkomuksia olisi tapahtunut.

Elinvoima- ja teknisessä valiokunnassa on käsitelty kaksi oikaisuvaatimusta, jotka ovat koskeneet suunnittelutarveratkaisuja.

Lisäksi vuoden 2019 syksyllä on aloitettu hankintaprosesseja koskien puitesopimuksia, jonka vuoksi on tullut yksi hankinta-oikaisuvaatimus vuonna 2020. Kaupunki tulee keskeyttämään hankintaprosessit virheellisinä.

Ympäristövaliokunta

Rakennusvalvonnassa ja ympäristönsuojelussa suuri osa tehtävistä on lakisääteisiä ja delegoitu hallintosäännön kautta eri viranomaisille. Hallintosääntöjen yms. muiden sääntöjen noudattamista seurataan sisäisesti, eikä ole tiedossa, että sääntörikkomuksia olisi tapahtunut.

Ympäristölautakunnassa on annettu kaksikymmentäneljä lausuntoa Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle valitusasiassa koskien vesijohto- tai/ja jätevesiverkostoon liittämiselvöllisyyttä, yksi lausunto valitusasiassa koskien maisematyölupaa sekä kaksi lausuntoa valitusasiassa koskien uhkasakon tuomitsemista. Lisäksi yksi rakennuslupaa koskeva oikaisuvaatimus on käsitelty valiokunnassa.

Tavoitteiden toteutuminen, varojen käytön valvonta, tuloksellisuuden arvioinnin pätevyys ja luotettavuus

Kaupunginhallituksen kokonaisarvio

Talousarviomäärärahojen seuranta toteutui kohtuullisen hyvin koko organisaation laajuudella ja määrärahamuutokset käsiteltiin niiltä osin oikea-aikaisesti, kuin se oli mahdollista. Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän maksuosuuksien osalta on tuottanut vaikeutta ennustettavuus. Vuoden 2019 osalta tulos kuitenkin toteutui ennustettua parempana.

Talouskatsauksia tehtiin kolme. Määrärahaseurannan lisäksi niissä on lyhyesti otettu kantaa toiminnallisten tavoitteiden toteutumiseen. Kaikilta osin toiminnallisia tavoitteita ei saavutettu ja tavoitteiden asettamiseen tulee edelleen kiinnittää huomiota toiminnan kuvaavuuden näkökulmasta. Investointien kohdentumisessa talousarvioon nähden oli edelleen suhteellisen suurta poikkeamaa. Rakennusten kunnossapidon hankkeet viivästyivät ja siirtyivät, ja myös yhdyskuntatekniikan kohteiden osalta jäi määrärahoja käyttämättä. Suunnitelmallisuutta talousarvion laadinnassa tulee parantaa ja esittää hankkeet siten, että niillä on realistiset toteutumismahdollisuudet. Tuloksellisuuteen ja sen kehittämiseen tähtääviin toimenpiteisiin on edelleen kiinnitettävä huomiota koko organisaation laajuudella.

Sivistys- ja hyvinvointivaliokunta

Sivistys- ja hyvinvointitoimialan vuoden 2019 tavoitteet toteutuivat ja muutetun talousarvion taloustavoitteissa pysyttiin.

Elinvoima- ja tekninen valiokunta

Elinvoima- ja teknisen valiokunnan osalta viime vuonna jäi käyttämättä muutetun talousarvion mukaisia menomäärärahoja n. 35 000 euroa, ja tulojen toteuma ylitti arvioidun 129 000 eurolla. Menot ylittyivät yhdyskuntatekniikan tulosalueella, jossa ylitys oli kuitenkin prosentuaalisesti vähäinen.

Tavoitteet toteutuivat pääosin. Tavoitteiden toteutumisessa haastetta toi henkilöstöressurssit. Tavoitteiden toteutumista seurataan säännöllisesti teknisen johtoryhmässä.

Teknisellä on seurattu määrärahoja projektikohtaisesti, kustannuspaikoittain, tulosalueittain ja kokonaisuutena. Urakoiden osalta määrärahasuranta tehdään vielä erikseen maksupostitaulukon ja lisätöiden osalta. Seurannassa tulee nykyistä aktiivisemmin huomioida myös tulossa oleva maksu. Tämä edellyttää saumatonta yhteistyötä hankkeiden parissa toimivien henkilöiden osalta. Investointien osalta ei määrärahaylityksiä muutettuun talousarvioon nähden tullut viime vuonna kuin uimahallin uudisrakennuksen osalta, ja siinä kyse on menojen jaksottumisesta eri vuosien välillä. Talonrakennushankkeiden aikatauluihin tuli muutoksia ja siitä seuranneita määrärahamuutoksia.

Erytisen haasteelliseksi on koettu yhdyskuntatekniikan käyttötalouden tulosaluevastuu joukkoliikenteen osalta. Teknisellä johtajalla on talousarviovastuu, mutta määrärahan käyttöoikeus on sivistystoimen talouspäälliköllä. Tilanteeseen tulisi saada korjaus siten, että määrärahavastuu ja rahojen käyttö olisivat yhden toimielimen alaisuudessa.

Ympäristövaliokunta

Ympäristövaliokunnan alaiset tavoitteet ovat pääasiassa toteutuneet tavoiteasetannan mukaisesti.

Taloudellisesti rakennusvalvonnan tulokertymä jäi arvioitua alhaisemmaksi, mikä johtui odotettua vähäisemmästä rakentamisesta sekä suurten rakennushankkeiden puuttumisesta. Tämä otettiin huomioon vuoden lopulla määrärahamuutoksella.

Elinvoima- ja tekninen toimiala on reagoinut ylitysuhiin tasapuolisesti eri tulosalueilla. Talousarviota tarkkaillaan säännöllisesti koko vuoden aikana, jolloin ylitysuhiista raportoidaan hallitusta ja tarvittaessa esitetään lisämäärärahan myöntämistä.

Riskienhallinnan järjestäminen

Kaupunginhallituksen kokonaisarvio

Hallintosäännössä on vastuut sisäisestä valvonnasta ja riskien hallinnasta. Kaupunginvaltuusto käsitteli Sisäisen valvonnan ohjeet maaliskuussa 2015. Kaupunginhallitus seuraa toiminnan riskejä kaikilla tasoilla. Konsernijaostossa ja puheenjohtajapalaverissa käydään linjaavaa keskustelua toimenpiteistä, joita tuodaan tarpeen mukaan kaupunginhallituksen käsittelyyn. Riskienhallinnan dokumentointia on vielä tarpeen konkretisoida, lisätä ja raportoida tiiviimmin. Lisäksi käyttäjävaltuuksia tullaan tarkastamaan siten, että valtuuksia järjestelmiin on annettu vain niille, jotka niitä työtehtäviensä perusteella tarvitsevat. Viestinnän kehittymisen ja tehostumisen myötä asianhallintajärjestelmän ei enää tarvitse toimia tiedonjakamisen kanavana. Hankintojen ja laskujen asiatarvituksen ketjuun kiinnitetään edelleen

huomiota siitä lähtökohdasta, että kaupungille hankitut tavarat ja laitteet pysyvät kaupungin hallinnassa ja toiminnassa. Ohjeiden noudattamisen valvontaa on myös lisättävä.

Sivistys- ja hyvinvointivaliokunta

Liikuntapalvelut päivittivät vuoden 2019 aikana vanhan urheilutalon turvallisuussuunnitelman ja järjestyssäännöt. Orimattila Areenanalle tehtiin turvallisuussuunnitelma ja järjestyssäännöt. Sivistys- ja hyvinvointitoimialan valmiussuunnitelma valmistui vuoden 2019 aikana. Sivistyspalvelukeskukseen tehtiin pelastussuunnitelma yhdessä muiden talossa toimivien tahojen kanssa. Varhaiskasvatuspalveluissa yhdessä yksiköiden esimiesten kanssa valvottiin sisäisesti yksiköiden toimintaa ja mm. ryhmien mitoituksen riittävyttä säännöllisesti. Havaittuja puutteita esiintyi joissakin yksiköissä. Asian korjaamiseksi ryhdyttiin toimenpiteisiin. Syyskaudella havaittiin puutteita KVTES:n mukaisessa työvuorosuunnittelussa, jonka takia tarkennettiin ohjeistuksia sekä otettiin käyttöön sähköinen työvuorosuunnitelmaohjelmisto Titania ensin kahdessa yksikössä. Sivistys- ja hyvinvointitoimialan hankkeiden seuranta tehostettiin ja talouspäällikkö veloitettiin seuraamaan hankkeiden rahoituksen toteutumista ja hankkeiden raportointia yhdessä tulosalueiden johtajien kanssa.

Elinvoima- ja tekninen valiokunta

Suuremmille hankkeille ja urakoille tulisi tehdä säännönmukaisesti riskiarviointi. Tätä varten olisi hyvä olla valmis pohja, jonka avulla arvioinnin suorittaminen olisi systemaattista ja dokumentoitua. Suurimmissa urakoissa vaaditaan yleensä riskienhallintasuunnitelma. Riskien hallinta tulisi viedä osaksi jokapäiväistä työtä.

Orimattilan Vesi Oy vastaa vesihuoltolaitoksen investoinneista niihin liittyvistä riskeistä lukuun ottamatta käyttötalospuolelle heijastuvia vaikutuksia. Vanhan verkoston aiheuttamat riskit kuuluvat vesihuoltolaitoksen toimintaan. Riskiä pienennetään verkoston jatkuvalla saneerauksella.

Vedenhankinnan, viemärlaitoksen ja jätevedenpuhdistamon riskienhallintasuunnitelmat ovat ajan tasalla. Viimeisimpänä on päivitetty vedenhankinnan riskientarkastelu (2019). Dokumentit päivitetään lakisääteisesti ja aina kun toimintaympäristössä havaitaan muutoksia.

Ympäristövaliokunta

Ympäristövaliokunta on laatinut riskienhallinnan parantamiseksi oman ympäristönsuojelun valvontasuunnitelman ja vuosittain vaihtuvan valvontaohjelman.

Jätehuollon riskien hallitsemiseksi valvonnan osalta jatkossa tulisi kiinnittää enemmän huomiota työturvallisuuteen.

Omaisuuksien hankinnan, luovutuksen ja hoidon valvonta

Kaupunginhallituksen kokonaisarvio

Omaisuuksien hankinnassa ja luovutuksessa ei ole tapahtunut menetyksiä vuoden 2019 aikana. Hankintaohjeet on päivitetty joulukuussa 2014. Vuoden 2015 alusta otettiin käyttöön kynnysarvot alittaviin hankintoihin Hankinta-Sampo –ohjelma, jolla kilpailutusten dokumen-

tointi paranee. Vuoden 2019 aikana otettiin käyttöön Clouidia-järjestelmä, josta saadaan tarjouspyynnöt siirtymään suoraan HILMA-hankintailmoituskanavaan hankintalain mukaisesti. Hankintalaki on muuttunut vuoden 2017 alusta lukien – hankintaohjeiden päivittäminen ja käsittely tulee saada toteutettua vuoden 2020 aikana. Lisäksi tietoisuutta yhteishankintasopimuksista on lisättävä.

Sivistys- ja hyvinvointivaliokunta

Sivistys- ja hyvinvointitoimialan kaluston poistoja käsiteltiin sivistys- ja hyvinvointivaliokunnassa kolme kertaa. Osa poistetusta kalustosta siirrettiin esim. opetuspalvelujen tulosalueelta nuorisopalvelujen tulosalueelle tai toisiin opetusyksiköihin.

Elinvoima- ja tekninen valiokunta

Maaomaisuutta hankittiin viime vuonna n. 9,3 ha ja luovutettiin n. 2,9 ha. Luovutuksista saatiin käyttötalouteen kirjattavaa laskennallista voittoa n. 294 171 euroa ja tappiota kertyi 9 218,38 euroa.

Orimattilan kaupungin kunnossapidettävien kaavateiden ja kevytväylien määrä lisääntyi 2,4 km eli n. 1,5 prosenttia.

Olemassa olevan omaisuuden hallintaan liittyvänä riskinä on, että korjausvelka lisää kokonaiskustannuksia pitkällä aikavälillä. Korjausvelan systemaattinen vähentäminen pitää omaisuutta kunnossa.

Toimistoirtaimistosta pidetään kerran vuodessa päivitettävää luetteloa.

Ympäristövaliokunta

Ympäristövaliokunnan alainen omaisuus on vähäistä. Merkittävin omaisuus on koekalastus ja hoitokalastusvälineistö ympäristönsuojelun tulosalueella.

Irtaimistosta pidetään luetteloa, joka päivitetään kerran vuodessa. Luetteloön merkitään hankinnat ja luovutukset ja mahdolliset käytöstä poistot.

Sopimustoiminta

Kaupunginhallituksen kokonaisarvio

Sopimukset on pääosin viety Dynasty-asianhallintaohjelman sopimusosioon, jossa toimii hälytysjärjestelmä sopimusten vanhentuessa. Toiminnallisesti järjestelmä on hyvä, mutta tietojen oikeellisuuteen ja tietojen järjestelmään viemiseen on syytä kiinnittää huomiota. Sopimusehtojen noudattamiseen ja sopimusten valvontaan tulee kiinnittää huomiota, että palvelu täyttää ne ehdot, mistä sopimusta tehtäessä on sovittu ja esim. mahdolliset toiminnan keskeytykset on otettu sopimuksessa huomioon.

Sivistys ja hyvinvointivaliokunta

Sivistys- ja hyvinvointitoimialalla täydennettiin GDPR-asetuksen mukaisesti ulkoisten palvelutarjoajien kanssa sopimuksia, jotta ne täyttävät tietosuojasetuksen vaatimukset. Opetuspalveluissa tarkastettiin koulujen koulukuvaussopimukset ja annettiin niihin liittyviä ohjeita.

Elinvoima- ja tekninen valiokunta

Sopimusten osalta korostuu vastuuhenkilön nimeäminen ja sopimusten seuranta. Sopimusehtojen noudattamisen valvonta on osassa sopimuksissa tarkempaa kuin toisissa. Osassa sopimuksissa kuten kauppakirjoissa ja hankintasopimuksissa riskinä seurannan tekemättä jättämisestä on, että kaupungin toiminta ei ole tasapuolista, tai että sillä on kaupungin taloutta ja kehitystä heikentäviä seurauksia (rakentamisvelvollisuus, vuokraoikeuden kirjaukset, palveluvelvoitteet).

Ympäristölautakunta/Ympäristövaliokunta

Ympäristövaliokunnan alaisuudessa on vain vähän sopimuksia.

Arvio sisäisen tarkastuksen järjestämisestä

Kaupunginhallituksen kokonaisarvio

Orimattilan kaupungilla ei ole sisäistä tarkastusta erillisenä organisoitu, vaan se hoidetaan ensisijaisesti esimiesten valvontavelvollisuuteen kuuluvana tarkkailuna. Sisäinen tarkkailu on operatiivisen johtamisen osa, ja sen tehokkuus perustuu valvontaan ja valvonnan reaaliaikaisuuteen sekä tiedon raportointiin organisaatiossa ylöspäin.

Yleisenä johtopäätöksenä voidaan todeta, että sisäisen tarkastuksen toimivuus vaihtelee eri yksiköissä. Osalla se on hyvin hoidettu ja osalla sisäisen tarkastuksen ja siitä informoimisen osuutta on syytä lisätä. Sisäisen tarkastuksen koulutuksen järjestäminen on toteutettu vuonna 2019.

Sivistys- ja hyvinvointivaliokunta

Sivistys- ja hyvinvointitoimialalla selvitettiin syksyllä 2019 kirjaston- ja kulttuuritoimen ostoja ja rahankäyttöä. Selvitys johti kirjasto- ja kulttuuritoimenjohtajan viranhaltijan irtisanoutumiseen. Viranhaltijaa kuultiin ja viranhaltijalle kohdistettiin vahingonkorvausvaatimus työnantajalle aiheutuneista vahingoista, jotka saatiin perittyä täysimääräisesti eronneelta viranhaltijalta.

Elinvoima- ja tekninen valiokunta

Elinvoima- ja teknisen valiokunnan tulosalueiden vastuuhenkilöt, esimiehet sekä teknisen talous- ja hallintopäällikkö seuraavat ja ohjeistavat, että päätökset tehdään lain, hallintosäännön sekä muiden sääntöjen ja annettujen ohjeiden mukaan. Mahdollisesti havaitut virheellisydet korjataan ja niihin puututaan. Lain noudattamisessa ja tulkinnassa ei ole havaittu sellaisia erityisiä ongelmia, joihin tulisi puuttua sisäisen tarkastuksen näkökulmasta. Riskit ovat kohdistuneet lähinnä henkilöstön sisäiseen ohjeistuksen hallintaan.

Ympäristövaliokunta

Ympäristövaliokunnan johtava rakennustarkastaja sekä teknisen talous- ja hallintopäällikkö seuraavat ja ohjeistavat, että päätökset tehdään lain, hallintosäännön sekä muiden sääntöjen ja annettujen ohjeiden mukaan. Mahdollisesti havaitut virheellisydet korjataan ja niihin puututaan välittömästi.

1.2 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

1.2.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen

Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut	TP 2019		TP 2018
Ulkoiset tuotot ja kulut	1000 Eur		1000 Eur
Toimintatuotot	9 715		9 358
Toimintakulut	-98 639		-95 298
Toimintakate	-88 924		-85 940
Verotulot	55 655		55 043
Valtionosuudet	32 422		31 875
Rahoitustuotot ja -kulut			
Korkotuotot	164		181
Muut rahoitustuotot	2 053		1 713
Korkokulut	-392		-366
Muut rahoituskulut	-3		-12
Vuosikate	975		2 494
Poistot ja arvonalentumiset	-4 654		-3 927
Tilikauden tulos	-3 679		-1 434
Poistoeron lisäys (-), vähennys (+)	26		26
Tilikauden (ylijäämä) alijäämä	-3 654		-1 408
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT			
Toimintatuotot/Toimintakulut %	9,8		9,8
Vuosikate/Poistot, %	21		63
Vuosikate €/asukas	61		155
Asukasmäärä	16011		16094

Toimintatuottojen osuus toimintakuluista osoittaa, paljonko kaupungin varsinaisen toiminnan kuluista saadaan katetuiksi maksu-, myynti- ja vuokratuotoilla. Prosenttiosuus on pieni, koska suuri osa näistä tuotoista menee kaupungin omistamille tytäryhteisöille ja Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymälle.

Vuosikatetta tulee arvioida sekä tuloksen muodostumisen, että rahoituksen riittävyyden kannalta. Tuloslaskelmassa vuosikatteen on katettava poistot, että talous on tasapainossa. Rahoituslaskelmassa vuosikatetta arvioidaan ensisijaisesti investointien ja lanalyhennysten suhteen. Mikäli vuosikate on vähintään käyttöomaisuuden poistojen suuruinen, kunnan tulorahoitus on riittävä. Tällöin tulee ottaa huomioon myös kunnan keskimääräinen vuotuinen investointitaso.

Vuosikatteen suhteessa poistoihin tulisi olla vähintään 100 prosenttia. Vuoden 2019 tilinpäätöksessä vuosikate oli 21 prosenttia poistoista. Näin ollen tulorahoitus ei ole ollut riittävä.

Vuosikate oli 61 euroa asukasta kohti, kun se vuonna 2018 oli 155 euroa/asukas.

1.2.2 Toiminnan rahoitus

Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut	2019	2018
	1000 €	1000 €
Toiminnan rahavirta		
Tulorahoitus		
Vuosikate	975	2 494
Tulorahoituksen korjaukset	-210	-281
Investointien rahavirta		
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-9 214	-12 536
Rahoitusosuudet investointimenoihin	40	531
Pysyvien vastaavien luovutustulot	3 068	384
Toiminnan ja investointien rahavirta	-5 341	-9 408
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-476	-576
Antolainasaamisten vähennykset	993	876
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	14 000	13 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-5 764	-5 403
Lyhytaikaisten lainojen muutokset	-4 500	-2 500
Muut maksuvalmiuden muutokset	995	1 442
Rahoituksen rahavirta	5 248	6 839
Rahavarojen muutos	-92	-2 569
Kassavarat 31.12.	3 407	3 499
Kassavarat 1.1.	3 499	6 069
	-92	-2 569
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, €	-19 816 977	-14 381 479
Investointien tulorahoitus, %	10,6	20,8
Laskennallinen lainanhoitokate	0,2	0,5
Kassan riittävyys, pv	11	11
Asukasmäärä	16 011	16 094

Investointien tulorahoitusprosentti kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Mikäli prosentti on alle 100, investointeja on rahoitettu myös lainalla, kassavaroja vähentämällä tai käyttöomaisuutta myymällä. Orimattilan kaupungin tulorahoituksella pystyttiin kattamaan 10,6 prosenttia investoinneista vuonna 2019.

Lainanhoitokate kertoo kaupungin tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Kunnan lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2 ja tyydyttävä, kun tunnusluku on 1 -2 ja heikko, kun tunnusluvun arvo jää alle yhden. Orimattilan lainanhoitokate on vielä vuonna 2017 ollut tyydyttävä, mutta vuoden 2018 lopussa lainanhoitokate oli 0,5 ja vuoden 2019 lopussa 0,2 eli heikko jo kahtena vuonna peräkkäin. Pitkäaikaista lainaa nostettiin investointien rahoittamiseen 14 milj. euroa, ja lyhytaikaisia kuntatodistuslainojen määrä väheni edellisvuoden vaihteesta 4,5 milj. Vanhoja lainoja lyhennettiin lyhennyssuunnitelmien mukaisesti 5,8 milj.

Kassasta maksut on koottu seuraavista tuloslaskelman ja rahoituslaskelman eristä:

Tuloslaskelmasta

Toimintakulut
- valmistus omaan käyttöön
Korkokulut
Muut rahoituskulut

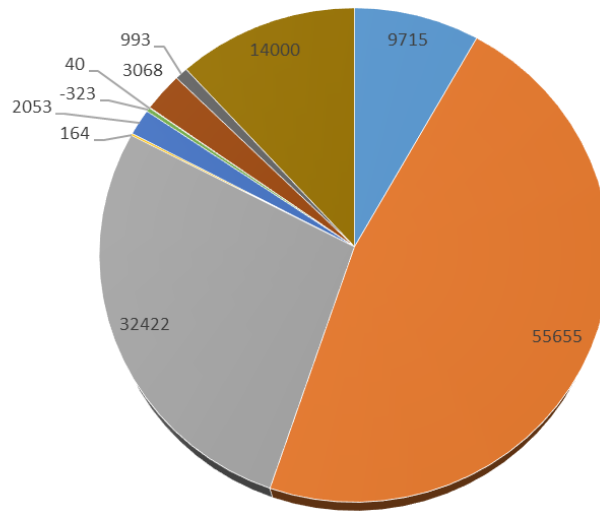
Rahoituslaskelmasta
Käyttöomaisuusinvestoinnit
Antolainojen lisäys
Pitkäaikaisten lainojen vähennykset (lyhennykset)

Kassan riittävyys on laskettu kaavalla: $365 \text{ pv} \cdot \text{kassavarat } 31.12. / \text{kassasta maksut tilikaudella}$

1.2.3 Rahoitusasema ja sen muutokset

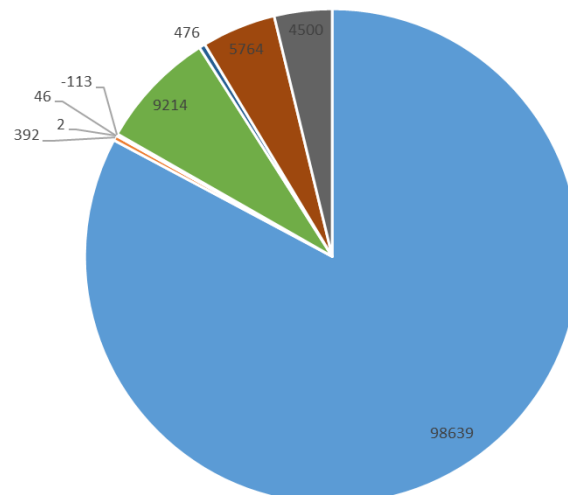
Tase ja sen tunnusluvut	2019	2018		2019	2018
VASTAAVAA	1000 €	1000 €	VASTATTAVAA	1000 €	1000 €
A PYSYVÄT VASTAAVAT	105 051	103 907	A OMA PÄÄOMA	48 518	52 125
II Aineelliset hyödykkeet	74 632	70 204	I Peruspääoma	41 342	41 342
Maa- ja vesialueet	10 468	10 228	V Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	10 829	12 191
Rakennukset	39 040	32 070	VI Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-3 654	-1 408
Kiinteät rakenteet ja laitteet	18 577	18 224	B POISTOERO JA VAPAAEHTOISET		
Koneet ja kalusto	300	329	VARAUKSET	124	149
Muut aineelliset hyödykkeet	102	86	Poistoero	124	149
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hank	6 145	9 267			
III Sijoitukset	30 419	33 703	C PAKOLLISET VARAUKSET	0	46
Osakkeet ja osuudet	11 540	14 307	Muut pakolliset varaukset	0	46
Muut lainasaamiset	18 275	18 798			
Muut saamiset	604	598			
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT	745	727	D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	3 020	3 032
Valtion toimeksiannot	626	644	Valtion toimeksiannot	602	620
Lahjoitusrahastojen varat	119	83	Lahjoitusrahastojen pääomat	2 417	2 412
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	5 216	5 621	E VIERAS PÄÄOMA	59 351	54 903
I Vaihto-omaisuus	121	129	I Pitkäaikainen	43 506	36 357
Aineet ja tarvikkeet	62	60	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	42 912	35 496
Valmiit tuotteet	58	69	Siirtovelat	594	861
II Saamiset	1 689	1 992			
Pitkäaikaiset saamiset	0	12			
Siirtosaamiset	0	12			
Lyhytaikaiset saamiset	1 689	1 981	II Lyhytaikainen	15 845	18 545
Myyntisaamiset	846	908	Joukkovelkakirjalainat	0	4 500
Lainasaamiset	79	15	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	6 585	5 764
Muut saamiset	468	631	Saadut ennakot	324	216
Siirtosaamiset	295	428	Ostovelat	2 971	3 303
			Muut lyhytaikaiset velat	589	874
			Siirtovelat	5 376	3 888
IV Rahat ja pankkisaamiset	3 407	3 499	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	111 013	110 255
VASTAAVAA YHTEENSÄ	111 013	110 255			
			TASEEN TUNNUSLUVUT	2019	2018
			Omavaraisuusaste, %	43,9	47,4
			Suhteellinen velkaantuneisuus-%	60,4	56,9
			Lainat ja vuokravastuut	52415,5	46046,3
			Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	3274	2861
			Lainat, €/asukas	3 091	2835
			Lainakanta 31.12. Milj. €	49,5	45,6
			Lainasaamiset 31.12. Milj. €	18,3	18,8
			Kertynyt yli-/alijäämä milj.€	7,2	10,8
			Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	448,2	670,0
			Asukasmäärä	16 011	16094

KOKONAISTULOT

■ Toimintatuotot	9715	■ Verotulot	55655
■ Valtionosuudet	32422	■ Korkotuotot	164
■ Muut rahoitustuoto	2053	■ Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	-323
■ Rahoitusosuudet investointimenoihin	40	■ Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	3068
■ Antolainasaamisten vähennys	993	■ Pitkäaikaisten lainojen lisäys	14000

KOKONAISMENOT

■ Toimintakulut	98639	■ Korkokulut	392	■ Muut rahoituskulut	2
■ Pakollisten varausten muutos	46	■ Pysyvien vastaavien hyädykkeiden luovutustappiot	-113	■ Investointimenot	9214
■ Antolainasaamisten lisäys	476	■ Pitkäaikaisten lainojen vähennys	5764	■ Lyhytaikaisten lainojen vähennys	4500

1.3 Kuntakonsernin toiminta ja talous

1.3.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

Tytäryhteisöt	Omistusosuus %
Kiinteistö Oy Orimattilan vuokratalot	100
Orimattilan Vesi Oy	100
Orimattilan Lämpö Oy	55
Orimattilan Yrityskiinteistöt Oy	100
As Oy Orimattilan Helinänkulma	55
Kuntayhtymät	
Orimattilan seudun terveydenhuollon kiinteistö kuntayhtymä, 30.6.2019 asti	84,72
Päijät-Hämeen sosiaali- ja terveydenhuollon / hyvinvointi kuntayhtymä	8,15
Uudenmaan päihdehuollon kuntayhtymä	5,20
Eteva kuntayhtymä	4,40
Koulutuskeskus Salpaus ky	7,1
Päijät-Hämeen liitto	7,57

1.3.2 Konsernin toiminnan ohjaus

Tytäryhtiöt

Yleiset tavoitteet:

Kaupungin ja tytäryhtiöiden resurssien yhteiskäytön tehostaminen; tehtävien avautuessa täyttömahdollisuudet konsernin sisältä:

Kiinteistö Oy Orimattila Vuokratalot:

- *Yhtiössä ei ole avautunut tehtäviä, joissa konsernin sisäiset siirrot olisivat olleet mahdollisia.*

Orimattilan Yrityskiinteistöt:

- *Ei avoimia tehtäviä.*

Orimattilan Lämpö Oy:

- *Ei avoimia tehtäviä toimintavuoden aikana*

Orimattilan Vesi Oy:

- *Ei avoimia tehtäviä toimintavuoden aikana*

Konsernipankin käyttö lainoituksessa:

Kiinteistö Oy Orimattilan Vuokratalot:

- *Toimittu konserniohjeen mukaisesti ja käytetty konsernipankkia.*

Orimattilan Yrityskiinteistöt:

- –

Orimattilan Lämpö Oy:

- *Konsernipankkia on käytetty lainoituksessa konserniohjeen mukaisesti.*

Orimattilan Vesi Oy:

- *Konsernipankkia on käytetty lainoituksessa konserniohjeen mukaisesti.*

Vakuutukset ja tilintarkastuspalvelut kaupungin kanssa yhtenevästi:

Kiinteistö Oy Orimattilan Vuokratalot:

- *Vakuutukset ja tilintarkastus hoidettu kaupungin kanssa yhtenevästi.*

Orimattilan Yrityskiinteistöt:

- *Vakuutukset ja tilintarkastus hoidettu kaupungin kanssa yhtenevästi.*

Orimattilan Lämpö Oy:

- *Vakuutukset ja tilintarkastuspalvelut on hoidettu kaupungin kanssa yhtenevästi.*

Orimattilan Vesi Oy:

- *Vakuutukset ja tilintarkastuspalvelut on hoidettu kaupungin kanssa yhtenevästi.*

Olennaisten investointien ja linjausten tuominen kaupunginhallitukselle hyväksyttäväksi:

Kiinteistö Oy Orimattilan Vuokratalot:

- *Ei olennaisia investointeja tilikaudella*

Orimattilan Yrityskiinteistöt:

- *Ei olennaisia investointeja tilikaudella.*

Orimattilan Lämpö Oy:

- *Olennaiset investoinnit ja toiminnan kannalta merkittävät linjaukset on tuotu kaupunginhallitukselle hyväksyttäväksi.*

Orimattilan Vesi Oy:

- *Olennaiset investoinnit ja toiminnan kannalta merkittävät linjaukset on tuotu kaupunginhallitukselle hyväksyttäväksi.*

Yhtiökokouskutsut kaupungin edustajien lisäksi myös kaupunginhallitukselle:

Kiinteistö Oy Orimattilan Vuokratalot:

- *Yhtiökokouskutsut toimitettu kaupungin edustajien lisäksi myös kaupunginhallitukselle.*

Orimattilan Yrityskiinteistöt:

- *Yhtiökokouskutsut toimitettu kaupungin edustajien lisäksi myös kaupunginhallitukselle.*

Orimattilan Lämpö Oy:

- *Yhtiökokouskutsut on toimitettu edustajien lisäksi myös kaupunginhallitukselle.*

Orimattilan Vesi Oy:

- *Yhtiökokouskutsut on toimitettu edustajien lisäksi myös kaupunginhallitukselle.*

Hallitusten kokouskutsut oikea-aikaisesti kaupunginjohtajalle, joka välittää tietoa edelleen tarpeellisella jakelulla:

Kiinteistö Oy Orimattilan Vuokratalot:

- *Hallituksen kokouskutsut toimitetaan yhtäaikaisesti hallituksen jäsenille ja kaupunginjohtajalle.*

Orimattilan Yrityskiinteistöt:

- *Hallituksen kokouskutsut toimitetaan yhtäaikaisesti hallituksen jäsenille ja kaupunginjohtajalle.*

Orimattilan Lämpö Oy:

- *Hallituksen kokouskutsut on toimitettu samanaikaisesti yhtiön hallituksen jäsenille ja kaupunginjohtajalle.*

Orimattilan Vesi Oy:

- *Hallituksen kokouskutsut on toimitettu samanaikaisesti yhtiön hallituksen jäsenille ja kaupunginjohtajalle.*

Informaation lisääminen siten, että esityslistat ja pöytäkirjat tuodaan kaupunginhallituksen kokoukseen nähtäville:

Kiinteistö Oy Orimattilan Vuokratalot:

- *Esityslistoja eikä pöytäkirjoja ole tuotu kaupunginhallitukseen nähtäville.*

Orimattilan Yrityskiinteistöt:

- *Esityslistoja eikä pöytäkirjoja ole tuotu kaupunginhallitukseen nähtäville.*

Orimattilan Lämpö Oy:

- *Esityslistoja ja pöytäkirjoja ei ole toimitettu kaupunginhallituksen kokoukseen nähtäville.*

Orimattilan Vesi Oy:

- *Esityslistoja ja pöytäkirjoja ei ole toimitettu kaupunginhallituksen kokoukseen nähtäville.*

Hallituksen jäsenten osaamisen vahvistaminen

Kiinteistö Oy Orimattilan Vuokratalot:

- *Hallituksen jäsenistä 75 % on suorittanut Kuntaliiton kunnallisen osakeyhtiön hallitusosaa- ja koulutuksen (Kho). Hallituksen jäsenet ovat osallistuneet aktiivisesti alaa koskeviin tapahtumiin ja koulutuksiin.*

Orimattilan Yrityskiinteistöt:

- *Ei toimenpiteitä.*

Orimattilan Lämpö Oy:

- *Lämpöyhtiön hallitukselle ei ole tehty suunnitelmaa osaamisen vahvistamiseksi.*

Orimattilan Vesi Oy:

- *Vuoden 2019 aikana hallituksen puheenjohtaja osallistui Kho-koulutuskokonaisuuteen ja yksi hallituksen jäsen osallistui yhteen koulutuksen osakokonaisuuteen. Koulutuskokonaisuudesta saatu oppi on käsitelty hallituksen jäsenien kesken vuoden 2020 ensimmäisessä hallituksen kokouksessa.*

Kiinteistö Oy Orimattilan Vuokratalot

- monipuolinen vuokra-asuntotarjonta, jonka määrästä päättää emokonserni
- asuntojen täyttöaste noin 98 %
- vuokra-asuminen turvallista ja kohtuuhintaista
- asunnot energiatehokkaita
- selvitys yhteisestä kiinteistöhuollosta kaupungin kanssa
- selvitys yhtiön mahdollisuudesta osingon maksuun

Toteutuma:

Yhtiön toiminnallinen käyttöaste oli 86,7 % ja taloudellinen käyttöaste 96,2 %. Yhtiö tarjoaa monipuolisia asuntoja ympäri Orimattilaa. Asuminen on turvallista, kohtuuhintaista ja energiatehokasta. Yhtiö on laatinut suunnitelman kiinteistöjensä kehittämiseen sekä talouden tasapainotukseen ja tehnyt toimenpiteitä talouden tasapainottamiseksi, kuten purkanut taseessa olevan arvonorotusraston ja tarkastellut kiinteistöjen tasearvoja. Taloudentasapainotus toimenpiteitä jatketaan myös tulevina vuosina.

Yhtiön liikevaihto kasvoi 2,4 %. Kiinteistöihin tehtiin suunniteltua enemmän korjauksia. Kirjanpidollinen tulos oli 298 391 euroa. Vuonna 2019 lainoja lyhennettiin yhteensä 1 350 000 eurolla ja siten yhtiön taloudellinen tulos (rahoitustulos) on n. 25 000 euroa alijäämäinen.

Yhtiöllä ei ole mahdollisuutta osingonmaksuun. Omistajan kanssa on keskusteltu yhteisestä kiinteistöhuollosta kaupungin kanssa ja se ei ole yhtiön näkökulmasta järkevää.

Orimattilan Yrityskiinteistöt Oy

- taseen vahvistaminen
- vuokratason säilyttäminen alueellisesti käyvällä tasolla

Toteutuma:

Yhtiön toiminta on pysynyt samanlaisena kuin aiempinakin vuosina. Yhtiö ei ole neuvotellut aktiivisesti uusista kohteista. Kahden muun sopimuksen osalta sopimukset ovat yhtiön kannalta pysyneet aikaisemmassa tasossa ja yhtiön tuloksen voidaan odottaa olevan positiivinen jatkossakin.

Kaupunginvaltuuston linjaus ei anna mahdollisuutta uusien lisävastuiden ottamiseen.

Orimattilan Lämpö Oy

- osinko kaupungille 80 000 euroa

Toteutuma: Osinko on maksettu pääomistajan vaatimuksen mukaisesti

Orimattilan Vesi Oy

- riittävä ja oikea-aikainen yhteistyö kaavoituksen ja yhdyskuntatekniikan kanssa

Toteutuma:

Vesiyhtiö on tehnyt tiivistä yhteistyötä kaavoituksen ja yhdyskuntatekniikan kanssa. Investointikohteet suunnitellaan ja toteutetaan yhdyskuntatekniikan aikataulutoiveiden perusteella.

1.3.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Orimattilan seudun terveydenhuollon kiinteistö kuntayhtymän purkamisen toteutui 30.6.2019. Omaisuus siirtyi Orimattilan kaupungille. Myrskylän ja Pukkilan kunnat saivat osuutensa peruspääomasta rahakorvauksena.

1.3.4 Arvio konsernin tulevasta kehityksestä

Sote- ja maakuntauudistus ei toteutunut vuoden 2019 alkupuolella päättyneellä hallituskaudella, joten muutoksia ei siltä osin tapahtunut. Tytäryhtiöitä koskevia konsernirakennetta muuttavista linjauksista ei ole tehty päätöksiä.

1.3.5 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Tytäryhtiöiden toiminnan, tuloksellisuudet ja taloudellisen aseman seuranta, analysointi ja raportointi

Yhtiö	Orimattilan Lämpö Oy	
Osakkaat ja sijoitettu pääoma	Orimattilan kaupunki	27 751,01 €
	Kymenlaakson Sähkö Oy	22 705,37 €

Tilikauden toiminta;

Yhtiön toimintaan kohdistui merkittäviä muutoksia, kun maakaasuliiketoiminnasta päätettiin luopua. Maakaasuliiketoimintaan liittyviä tulevaisuuden vaihtoehtoja tutkittiin jo vuosien 2017 ja 2018 aikana. Tuolloin kuitenkin katsottiin, että lämpöyhtiö pystyy toimimaan tehokkaasti myös osana uutta avautuvaa kaasumarkkinaa ja maakaasun paikallisjakelu päätettiin pitää osana yhtiön toimintaa. Vuoden 2019 alussa näkymät olivat kuitenkin muuttuneet niin paljon, että yhtiö päätti esittää omistajilleen maakaasuliiketoiminnasta luopumista. Omistajat tekivät esityksen perusteella yksimielisen linjauksen ja maakaasuliiketoiminnan myyntiprosessi käynnistettiin tammikuussa 2019. Myyntiprosessi eteni nopeasti ja koko maakaasuliiketoimintaa koskeva liiketoimintakauppa päästiin solmimaan kesäkuun viimeisenä päivänä Auris Kaasunjakelun ja Suomen Kaasuenergian kanssa. Maakaasu toimi Orimattilassa kaukolämmöntuotannon

pääpolttoaineena ja edullisen kaukolämmön turvaajana aina vuodesta 1986 vuoteen 2009. Vaikka nykyään vuosittaiset käyttömäärät ovat melko pieniä, maakaasulla on jatkossakin tärkeä rooli kaukolämmön tuotannon vara- ja huipputuotannon polttoaineena.

Metsäenergian markkinat Etelä-Suomen alueella ovat muuttuneet aikaisempiin vuosiin verrattuna. Markkinamuutokset näkyvät hintavaikutusten lisäksi myös polttoaineiden saatavuudessa. Kuluneen talven kaltaisina vuosina koko talven yli jatkuva kelirikko aiheuttaa sen, että polttoaineiden saatavuudessa voi olla ongelmia jopa lämpimän kelin aiheuttamasta käyttömäärän laskusta huolimatta.

Kaukolämpöverkoston alueella tuotettuja hukkalämpöjä hyödynnettiin toimintavuoden aikana noin 1 GWh verran kun Ferroplanin koelaitoksella tuotettua energiaa hyödynnettiin osana kaukolämmöntuotantoa.

Tilikauden investoinnit

Varsapuiston alueen vanha kaukolämpöverkosto saneerattiin puiston uudistamisen yhteydessä.

Tuleva kehitys

Erilliskohteiden osalta kehitys jatkui positiivisena. Ollostentien teollisuusalueelle tehtiin uusi lämmöntoimitussopimus, jonka myötä alueella korvataan jatkossa vuosittain noin 1 GWh kevyttä polttoöljyä uusiutuvalla energialla. Lisäksi Mallusjoen Lepokodin erilliskohteessa tehtiin avaus digitaalisten palveluiden tarjontaan ottamalla käyttöön kiinteistöjen asumisolojen seuranta sekä älykäs lämmönsäätö.

Metsäenergiamarkkinan kehittymistä seurataan aktiivisesti. Etenkin lämpöyhtiön toimintaa vaikeuttavat muutokset pyritään ennakoimaan mahdollisimman varhaisessa vaiheessa.

Investointitarpeet ja niihin varautuminen;

Lämpöyhtiöllä ei ole tiedossa suuria kertainvestointeja lähivuosille. Viljamaan öljysäiliön uusiminen ja varalaitoksiin liittyvät muutostyöt pystytään lähtökohtaisesti suorittamaan ilman lainapääomaa. Vanhojen kaukolämpöelementtien korvaamista nykyaikaisilla kaukolämpöelementeillä jatketaan kaupungin katusaneeraushankkeiden yhteydessä. Vanhat kaukolämpöputkistot eivät ole riskitekijä toiminnallisesti mutta niiden uusiminen on tarkoituksen mukaista energian säästön näkökulmasta. Pennalan teollisuusalueen laajennuksen ja Hennan keskustan osalta odotetaan edelleen alueiden rakentumisen käynnistymistä.

Henkilöstö

4,5 henk.

Keskitettyjen konsernitoimintojen ja –palvelujen käyttö;
Konsernitoimintoja ja –palveluita on käytetty konserniohjeen mukaisesti.

Riskienhallinta;

Toiminnan riskikuva on päivitetty ja vakuutusten kattavuus tarkasteltu vuoden 2013 aikana. Tämän jälkeen toiminnassa ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia. Yhtiössä noudatetaan vuonna 2014 laadittua vakuutuspolitiikkaa. Yhtiölle on laadittu vuoden 2016 aikana varautumissuunnitelma, joka kattaa myös yhtiön valmiussuunnitelman. Varautumissuunnitelman laatimisen yhteydessä kaikki turvallisuuteen liittyvät aladokumentit päivitettiin. Varautumissuunnitelma päivitettiin vuoden 2018 aikana.

Tilinpäätös;

Yhtiön liikevaihto laski maakaasuliiketoiminnan myynnin seurauksena lähes 22 %. Kaukolämmön liikevaihto laski edellisvuoteen verrattuna 3,2 %. Kaukolämpötoiminnan liikevaihdon lasku johtui keskimääräistä lämpimämmästä vuodesta.

Taloudellinen tulos oli 1 980 445,16 € voitollinen, joka oli maakaasuliiketoiminta-kaupan vuoksi talousarvioon verrattuna moninkertainen. Kaukolämpöliiketoiminnan osalta taloudellinen tulos oli korkean keskilämpötilan ja liiketoiminta-kauppaan liittyvien transaktiokustannusten vuoksi odotettu heikompi.

	2019	2018	2017
Liikevaihto €	3 005 105	3 838 045	3 667 544
Muutos %	-21,7	4,6	2,2
Käyttökate	3 008 676	906 082	834 671
% liikevaihdosta	100,1	23,6	22,8
Tilikauden tulos €	1 980 445	288 442	230 258
% liikevaihdosta	65,9	7,5	6,3
Investoinnit €	302 121	424 803	307 048
Taseen loppusumma €	8 136 394	6 667 432	6 630 930
Muutos %	22,0	0,6	-2,25
Omavaraisuusaste %	54,8	43,9	41,8
Suhteellinen velkaantuneisuus %	162,3	136,6	145,7
Maksuvalmius pv	419	67	61

Yhtiö	Orimattilan Vesi Oy	
Osakkaat ja sijoitettu pääoma	Orimattilan kaupunki 100 %	3 643 635,49€

Tilikauden toiminta;

Viiskivenharjun pohjavesihankkeen taloudellisten reunaehtojen selvittäminen aloitettiin ja keskustelu Myrskylän kunnan jätevesien johtamisesta Vääräkosken jäteveden puhdistamolle käynnistettiin uudelleen. Myrskylän kunta on nykytilanteessa halukas selvittämään jätevesien johtamisen Orimattilaan yhtenä ratkaisuvaihtoehtona ja tulee osallistumaan hankkeen yleissuunnitteluun vuoden 2020 aikana. Aikataulullisesti Myrskylän jäteveden puhdistamon korvaamiselle asetetut velvoitteet ja Viiskivenharjun runkolinjan rakentaminen vuoden 2023 aikana sopivat hyvin yhteen.

Vedenhankintaan panostettiin myös Orimattilan kunnan pohjoisrajalla solmimalla sopimus Lahti Aquan kanssa varavesiyhteyden rakentamisesta ja veden toimittamisesta Renkomäestä Pasinaan. Putkiyhteyden rakentamisen jälkeen Pennalan vedenottamo on tarkoitus poistaa käytöstä.

Tilikauden investoinnit;

Toimintavuoden aikana uutta vesihuoltoverkosta rakennettiin keskustan ja Pennalan asemakaava-alueilla. Mittavista uudisrakennushankkeista huolimatta noin puolet yhtiön 1,3 M€ investoinneista kohdistettiin olemassa olevan vesihuoltoinfran korjaamiseen.

Vesijohto- ja viemäriverkostoja saneerattiin aikaisempien vuosien tapaan Peltolassa. Peltolan saneerausten lisäksi omana työnä saneerattiin lyhyt osuus Veteraanintiellä, sekä osallistuttiin yhdyskuntatekniikan katukorjaushankkeisiin saneeraamalla Kaitilantien loppuosa ja Käkeläntien alkupää.

Tuleva kehitys;

Yhtiön suurin ja samalla pitkäkestoisin investointi on edelleen keskustan vesi- ja viemäriverkostojen saneeraus. Seuraavat yksittäiset kertainvestoinnit tulevat kohdistumaan Viiskivenharjun vedenottamon rakentamiseen ja Herrala-Salpakangas vesihuoltolinjan jatkorakentamiseen. Yhtiölle on laadittu viiden vuoden tarkastelujakson kattava investointiohjelma, joka päivitetään vähintään kerran vuodessa. Investointien vaikutusta tulevien vuosien vesitaksaan arvioidaan talousarvioprosessin yhteydessä.

Henkilöstö	1 hlö
Keskitettyjen konsernitoimintojen ja –palvelujen käyttö	Konsernitoimintoja ja – palveluita on käytetty konserniohjeen mukaisesti.

Riskienhallinta

Vedenhankinnan, viemärlaitoksen ja jätevedenpuhdistamon riskienhallintasuunnitelmat ovat ajan tasalla. Dokumentit päivitetään aina kun toimintaympäristössä havaitaan muutoksia. Viimeisimpänä on päivitetty vedenhankinnan riskien tarkastelu (2019). Yhtiölle on laadittu vesihuoltolain mukainen varautumissuunnitelma vuoden 2016 aikana. Valmiussuunnitelma on sisällytetty osaksi varautumissuunnitelmaa.

Tilinpäätös

	2019	2018	2017
Liikevaihto €	1 131 400	1 009 200	990 030
Muutos %	12,11	1,94	0,19
Käyttökate	1 038 240	928 190	913 536
% liikevaihdosta	91,8	92	92,3
Tilikauden tulos €	44 250	-6 781	45 243
% liikevaihdosta	3,91	-0,67	4,57
Investoinnit €	1 379 903	1 136 029	2 200 653
Taseen loppusumma €	13 603 347	13 175 529	12 935 156
Muutos %	3,25	1,9	12,51
Omavaraisuusaste %	74,3	74,7	74,3
Suhteellinen velkaantuneisuus %	880	949	942
Maksuvalmius pv	20	23	6

Yhtiö

Kiinteistö Oy Orimattilan Vuokratalot

Yhtiön toiminta-ajatus on omistaa ja hallita asumiskiinteistöjä ja asuntoja sekä vuokrata asuntoja niitä tarvitseville kaupungin hyväksymien asukasvalintaperusteiden mukaisesti.

Yhtiö omistaa yhteensä 838 asuinhuoneistoa joista 121 on palvelutaloasuntoja kolmessa eri vanhustentaloyksikössä.

Osakkaat ja sijoitettu pääoma

Yhtiön osakkeet omistaa kokonaan Orimattilan kaupunki.

Tilikauden toiminta; olennaiset tapahtumat

Yhtiön toiminta oli vuoden aikana aikaisempien vuosien kaltaista. Uudiskohteita ei ole rakennettu vuoden aikana. Yhtiö omistaa Asunto Oy Helinänkulmasta 55 %.

Asuntojen vuokrausaste heikkeni edellisestä vuodesta. Vajaakäyttöä aiheuttivat isojen kolmioiden sekä hissittömien kerrostalokiinteistöjen huoneistojen heikko kysyntä. Artjärven Suurikyläntien rivitalojen, Artjärven heikkokuntoisten pientalojen ja Koulutien oppilasasuntolan vuokrauksessa oli merkittävää vajaakäyttöä. PHHYKY lopetti toimintansa kokonaan

Artjärven Kaurislahden vammaispalveluyksikössä ja kohde jäi tyhjilleen. Koulutien oppilas-asuntolan soluasuntojen vajaakäyttöä selittää koulutuspaikkojen puuttuminen Orimattilasta.

Hallitus päätti purkaa taseesta arvonkorotusrahaston ja teetätti ulkopuolisella riippumattomalla toimijalla kiinteistöjen markkinahinta-arviot arvonkorotusrahastoon sisältyvissä kohteissa ja niiden lisäksi arvioitiin myös Koulutie 18, Heinämaantie 11, Myllymäentie 14 ja Myllärintie 2 kohteet.

Yhtiö myi asunto-osakkeita 3 kpl, kohteista Myllykuja 14 B 10, Koulutie 3 A 6 ja Myllykuja 14 B 14.

Kiinteistöissä tehtiin ylläpitokorjauksia, lukitusuudistuksia sekä pihojen kunnostuksia. Palojoentie 7 parvekkeet korjattiin ja samalla sokkelin vedeneristys uusittiin. Purotie 1 uusittiin käyttövesiputkisto.

Tilikauden investoinnit

Tilikaudella ei ollut investointeja

Tuleva kehitys;

Yhtiö tulee luopumaan vajaakäytöllä olevista kohteista. Yhtiö tekee parhaillaan selvitystä Orimattilan kaupungille kiinteistöistä luopumisen vaikutuksista yhtiön talouteen yhdessä Revisium Oy:n kanssa. Selvityksessä analysoidaan myös uudistuotannon ja peruskorjausten vaikutukset yhtiön talouteen.

Asumisen ongelmiin pyritään puuttumaan mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Vuokrarästien pitäminen alhaisella tasolla ja vuokratason kohtuullisuus ovat tärkeitä asioita myös tulevaisuudessa.

Investointitarpeet ja niihin varautuminen;

Yhtiö on varannut Pennalasta 2 rivitalotonttia ja rakentamisen on tarkoitus alkaa 2021.

Orientalien peruskorjaus alkaa vuonna 2021.

Hankkeiden tarveselvitykset ovat käynnissä. Kohteet tullaan rahoittamaan lainoin.

Henkilöstö;

Yhtiön palveluksessa työskenteli 2019 keskimäärin yhdeksän henkilöä. Kuusi heistä työskenteli kiinteistöhoito- ja siivoustehtävissä, kolme henkilöä toimistolla. Yhtiön toimitusjohtajana toimi Tiina Mattila.

Yritys osti osan kiinteistöhoito- ja siivouspalveluista ulkopuolisilta palveluntuottajilta.

Keskitettyjen konsernitoimintojen ja –palvelujen käyttö;

Yhtiö käytti konsernipankkia konserniohjeen mukaisesti.

Riskienhallinta;

Kiinteistö Oy Orimattilan Vuokratalojen sisäinen valvonta ja riskienhallinta on järjestetty konsernin ohjeistuksen mukaan. Hallitus valvoo toimitusjohtajaa, jonka tehtävänä on hallituksen ja konserniohjeiden mukaan hoitaa yhtiön juoksevaa hallintoa. Yhtiö antaa konserniohjeistuksen mukaan neljännesvuosittain raportin toiminnastaan ja taloudestaan. Puolivuotisraporttiin sisältyy tuloslaskelman ja rahoituslaskelman toteutuminen sekä toiminnallinen katsaus. Tämän lisäksi kaupunginjohtaja voi pyytää erillistä selvitystä yhtiön toiminnasta ja taloudesta. Yrityksen kirjanpidon hoitaa ulkopuolinen yritys, joka vähentää talouden hoitoon kohdistuvia riskejä.

Suurimpina toimintaan ja tulevaisuuteen vaikuttavina riskeinä Kiinteistö Oy Orimattilan Vuokrataloille ovat suurten huoneistojen vajaakäyttö, sijainniltaan Artjärven palvelutalo sekä Artjärvellä sijaitsevat huonokuntoiset kiinteistöt. Koko yhtiön kiinteistöjen kunnon rapistuminen ja korjausvelan kasvu sekä korkotason oleellinen nousu. Korkotason oleellinen nousu voi vaikuttaa rahoitusriskiin ja sen myötä yhtiön taloudelliseen tilanteeseen

Vakuutusriskin näkökulmasta yhtiön kiinteistöt on vakuutettu täysarvovakuutuksella.

Tilinpäätös

	2019	2018	2017
Liikevaihto €	4 763 758	4 651 915	4 760 000
Muutos %	+2,4	-2,3	0,02
Käyttökate	1 602 197	1 635 170	1 726 293
% liikevaihdosta	-2	-5,3	36,3
Tilikauden tulos €	298 391	436 212	-34 724
% liikevaihdosta	6,26	9,37	0,72
Investoinnit €	0	0	0
Taseen loppusumma €	24501151	28643861	29395542
Muutos %	-14,5	-2,6	-2,2
Omavaraisuusaste %	21	27,6	25,8
Suhteellinen velkaantuneisuus %	514,32	615,74	617,55
Maksuvalmius pv	127,75	120,45	104,27

Yhtiö

Orimattilan Yrityskiinteistöt Oy

Yhtiön toiminta on pysynyt samanlaisena kuin aiempinakin vuosina. Yhtiö ei ole neuvotellut aktiivisesti uusista kohteista. Kahden muun sopimuksen osalta sopimukset ovat yhtiön kannalta pysyneet aikaisemmassa tasossa ja yhtiön tuloksen voidaan odottaa olevan positiivinen jatkossakin. Kaupungin valtuuston linjaus ei anna mahdollisuutta uusien lisävas-
tuiden ottamiseen.

Osakkaat ja sijoitettu pääoma

Yhtiön osakkeet omistaa kokonaan Orimattilan kaupunki.

Tilikauden toiminta; olennaiset tapahtumat

Yhtiö toimii kaupungin alueella niin, että sillä on tällä hetkellä omistuksessaan seuraavat kiinteistöt:

Jokimäentie 1
Käkeläntien kioski

Tilikauden investoinnit

Ei investointeja.

Tuleva kehitys

Yhtiön tavoitteena on ollut seurata yhdessä kaupungin elinkeinotoimen kanssa paikkakunnalla olevien tai paikkakunnalta sijoituspaikkaa etsivien yritysten toimitilojen hankkimista ja ryhtyä tarpeen mukaan aktiivisesti neuvottelemaan yritysten kanssa toimitilavaihtoehtoista. Tällä hetkellä tavoitteena on olemassa olevien kiinteistöjen vuokrausasteen pitäminen korkealla.

Yhtiön kannalta oleellisin asia on se, että toimitilat on vuokrattu ja vuokrien maksu toimii suunnitellusti. Tästä voi todeta, että tavoitteet on tältä osin saavutettu

Investointitarpeet ja niihin varautuminen

Yhtiöllä ei ole suunniteltuja investointeja.

Henkilöstö

Yhtiöllä ei ole päätoimista henkilökuntaa.

Keskitettyjen konsernitoimintojen ja –palvelujen käyttö

Yhtiö käyttää keskitettyjä konsernitoimintoja ja –palveluita tarvittaessa.

Riskienhallinta

Orimattilan Yrityskiinteistöjen sisäinen valvonta ja riskienhallinta on järjestetty konsernin ohjeistuksen mukaan. Hallitus valvoo toimitusjohtajaa, jonka tehtävänä on hallituksen ja konserniohjeiden mukaan hoitaa käytännön toimintaa. Yhtiö antaa konserniohjeistuksen mukaan neljännesvuosittain raportin toiminnastaan ja taloudestaan. Puolivuotisraporttiin sisältyy tuloslaskelman ja rahoituslaskelman toteutuminen sekä toiminnallinen katsaus. Tämän lisäksi kaupunginjohtaja voi pyytää erillistä selvitystä yhtiön toiminnasta ja taloudesta. Suurimpina toimintaan ja tulevaisuuteen vaikuttavia riskeinä on Yrityskiinteistöjen kiinteistöjen toimitilojen vuokrasopimusten loppuminen.

Vakuutusriskin näkökulmasta yhtiön kiinteistöt on vakuutettu täysarvovakuutuksella.

Tilinpäätös

	2019	2018	2017
Liikevaihto €	416348	414730	414578
Muutos %	0,39	0,04	-0,9
Käyttökate	326387	361666	332263
% liikevaihdosta	78,4	87,2	80,1
Tilikauden tulos €	101520	114406	70111
% liikevaihdosta	24,4	27,6	16,9
Investoinnit €	0	0	0
Taseen loppusumma €	3797822	4015526	4125302
Muutos %	-5,4	-2,7	-5,0
Omavaraisuusaste %	18,9	15,3	12,1
Suhteellinen velkaantuneisuus %	740,1	820,0	874,4
Maksuvalmius pv	300	397	270

1.3.6 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

KONSERNITULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT	2019	2018
	1000 €	1000 €
Toimintatuotot	83 233,04	82597,79
Toimintakulut	-167 836,87	-162794,02
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	26,80	-0,19
Toimintakate	-84 577,03	-80196,42
Verotulot	55 654,85	55043,37
Valtionosuudet	36 335,57	31874,93
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	14,29	14,29
Muut rahoitustuotot	2 034,26	1615,97
Korkokulut	-592,65	-640,22
Muut rahoituskulut	-19,05	-30,39
Vuosikate	8 850,25	7681,52
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-8 916,74	-8450,02
Omistuksen eliminointierot	0,00	41,88
Arvonalentumiset	-256,42	-6,11
Satunnaiset erät	-148,87	482,23
Tilikauden tulos	-471,78	-250,50
Tilikauden verot	-634,05	-103,42
Laskennalliset verot	1,60	-134,97
Vähemmistöosuudet	-876,28	-130,90
Tilikauden (ylijäämä) alijäämä	-1 980,52	-619,79
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	49,6	48,4
Vuosikate/Poistot, %	96,5	90,8
Vuosikate €/asukas	553	477
Asukasmäärä	16 011	16 094

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT	TP 2019 1000 €	TP 2018 1000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	8 850,25	7 681,52
Satunnaiset erät	-148,87	482,23
Tilikauden verot	-634,05	-103,42
Tulorahoituksen korjauserät	-3 118,51	-316,12
Investointien rahavirta		
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-13 387,59	-16 614,70
Rahoitusosuudet investointimenoihin	45,16	807,73
Käyttöomaisuuden myyntitulot	4 112,24	570,33
Toiminnan ja investointien rahavirta	-4 281,38	-7 492,43
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-5,84	-112,23
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	14 021,37	13 091,45
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-7 288,45	-6 827,28
Lyhytaikaisten lainojen muutokset	-4 492,88	-2 501,22
Oman pääoman muutokset	-174,49	-73,31
Muut maksuvalmiuden muutokset	511,12	2 031,96
Rahoituksen rahavirta	2 588,37	5 609,37
Rahavarojen muutos	-1 693,01	-1 883,06
Kassavarat 31.12.	11 863,34	13 556,35
Kassavarat 1.1.	13 556,35	-15 439,40
	-1 693,01	-1 883,06
KONSERNIN RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä		
5 vuodelta, 1000 €	-11 736	-3 831
Investointien tulorahoitus, %	66,3	48,6
Laskennallinen lainanhoitokate	1,1	1,0
Kassan riittävyys pv	23	26

Konsernitase 31.12.2019

KONSERNITASE JA SEN TUNNUSLUVUT					
VASTAAVAA	2019	2018	VASTATTAVAA	2019	2018
	1000 €	1000 €		1000 €	1000 €
PYSYVÄT VASTAAVAT	135 646,33	135 973,00	OMA PÄÄOMA	58 620,11	63 839,60
Aineettomat hyödykkeet	25,42	115,93	Peruspääoma	41 342,26	41 342,26
Aineettomat oikeudet	14,15	98,37	Arvonkorotusrahalisto	150,09	3 234,94
Muut pitkävaikutteiset menot	11,27	16,38	Muut omat rahastot	2 824,50	2 824,50
Ennakkomaksut	0,00	1,18			
Aineelliset hyödykkeet	130 702,48	130 760,21	Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	16 283,78	17 057,69
Maa- ja vesialueet	12 793,78	12 651,08	Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-1 980,52	-619,79
Rakennukset	75 297,36	72 790,96			
Kiinteät rakenteet ja laitteet	30 338,05	29 891,41	VÄHEMMISTÖOSUUDET	1 910,80	1 099,98
Koneet ja kalusto	4 150,75	4 554,84			
Muut aineelliset hyödykkeet	302,73	282,58			
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	7 819,81	10 589,33			
Sijoitukset	4 918,43	5 096,86	PAKOLLISET VARAUKSET	776,71	1 033,21
Osakkuusyhteisöosuudet	94,72	67,06			
Muut osakkeet ja osuudet	3 270,73	3 465,12	Muut pakolliset varaukset	776,71	1 033,21
Joukkovelkakirjalainasaamiset	0,00	25,68			
Muut lainasaamiset	1 286,84	1 304,38	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	3 211,21	3 353,06
Muut saamiset	266,14	234,62	Valtion toimeksiannot	672,96	775,60
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	770,79	841,44	Lahjoitusrahastojen pääomat	2 417,49	2 436,90
Valtion toimeksiannot	642,05	723,03	Muut toimeksiantojen pääomat	120,77	140,56
Lahjoitusrahastojen varat	118,80	108,47			
Muut toimeksiantojen varat	9,94	9,94	VIERAS PÄÄOMA	93 079,07	89 868,10
VAIHTUVAT VASTAAVAT	21 180,79	22 379,49	Pitkäaikainen	63 961,45	58 331,20
			Joukkovelkakirjalainat	18,16	18,16
Vaihto-omaisuus	689,62	754,62	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	56 062,73	50 024,59
Aineet ja tarvikkeet	527,81	569,83	Lainat julkisyhteisöiltä	14,75	17,39
Keskeneräiset tuotteet	99,26	112,08	Muut velat/liittymismaksut ja muut velat	6 584,58	6 639,27
Valmiit tuotteet	62,56	72,71	Siirtovelat	546,10	790,98
			Laskennalliset verovelat	735,13	840,82
			Lyhytaikainen	29 117,61	31 536,89
Saamiset	8 627,83	8 068,53	Joukkovelkakirjalainat	15,77	4 515,77
Pitkäaikaiset saamiset	588,02	745,69	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	8 435,78	7 731,24
Myyntisaamiset	588,02	734,02	Lainat julkisyhteisöiltä	2,64	2,64
Siirtosaamiset	0,00	11,66	Saadut ennakot	358,04	248,66
			Ostovelat	6 550,61	6 692,09
			Muut velat/liittymismaksut ja muut velat	1 779,07	2256,09
			Siirtovelat	11 975,69	10 090,40
Lyhytaikaiset saamiset	8 039,80	7 322,84	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	157 597,91	159 193,93
Myyntisaamiset	5 823,56	4 799,44			
Lainasaamiset	78,95	14,61			
Laskennalliset verosaamiset	0,00	18,43			
Siirtosaamiset	1 617,75	1 868,15			
Muut saamiset	519,55	622,22			
Rahoitusomaisuusarvopaperit	591,38	1 002,87	Omavaraisuusaste, %	38,5	40,8
Osakkeet ja osuudet	0,00	25,31	Suhteellinen velkaantuneisuus, %	52,9	53,0
Sijoitukset rahamarkkina instrumentteihin	542,86	915,64	Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 €	14303	16438
Joukkovelkakirjalainasaamiset	48,52	61,92	Kertynyt yli/alijäämä, €/asukas	893	1021
			Konsernin lainat, €/asukas	4032	3872
Rahat ja pankkisaamiset	11 271,96	12 553,48	Konsernin lainakanta 31.12., 1000 €	64550	62310
VASTAAVAA YHTEENSÄ	157 597,91	159 193,93	Lainat ja vuokravastuut, 31.12.	96772	89668
			Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	6044	5572
			Konsernin lainasaamiset 31.12., 1000 €	1287	1330
			Kunnan asukasäärä	16 011	16 094

1.4 Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottaminen

Tuloslaskelman osoittama tulos on 3 679 308,47 euroa alijäämäinen. Poistoeron lisäyksen, 25 732,61 euroa, jälkeen tilikauden alijäämäksi muodostuu 3 653 575,86 euroa. Alijäämä kirjataan Tilikauden ylijäämä/alijäämä –tilille.

Talouden tasapainottaminen

Orimattilan kaupungin taseen 31.12.2018 kumulatiivinen ylijäämä oli 10,8 milj. euroa. Vuoden 2019 tilinpäätöksen vuosikate kattoi poistot vain 21 prosenttisesti. Vuonna 2019 käyttötalouden menot kasvoivat 3,5 prosenttia ja tulot (toimintatuotot + verorahoitus) kasvoivat vain 1,7 prosenttia. Menot kasvoivat kaikilla toimialoilla ja tulot kasvoivat sekä verorahoituksen että toimintatuottojen osalta, mutta eivät läheskään menojen kasvun suhteessa.

Tilikauden alijäämä oli alkuperäistä talousarviota 3 610 116 euroa heikompi ja muutettua talousarviota 1 672 464 euroa parempi. Tulokseen vaikutti verotulojen arvioitua heikompi kertymä, toimintatuottojen arvioitua parempi kertymä, palvelujen ostojen kasvu sekä käyttöomaisuuden poistojen lisääntyminen. Korkotaso pysyi edelleen poikkeuksellisen matalana, joten lainarahoituksen kustannukset eivät nousseet, vaikka lainamäärä lisääntyikin.

Tulevien vuosien tavoitteena on menojen sopeuttaminen takaisin tulojen tasolle. Vuosittaisen investointien määrä on edelleen seuraavat vuodet korkealla tasolla, joten kumulatiivinen ylijäämä tarvitaan tasearvojen alaskirjauksiin ja purkukustannuksiin.

Talousarvion toteutuminen

2 Talousarvion toteutuminen

Määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen

2.1 Käyttötalouden toteutuminen

Kaupunginhallitus, -valtuusto ja konsernihallinnon toimiala

Aimo Ryyänen, pj.
Tero Nieminen, 1. vpj
Tuula Koivunen, 2 vpj
Venla Avelin, jäsen 1.6. alkaen
Ville-Petteri Erola, jäsen
Juha Hirvonen, jäsen 31.5. asti
Ida Jokinen, jäsen

Jari Kaitaranta, jäsen 1.6. alkaen
Riitta Karjalainen, jäsen 31.5. asti
Pertti Laaksonen, jäsen 1.6. alkaen
Jukka Mölsä, jäsen 31.5. asti
Sirikka-Liisa Papinaho, jäsen 1.6. alkaen
Sari Sikkilä, jäsen 31.5. asti

KOKONAISARVIO VALIOKUNNAN ALAISESTA TOIMINNASTA

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen suhteessa kaupungin strategiaan ja toimialan kehittämissuunnitelmaan.

Konsernitoimialan kehittämissuunnitelma hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa joulukuussa 2019. Kaupunginvaltuuston osalta tavoitteet on asetettu vuosiin 2020 – 2021.

Kaupunginhallituksen toiminnan osalta kaupunkikonsernin hallinnon avoimuuden kehittämiseen on tehty toimenpiteitä viestinnän osalta mm. kokoustiedottamisessa. Päättäjille on järjestetty iltakouluja ja seminaareja. Lehdistölle avoimissa valtuustoinfoissa on tiedotettu laajemmin asioista. Yhdistysten toimintaa on tuettu yhdistysiltojen kautta ja maahanmuuttajien kotouttamishankkeessa vapaaehtoisten osallistumiseen oli merkittävä. Aluejohtokuntien ja muiden vaikuttamistoimielinten roolin vahvistamisesta on tehty mm. asioiden esittelyn ja tiedottamisen kautta.

Kaupunkiorganisaation kehittämistä uudistuvan kunnan roolin mukaiseksi on tehty. Hyvinvointikuntayhtymän kanssa yhteistyössä on tehty sote-kiinteistöjen käytön järjehtämisen suunnittelua. Konsernijaosto on tehnyt tytäryhtiöiden ja kuntayhtymien osalta omistajaohjausta ja linjannut keskeisiä ratkaisuja.

Tasapainoisen taloudenhoidon tavoitteeseen ei ole kaikilta osin päästy, ja talouden negatiivisen kehityksen seurauksena vuonna 2020 laaditaan talouden sopeuttamissuunnitelma. Tilikauden tulos jäi 3,6 milj. alijäämäiseksi. Tulosta rasittivat sosiaali- ja terveydenhuollon kustannusten kasvu, kiinteistöjen menojen kasvu sekä väistötiloista aiheutuvat kustannukset. Osinkotulojen kasvu (PHP Holding) sekä valtionosuuksien kasvu eivät riittäneet kasvaneiden menojen kattamiseen. Verotulojen kasvu (1,1 prosenttia) jäi arvioitua pienemmäksi verokorttimuutoksen

aiheuttamien jaksotusmuutosten vuoksi. Myöskään verotulopohjan kasvu ei ollut odotetulla tasolla, vaikka työllisyys kehittyi positiivisesti.

Investointeihin oli varattu 13,9 milj. euroa, josta toteutui 9,2 milj. Orimattilan seudun terveydenhuollon kiinteistö kuntayhtymän purkaminen toteutettiin 30.6.2019, ja se vaikutti mm. rakennusomaisuuden lisääntymiseen ja kuntayhtymäosuuksien vähentymiseen. Rakentamisen osalta suurin valmistunut kohde oli Orimattilan Areena urheiluhalli. Suunnitelluista investoinneista jäi toteutumatta 4,5 milj. Vuoden lopussa tehtiin päätös Kymenlaakson Sähkö Oy:n osakkeiden hankinnasta Askolan kunnalta. Tämän osalta kustannukset (607 teur) kustannukset siirtyivät seuraavaan vuoteen omistus- ja hallintaoikeuden siirtymisen myötä.

Hennan pientalojen rakentaminen on jatkunut, mutta kerrostalorakentaminen ei vielä vuonna 2019 käynnistynyt. Osuuskuntamallisen rakentamishankkeen valmistelu ARA:n tukemana alkoi yksityisen toimijan vetämänä.

Määrärahatavoitteiden toteutuma

Kaupunginvaltuuston alaisen toiminta järjestettiin määrärahojen puitteissa. Sekä vaaleissa (EU-vaalit, edustakuntavaalit), tilintarkastuksessa että kaupunginvaltuuston omassa toiminnassa määrärahat alittuivat lievästi. Vaalien osalta tulomäärärahat ylittivät arvion.

Kaupunginhallituksen alainen toiminta toteutui tulosalueittain määrärahojen puitteissa lukuun ottamatta Päätöksenteon ja yhteistoiminnan tulosaluetta, jossa menot ylittyivät 32 teur ja Ateria- ja puhtauspalveluiden tulosaluetta, jossa tulot alittuivat 26 teur ja menot ylittyivät 31 teur. Sosiaali- ja terveystalouden tulosalueen tulot alittuivat 38 teur (tilaajayhteistyön päättymisen Myrskylän ja Pukkilan kuntien kanssa) ja menot ylittyivät alkuperäiseen talousarvioon nähden 1,7 milj. euroa. Kokonaisuutena kaupunginhallituksen alaisen toiminnan menot toteutuivat 1,3 milj. euroa alkuperäistä talousarviota heikompana ja tulot 261 teur alkuperäistä talousarviota parempana.

Arvio tilinpäätöksen vaikutuksista vuoden 2020 talousarvion toiminnallisiin tavoitteisiin sekä tulo- ja menoarvioihin

Haasteet vuoden 2020 talousarviossa tulevat olemaan sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden määrärahojen riittävydessä. Kustannusten kasvuvara on alle prosentin, joka tilanteessa, jossa ikääntyneiden määrä kasvaa ja Korona-epidemian vaikutukset ovat tulossa, on tiukka tavoite. Lisäksi mahdolliset muutokset asiakasmaksulainsäädännössä, hoitajamitoituksessa ja hoitotakuun toteutumisessa lisäävät sosiaali- ja terveydenhuollon menoja. Myös vielä avoimella julkisen sektorin palkkatarkistuksella on todennäköisesti kustannuksia lisäävä vaikutus.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET 2019**Toiminnallinen tavoite 1**

Kaupungin talouden tasapainon säilyminen

Mittari/ Arviointitapa

Vuosikatteen suhde käyttötalouden poistoihin

Mittari/ Arviointitapa

Vuosikate kattaa poistot

Toteutuma

Vuosikate kattoi poistot vain 21 prosenttisesti, joten tavoite ei toteutunut.

Toiminnallinen tavoite 2

Henkilöstöohjelman laatiminen uuden strategian pohjalta osana konsernihallinnon kehittämissuunnitelmaa. Henkilöstöohjelmassa esitetään henkilöstövoimavarojen johtamisen strategiset linjaukset ja keskeiset toimenpiteet.

Mittari/ Arviointitapa

Henkilöstöohjelman valmistelu etenee

Tavoitetaso 2019

Henkilöstöohjelma on valmis syyskuun loppuun mennessä.

Toteutuma

Tavoite ei toteutunut. Konsernihallinnon kehittämissuunnitelma hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa joulukuussa 2019. Henkilöstöohjelma on valmistelussa ja tulee päätöksentekoon vuoden 2020 alkupuoliskolla.

Toiminnallinen tavoite 3

Työllisyyspalveluiden kehittäminen ammatillisesti ja tavoitteellisesti työllisyysuunnitelmaa toteuttaen. Työmarkkinatuen maksuosuutta pienennetään ja aktiivointiastetta nostetaan aktiivisella verkosto- ja yhteistyöllä kaikkien alueen työllisyystoimijoiden kanssa.

Mittari / Arviointitapa

- edelleen sijoittaminen yrityksiin
- Orimattila-lisä
- nuorten työllistämistuki
- aktiivointiaste (lähtö kk vertailu elokuu 2018 15/20)
- kaupungin maksaman työmarkkinatuen maksuosuus
- yhteistyö Startti-Centerin kanssa

Tavoitetaso 2019

- vähintään 10 henkilöä
- vähintään 20 henkilöä
- vähintään 20 henkilöä
- aktiivointiaste lähtökuukauden tasoa korkeammaksi
- työmarkkinatuen maksuosuus pienempi kuin vuonna 2018
- seuranta kuukausittain Startti-Centerin jakson päättäneiden jatkopolutuksesta

Toteutuma

- edelleen sijoittaminen yrityksiin 2 henkilöä
- Orimattila-lisä 16 henkilöä
- nuorten työllistämistuki 29 henkilöä, joista 16 4H-yrittäjiä
- työmarkkinatuen maksuosuus 1 053 174 €, joka on 92 874 € vähemmän kuin vuonna 2018
- Startti Center r.y:n työvalmennusta seurataan ja tuetaan kuukausittain

Toiminnallinen tavoite 4 Digitalisaatoratkaisujen kehittäminen	
<u>Mittari/ Arviointitapa</u> Asianhallintajärjestelmän TOJ (toiminnanohjausjärjestelmä) –integraatio käyttöön ja suunnitelma sähköiseen arkistoon siirtymisestä	<u>Tavoitetaso 2019</u> TOJ-integraatio toiminnassa huhtikuun loppuun mennessä ja suunnitelma sähköiseen arkistoon siirtymisestä vuoden loppuun mennessä.
<u>Toteutuma</u> TOJ-integraatiosta pidettiin keväällä palaveri järjestelmätoimittajan kanssa ja todettiin korjaustarpeet. Vuoden lopulla puutteet ja vaadittavat muutokset oli tehty, mutta eteneminen edellyttää asianhallintajärjestelmän päivittämistä uuteen versioon. Järjestelmätoimittajalta on saatu tarjous arvio toimituksesta (syksyllä 2020).	

Toiminnallinen tavoite 5 Brändi- ja markkinointisuunnitelman pohjalta tehdyt toimenpiteet.	
<u>Mittari/ Arviointitapa</u> Vuodelle 2019 suunniteltujen toimenpiteiden toteutus	<u>Tavoitetaso 2019</u> Toteutettu vuoden loppuun mennessä
<u>Toteutuma</u> Vuoden 2019 markkinoinnin toimenpiteet toteutuivat lähes suunnitelman mukaisesti. Merkittävimpiä tapahtumia olivat Pelicans-yhteistyön koulukiertue ja kotipeli, urheilutalon avajaiset, raksa-messut, kuninkuusravit ja alihankintamessut. Kaupungin brändiä vahvistettiin ja näkyvyyttä laajennettiin monikanavaisemmaksi. Myös yhteistyötä eri toimijoiden kanssa tehostettiin. Strategian mukana olimme rohkeita ja uudistuimme näkyvästi myös markkinoinnin osalta. Markkinointi on vuonna 2019 ensimmäistä vuotta kaupungin pelkästään kaupungin hoidettava. Tunnettuuden ja tonttimyynnin osalta se toi myös tulosta, mutta matkailun koordinointi ja tukeminen jäi hyvin vähäiseksi. Uuden viestintämallin luominen yhdessä viestintäpäällikön kanssa muokkasi toimenpiteitä joustavasti.	

Toiminnallinen tavoite 6 Kouluruokadiplomien ja päiväkotien maku-diplomien lisääminen	
<u>Mittari / Arviointitapa</u> Koulukohtainen toteutuma	<u>Tavoitetaso 2019</u> Vuoden loppuun mennessä kaikilla kouluilla kouluruokadiplomi
Päiväkotikohtainen toteutuma	Vuoden loppuun mennessä kaikilla päiväkodeilla maku-diplomi
<u>Toteutuma</u> Kouluilla on Myllylän koulua lukuun ottamatta kouluruokadiplomit. Myllylän koululle ei remontin vuoksi ollut tarkoituksenmukaista tässä vaiheessa kouluruokadiplomia tehdä.	

Pennalan, Lintulan, Myllylän, Peltolan ja Kuivannon päiväkodeilla on maku-diplomit. Artjärven Vekkulassa ja Lilliputissa ei vielä ole.

Toiminnallinen tavoite 7

Maaseututoimen tukien takaisinperinnän määräaikainen käsittely

Mittari / Arviointitapa

Takaisinperintäprosessin kesto

Tavoitetaso 2019

18 kk

Toteutuma

Tukien takaisinperinnät on suoritettu tavoitteen mukaisesti koko yhteistoiminta-alueella.

Toiminnallinen tavoite 8

Kaupungin hyvinvointisuunnitelman 2018 – 2021 tavoitteet ja toimenpiteet/toteutuma arvioidaan eri toimijoiden yhteistyönä

Mittari / Arviointitapa

Vuosittainen hyvinvointiraportti valmistuu keväällä 2019

Kaupungin moniammatillinen hyte-työryhmä ja hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen seurantaryhmä kokoontuvat säännöllisesti

Tavoitetaso 2019

Hyvinvointisuunnitelman tavoitteet ja toimenpiteet on arvioitu saadun tiedon pohjalta (esim. toteutumat ja indikaattoritiedot) ja hyvinvointisuunnitelma on päivitetty sen pohjalta.

Toteutuma

Laajan hyvinvointisuunnitelman 2017 – 2020 arviointi tehtiin ja Orimattilan ensimmäinen vuosittainen hyvinvointikertomus vuodelta 2018 valmistui syksyllä 2019. Laajaa hyvinvointisuunnitelmaa ei päivitetty, vaan päätettiin keskittyä uuden neljä-vuotiskauden kärkeen valmisteluun. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen seurantaryhmä ei kokoontunut enää syksyllä. Moniammatillinen, viranhaltijoista koollekutsuttava Kuntaliiton ohjeistuksen mukainen HytTe-ryhmä päätettiin perustaa, ja se aloittaa työnsä vuonna 2020.

TULOARVIOT JA MÄÄRÄRAHAT; Kaupunginvaltuusto

	Alkuperäinen TA	TA-muutokset	TA-muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Poikkeama %
Toimintatulot (ulk.)	51 000	0	51 000	54 963	3 963	7,8
Toimintamenot (ulk.)	165 560	0	165 560	148 140	17 420	10,5
Toimintakate	-114 560	0	-114 560	-93 177	21 383	18,7
Toimintatulot (sis.)	-	-	-	-	-	-
Toimintamenot (sis.)	1 800	0	1 800	3 717	- 1 917	-106,5
Yhteensä	-116 360	0	-116 360	-96 894	19 466	16,7

TOTEUTUMAVERTAILU EDELLISIIN VUOSIIN; Kaupunginvaltuusto			
Ulkoiset	TP 2019	TP 2018	TP 2017
Menot muutos %	148 140	137 640	152 915
TULOT muutos %	54 963	27 729	0
NETTO muutos %	-93 177	109 911	152 915

Sisäiset	TP 2019	TP 2018	TP 2017
Menot muutos %	3 717	2 786	2 573
TULOT muutos %	-	-	-
NETTO muutos %	3 717	2 786	2 573

TULOARVIOT JA MÄÄRÄRAHAT; Kaupunginhallitus						
	Alku- peräinen TA	TA-muu- tokset	TA- muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Poikkeama %
Toimintatulot (ulk.)	1 968 280	0	1 968 260	2 229 657	261 377	13,3
Toimintamenot (ulk.)	62 531 300	2 342 000	64 873 300	63 866 395	1 006 905	1,6
Toimintakate	-60 563 020	-2 335 000	-62 905 020	-61 636 738	1 268 282	2,0
Toimintatulot (sis.)	2 535 250	0	2 579 133	2 579 133	43 883	1,7
Toimintamenot (sis.)	698 260	0	698 260	698 689	- 429	-0,1
Yhteensä	-58 726 030	-2 342 000	-61 068 030	-59 756 294	1 311 736	2,1

TOTEUTUMAVERTAILU EDELLISIIN VUOSIIN; Kaupunginhallitus			
Ulkoiset	TP 2019	TP 2018	TP 2017
Menot	63 866 395	61 336 521	36 477 906

muutos %			
TULOT	2 229 657	2 314 226	3 173 266
muutos %			
NETTO	61 636 738	59 022 295	33 304 680
muutos %			

Sisäiset	TP 2019	TP 2018	TP 2017
Menot	698 689	683 995	621 863
muutos %			
TULOT	2 579 133	2 459 323	2 295 194
muutos %			
NETTO	-1 880 444	-1 775 328	-1 673 331
muutos %			

SUORITTEITA JA TUNNUSLUKUJA TULOSALUEITTAIN				
Suorite, tunnusluku	TP 2019	TA 2019	TP 2018	TP 2017
Kokousten lukumäärä	25	22	23	22
Käsiteltyjen asioiden lukumäärä	455	440	428	468
Ruokapalveluiden ateriamäärä	967 346	940 800	945 000	931 623
Maatilojen lukumäärä (aktiivitilat, yhteistoiminta-alue)	787	802	810	810
Maatalouden maksetut tuet, milj. euroa (yhteistoiminta-alue)	30,0	30,0	27,5	27,5
ATK-työasemien lukumäärät				
• hallinto	• 270	• 240	• 259	• 247
• opetus	• 1010	• 750	• 750	• 751
• opetus, tabletit	• 265	• 265	• 300	• 265
• kiinteistöt	• 20	• 20	• 24	• 20

HENKILÖSTÖ TULOSALUEITTAIN, htv (vakinaiset ja määräaikaiset, ei työllistämistuella palkatut)				
Tulosalue	TP 2019	TA 2019	TP 2018	TP 2017
Päätöksenteko ja yhteistoiminta	1	1	1	1,9
Elinkeinotoimi- ja projektit	1,5	1	1	3,92
Hallinto- ja tukipalvelut	10,6	11	9,6	10,3
Hyvinvointi- ja työllisyyspalvelut	4	4,5	4,5	-

Ateria- ja puhtauspalvelut	62,18	60,5	66,4	81,92
Maaseututoimi	2,6	2,6	2,6	2,6
Sosiaali- ja terveyspalvelut	-		-	0,58
Toimiala yht.	81,88	80,6	85,1	101,22

Sivistys- ja hyvinvointivaliokunta

Jussi Vahe, pj.
Sanna Heikkinen, vpj.
Tuomo Jussila, jäsen
Jukka Mölsä, jäsen, 1.6. alkaen
Sirikka-Liisa Papinaho, jäsen, 31.5. asti

Arja Simola, jäsen
Niina Saarinen, jäsen
Esa Heinonen, jäsen

Aki Henriksson, Myrskylän edustaja
Aino Tuukkanen, nuorisovaltuutettu

KOKONAISARVIO VALIOKUNNAN ALAISESTA TOIMINNASTA

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen suhteessa kaupungin strategiaan ja toimialan kehittämisohjelmaan.

Sivistys- ja hyvinvointitoimialan vuoden 2019 toiminnalliset tavoitteet pohjautuivat kaupunginvaltuuston hyväksymään sivistys- ja hyvinvointitoimialan kehittämisohjelmaan. Tavoitteilla tuettiin kuntalaisten terveyden ja hyvinvoinnin edistämistä sekä järjestettiin lakisääteiset kuntalaispalvelut.

Orimattilan strategian mukaisesti varhaiskasvatus-, opetus-, kirjasto- ja nuoriso- palveluiden toiminnalliset tavoitteet tukivat strategian tavoitetta vetovoima ja kasvu.

Opetus- ja kulttuuripalveluiden tavoitteet tukivat kaupungin strategiassa yhteisöllisyyttä ja osallistumista.

Liikunta-, kulttuuri- ja opetuspalveluiden tavoitteet tukivat kaupungin strategiassa toimintojen kehittämistä.

Määrärahatavoitteiden toteutuma

Sivistys- ja hyvinvointivaliokunnan 2019 tilinpäätöksen ulkoiset määrärahat alittuivat 140 982 euroa menojen osalta ja tulojen osalta ylittyivät 40 101 euroa. Toteutuma oli menojen osalta 99,45% ja tulojen osalta 101,59%. Toimintakate oli 181 083 euroa. Sisäiset määrärahat ylitettiin menojen osalta 13 433 euroa ja tulojen osalta 3 832 euroa, joten toimintakate oli sisäisten osalta 9 601 euroa.

Arvio tilinpäätöksen vaikutuksista vuoden 2020 talousarvion toiminnallisiin tavoitteisiin sekä tulo- ja menoarvioihin

Sivistys- ja hyvinvointipalveluiden vuoden talousarvio toteutui pääosin suunnitellusti ulkoisten käyttötalousmenojen osalta. Palkat kahdella suurimmalla tulosalueella varhaiskasvatus- ja opetuspalveluissa toteutuivat talousarvion mukaisesti, joka antaa toimialan vuoden 2020 talousarviolle selkeän pohjan. Myös muilla tulosalueilla määrärahat ja tulot toteutuvat pääosin suunnitellusti. Liikuntapalveluiden käyttö menojen ylitys johtui Areenan käyttöönotosta, joten ylitykset johtuivat kertaluontoisista menoista eivätkä ne rasita vuotta 2020. Nuoriso-, kirjasto- ja kulttuuripalveluiden vuoden 2019 talousarviototeutumat ennakoivat, että näillä tulosalueilla vuosi 2020 on talouden näkökulmasta samankaltainen kuin vuonna 2019.

Vuonna 2019 kuten jo aiempinakin vuosina talousarvion toteumaan sisältyi enustamattomia menoja, jotka ovat johtuneet kiinteistöjen sisäilmaongelmista. Opetuspalveluiden talousarviossa yllättäviä menoja on tullut vanhojen tavaroiden ja kalusteiden hävittämisestä sekä yllättävistä vuokratuloista (esim. väistötilat Myllylän koululle ja Luhtikylän koululle, ilmanpuhdistimet, muuttokulut jne.) Väistötilojen vuokramenot on otettu huomioon vuodelle 2020 ja valiokunnan käyttösuunnitelmassa vuodelle 2020 on varauduttu Orimattilan yhteiskoulun väistötiloihin siirtymisestä aiheutuviin menoihin.

Varhaiskasvatuspalveluilla tulot hieman ylittyivät ja vastaavasti palkoista sijaiskulu ja erilliskorvaukset hieman ylittyivät. Kokonaisuudessaan talous toteutui suunnitellusti. Vuoden aikana tehdyt tehtävänimikkeiden muutokset ja hanketyöntekijöiden palkkauskustannukset saatiin katettua käyttötalousmenoista. Henkilöstömäärät kasvoivat tilapäisesti kolmen hanketyöntekijän ja lapsimäärien kasvun vuoksi kahdella kasvattajalla. Varhaiskasvatuspalveluissa lapsimäärät ylittyivät. Kesken toimintakauden jouduttiin perustamaan päiväkotiryhmä Vuorenmäen koululle Vekkulan mitoituksen riittämättömyyden vuoksi. Myllylän koulun molemmissa esiopetusryhmissä järjestettiin täydentävää varhaiskasvatusta aiemmista vuosista poiketen.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET 2019

Toiminnallinen tavoite 1/ Varhaiskasvatuspalvelut

Laaditaan selvitys palvelusetelin käyttöönotosta vuodelle 2020 yksityiseen varhaiskasvatukseen.

Mittari/ Arviointitapa

Selvityksen valmistuminen.

Tavoitetaso 2019

Selvitys valmiina elokuussa ja käytössä talousarvion 2020 valmistelussa.

Toteutuma

Palveluseteliselvitystyö käynnistyi suunnitellusti ja valmistui 100% syyskuulle talousarviokäsittelyyn. Palvelusetelistä laadittiin ennako/lapsivaikutusten arviointi viranhaltijoiden ja yhdessä yksityisten toimijoiden kanssa. Sivistys- ja hyvinvointi valiokunta hyväksyi selvityksen 7. ja 29.10 kokouksissaan. Selvitys hyväksyttiin 4.11.2019 kaupungin hallituksessa ja 11.11.2019 kaupungin valtuustossa ja määräraha palvelusetelin käyttöönottoon myönnettiin vuoden 2020 varhaiskasvatuksen talousarvioon. Palveluseteliä työstettiin onnistuneesti yhdessä yksityisten päiväkotien edustajien kanssa. Tavoite toteutui suunnitellusti.

Toiminnallinen tavoite 2/ Opetuspalvelut

Opiskeluhuoltopalveluissa on riittävä ja suositusten mukainen resurssi.

Kehitetään koulukuljetusten järjestämistä ja seurantaa.

Kehitetään aktiivisesti lukio-opetusta Erkko-lukion vetovoimaisuuden vahvistamiseksi.

Mittari/ Arviointitapa

OH-henkilöstön suositusten mukaiset resurssit:

koulupsykologi / 600 – 800 oppilasta

Tavoitetaso 2019

Yhteistyösopimus Myrskylän ja Pukkilan kuntien kanssa, työn aloitus 1.8.2019.

<p>koulukuraattori / 600 - 800 oppilasta</p> <p>Koulukuljetusohjelmisto ja kuljetusten digitaalinen seurantajärjestelmä on hankittu ja käytössä.</p> <p>Urheilulinjalle hakeutuu 20 opiskelijaa. Urheilulinjalle varataan lukion budjetin sisältä opetukseen resurssi ja lisäksi kehittämisrahaa 5 000 euroa vuodelle 2019, joka sisältyy lukiolle talousarviossa varattavaan kokonaiskehittämisresurssiin.</p>	<p>Kuljetukset on suunniteltu sähköisesti lukuvuodelle 2019 – 2020 ja käytössä on kuljetusten digitaalinen seurantajärjestelmä.</p> <p>Lukion kehittämisohjelma: Lukion urheilulinja aloittaa syksyllä 2019.</p>
<p><u>Toteutuma</u></p> <p>Yhteistyösopimukset oppilashuoltopalvelujen myynnistä Myrskylän ja Pukkilan kunnille toteutuivat. Koulukuraattori ja koulupsykologi saatiin rekrytoitua toukokuun loppuun mennessä ja oppilashuoltopalvelujen tarjonta kunnille voitiin aloittaa sopimusten mukaan 1.8.2019. Orimattilan kaupungilla on 1.8.2019 alkaen palveluksessaan neljä koulukuraattoria, joiden viikkotyöpanoksesta (38,25 t) myydään kahden työpäivän (2 x 7,5 t) verran Myrskylän kunnalle ja kahden työpäivän verran Pukkilan kunnalle. Kaupungilla on 1.8.2019 alkaen palveluksessaan kolme koulupsykologia, joiden viikkotyöpanoksesta (38,25 t) myydään 9,5 tunnin verran Myrskylän kunnalle ja 9,5 tunnin verran Pukkilan kunnalle. Toiminnallinen tavoite toteutui suunnitellusti.</p> <p>Koulukuljetukset valmisteltiin kilpailutettaviksi alueittain 16.4. Julkisten hankintojen ilmoitusten HILMA tietokantaan. Valiokunta päätti lukuvuoden 2019 – 2020 koulukuljetuksista kesäkuussa ja hankintasopimukset tehtiin elokuussa neljän yrittäjän kanssa. Eskareille ja ekaluokkalaisille kuljetusoppilaille lähetettiin kesäkuussa ilmoitus kuljetusjärjestelystä. Sähköistä suunnittelujärjestelmää ei saatu toteutettua.</p> <p>Erkko-lukion urheilulinjaa valmisteltiin. Urheilulinjalle hakeutui 20 opiskelijaa. Erkko-lukiossa aloitti syksyllä 79 opiskelijaa. Lukiolle osoitettiin vuoden 2019 talousarviossa suunnitellut resurssit. Toiminnallinen tavoite toteutui suunnitellusti.</p>	
<p>Toiminnallinen tavoite 3/ Nuorisopalvelut</p> <p>Työpajalla voidaan tunnistaa, arvioida, ja tunnustaa työpajalla tehtyä osaamista ja hyväksi lukea se oppilaitoksessa.</p>	
<p><u>Mittari/ Arviointitapa</u></p> <p>Opinnollistamisen käynnistäminen yhteistyössä Koulutuskeskus Salpauksen kanssa.</p> <p>Duunaripajan tunnistamisraportti on tehty ja Koulutuskeskus Salpauksessa hyväksytty</p>	<p><u>Tavoitetaso 2019</u></p> <p>Työpajatoiminnan opinnollistaminen on käynnistetty.</p> <p>Jokaisen nuoren on mahdollista halutesaan saada osaamistodistus kahden pinta-käsittelypuolen tutkinnon osasta.</p>
<p><u>Toteutuma</u></p>	

Työpajojen opinnollistaminen on käynnistetty. Koulutuskeskus Salpaus on hyväksynyt duunaripajalla tehdyn pintakäsittelyn tunnistamisraportin ja osaamistodistus on luotu. Jokaisen nuoren on mahdollista halutessaan saada osaamistodistus kahden pintakäsittelypuolen tutkinnon osasta.
Vuodelle 2019 asetettu tavoitetaso on saavutettu ja tavoite toteutui.

Toiminnallinen tavoite 4/Liikuntapalvelut

Harrastetakuun mukaisten toimenpiteiden edistäminen; liikuntasalien käyttömaksut ovat kuntalaisille maksuttomien liikuntatoimintojen osalta maksuttomia, kaupunki subventoi alle 18-vuotiaiden liikuntatoimintaa 50 %:lla todellisista käyttökuluista. Avustuksen kohdennetaan lasten ja nuorten liikuntatoimintaan.

Mittari / Arviointitapa

Liikuntapaikkamaksujen alentaminen ja avustuskriteerien uudistaminen.

Alle 18-vuotiaille myönnettyjen vakiovuorojen suhteellinen osuus.

Tavoitetaso 2019

Liikuntapaikkamaksut on alennettu ja avustuskriteerit on uudistettu.

Kaudelle 2019 – 2020 myönnettyistä vakiovuoroista yli 40 % on alle 18-vuotiaiden liikuntatoimintaa.

Toteutuma

Liikuntapaikkamaksut on alennettu liikuntapalvelujen tiloissa 1.1.2019 alkaen ja tilapalvelujen tiloissa 1.2.2019 alkaen. Liikuntayhdistysten avustuskriteerien uudistamiseen on koottu liikuntayhdistyksistä työryhmä, joka loi kriteerit avustusten jakoon vuoden 2019 aikana. Kaudelle 2019-2020 myönnettyistä vakiovuoroista n. 45 % on alle 18-vuotiaiden liikuntatoimintaan.

Vuodelle 2019 asetettu tavoitetaso on saavutettu ja tavoite toteutui.

Toiminnallinen tavoite 5 / Kirjastopalvelut

Lasten ja nuorten kirjastopalveluiden kehittäminen yhdessä päiväkotien ja koulujen kanssa.

Mittari/ Arviointitapa

Kirjastovierailujen määrä

Tavoitetaso 2019

10 vierailua vuoden aikana.

Toteutuma

Kevätlukukauden aikana koululaisten ryhmäkäyntejä oli 12. Syyskaudella ryhmäkäyntejä ei voitu toteuttaa henkilöstöressurssien takia. Kirjaston Kouluyhteistyö tiivistyminen johti kuitenkin koululaisten lukudiplomin kehittämiseen kirjaston ja koulujen kesken vuoden 2019 aikana. Varsinainen vuoden 2019 tavoite toteutui suunnitellusti.

Toiminnallinen tavoite 6/ Kulttuuripalvelut

Lisätään kirjaston ja kulttuurin yhteistyötä ja toteutetaan toimintaa yhdistysten kanssa.

Mittari/ Arviointitapa

Järjestettävien tapahtumien määrä

Tavoitetaso 2019

Neljä yhteistä tapahtumaa tai näyttelyä joko kirjaston tai muun yhteisön kanssa

Toteutuma

Orimattilan taidemuseon ystävät ry ovat olleet mukana auttamassa tapahtumajärjestelyissä, mm. 8.3. Sinfonia Lahden konsertissa (120 hlöä). Taidemuseon ystävien kanssa järjestettiin yhteistyössä myös 18.5. Kansainvälisen museopäivän ohjelmaa (28 hlöä) ja 8.9. patsasbongaus (15 hlöä). Anssi Autereen levytapahtumaa 14.4. oli kulttuuritoimen kanssa järjestämässä muutama aktiivinen kuntalainen (16 hlöä). 27.4. järjestettiin taidemuseolla Wellamo-opiston kanssa yhteistyössä musiikkimatinea, jossa soittivat opiston orimattilalaiset opiskelijat (85 hlöä). 23.5. taidemuseossa pidettiin MLL:n piano-oppilaiden kevätkonsertti (60 hlöä). Taidemuseolla järjestettiin yhdistysiltoja 7.5., 26.9. ja 30.10. (yht. n. 100 hlöä). Kirjaston kanssa toteutettiin yhteistyössä Riimikissa-näyttely, joka oli esillä toukokuusta elokuuhun sekä taidemuseon että kirjaston tiloissa. Kirjaston kanssa toteutettiin yhteistyössä myös Kalle Päätaalo –teemasyksyn elokuvanäytös 20.11. taidemuseossa (37 hlöä). Itsenäisyyspäivän järjestelyistä vastasivat kirjasto- ja kulttuuripalvelut yhteistyössä Marttaliigan, Orimattilan Samoilijoiden, veteraanijärjestöjen, Orimattilan seurakunnan ja yhteiskoulun tukioppilaiden kanssa (itsenäisyyspäiväjuhlassa Jymylinnassa n. 130 hlöä). Kirjaston kanssa järjestettiin yhteistyössä Kulttuuritalon joulukarkelot 17.12. (102 hlöä). Riimikissa-näyttelyn lisäksi taidemuseossa oli esillä kansainvälinen korutaidenäyttely Meeting Point kesäkuusta elokuuhun, jossa yhteistyötahona oli mm. Suomen korutaideyhdistys, Kulttuuriperintöä konservoimassa –näyttely loka-marraskuussa, jossa yhteistyötahoina olivat Päijät-Hämeen maakuntamuseo sekä Rakennusperinteen ystävät ry ja UKK:n joulukorttinäyttely joulukuussa, jossa yhteistyötahona oli Urho Kekkosen arkisto. Joulukuussa taidemuseossa oli lapsille suunnattu toiminnallinen Tonttupolku. Taidemuseon koko vuoden kävijämäärä oli 3291 henkilöä. Konsertteja taidemuseolla oli 8.3., 31.3., 27.8., 15.9., 6.10. ja 17.12., joiden lisäksi kulttuuripalvelut olivat Orimattilan Teatterin kanssa yhteistyökumppanina järjestämässä Veikko Ahvenaisen harmonikkakonserttia Jymylinnassa 27.10. (n. 60 hlöä). Yhteensä tapahtumia ja näyttelyitä oli vuoden aikana 22 kappaletta ja ne tavoittivat noin 3500 henkilöä. Tapahtumista ei kerätty kirjallista palautetta, mutta suullinen palaute on ollut kannustavaa ja positiivista. Erityisesti lapsille suunnatuista tapahtumista ja näyttelyistä on pidetty. Myös uudistettu itsenäisyyspäiväjuhla sai rohkaisevaa palautetta.

Tavoite toteutui suunnitellusti.

Toiminnallinen tavoite 7/ Sivistystoimen hallinto

Sivistys- ja hyvinvointitoimialan palveluverkkoselvityksen laadinta.

Mittari / Arviointitapa

Palveluverkkoselvityksen valmistuminen koko toimialan osalta, palvelualakohtaiset tavoitteet määritelty ja koko toimialaa koskevat tavoitteet määritelty

Tavoitetaso 2019

Palveluverkkoselvitys valmistuu keväällä ja se ohjaa vuosien 2020 ja 2021 taloussuunnitelmaa.

Toteutuma

Palveluverkkoselvityksestä järjestettiin infotilaisuus 5.3.2019 luottamustoimielimille. Palveluverkkoselvityksen valmistelu jatkui tämän jälkeen lapsivaikutusten arvioinnilla. Luonnos palveluverkkoselvityksestä esiteltiin 21.5.2019 luottamustoimielimille ja valiokunta hyväksyi luonnoksen lausuntopyynnöille.

Uudessa hallitusohjelmassa esitettiin kesällä 2019 useampi uudistus varhaiskasvatukseen ja esiopetukseen, joista ensimmäiset aiottiin toteuttaa 1.8.2020. Tämän vuoksi varhaiskasvatuksen osuus palveluverkkoselvityksessä jouduttiin päivittämään heti syksyllä 2019 lainsäädännön lähivuosien muutosten vuoksi.

Varhaiskasvatuksen osuutta täydentämään laadittiin syyskaudella yhdessä Boost Brothers Oy:n kanssa selvitys tilakohtaisesta palveluverkosta ja sitä täydentävä kiinteistöselvitys. Lopullisesti palveluverkkoselvitys ja lisäselvitykset hyväksyttiin sivistys- ja hyvinvointivaliokunnassa 19.11.2019 ja kaupungin hallituksessa 2.12.2019 sekä kaupungin valtuustossa 9.12.2019.

Tavoite toteutui suunnitellusti.

TULOARVIOT JA MÄÄRÄRAHAT						
	Alkuperäinen TA	TA-muutokset	TA-muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Poikkeama %
Toiminta-tulot (ulk.)	2 382 100	140 000	2 522 100	2 562 201	40 101	1,59
Toiminta-menot (ulk.)	25 317 650	240 400	25 558 050	25 406 390	140 982	0,55
Toiminta-kate	22 935 550	100 400	23 035 950	22 844 189	181 083	0,79
Toiminta-tulot (sis.)	4 400		4 400	8 232	3 832	87,1
Toiminta-menot (sis.)	7 354 240		7 354 240	7 367 673	-13 433	-0,18
Yhteensä	30 285 390	100 400	30 385 790	30 203 630	171 482	0,56

TOTEUTUMAVERTAILU EDELLISIIN VUOSIIN			
Ulkoiset	TP 2019	TP 2018	TP 2017
Menot	25 406 390	24 803 295	24 173 448
muutos %	2,47 %		
TULOT	2 562 201	2 374 798	2 643 368
muutos %	7,89 %		
NETTO	22 854 867	22 428 497	21 530 080
muutos %	1,9 %		

Sisäiset	TP 2019	TP 2018	TP 2017
Menot	7 367 673	7 164 267	6 911 518
muutos %	2,84%		
TULOT	8 232	7 477	6 000
muutos %	10,1%		
NETTO	7 359 441	7 156 790	6 905 518
muutos %	2,83 %		

SUORITTEITA JA TUNNUSLUKUJA TULOSALUEITTAIN				
Suorite, tunnusluku	TP 2019	TA 2019	TP 2018	TP 2017
Lapsia varhaiskasvatustal- tuspalveluiden ja esiopetuksen pii- rissä	762	725	688	690
Perusopetuksen kustannukset €/ oppi- las	8 406	8 280	8 350	8 180
Perusopetuksen oppi- lasmäärä	1 874	1 874	1 856	1 851
Lukiokoulutuksen kustannukset €/ opis- kelija	10 140	10 310	12184	10 580
Opiskelijamäärän keskiarvo	160	150	125	144
Opetuskiinteistöt	10	10	10	11
Kirjastolainan hinta €	2,8	2,3	2,5	2,5
Kokonaislainaus	235 598	310 000	225 009	229 159
Uimahallin kävijät	27 788	35 000	26 904	34 449
Kuntosalin kävijät	20 922	26 000	21 614	25 950
Liikuntaryhmien kävijät	6 139	7 000	6 211	7 000
Kävijät nuorisopalvelu- jen tapahtumissa	8 684	1 800	5 793	1 780
Etsivän nuorisotyön asiakasmäärä	131	100	119	132
Nuorten työpajan asiakasmäärä	34	30	25	24
Taidemuseon kävijä- määrä	3291	3 500	2 515	2 280
Wellamo-opiston Orimattilalaiset opiske- lijat	1837	1 500	1500	1 520
Avoin päiväkotiki- mpä toimintaan osallistu- neet perheet	280	310	329	327
Avoin päiväkotiki- mpä kävijät	5452	6000	6 727	9 732

HENKILÖSTÖ TULOSALUEITTAIN, htv (vakinaiset ja määräaikaiset, ei työllistämistuella palkatut)				
Tulosalue	TP 2019	TA 2019	TP 2018	TP 2017
Hallinto	6	6	6	6
Opetuspalvelut	222	225	229	224
Kulttuuripalvelut	1,5	1,5	1,5	1,5
Kirjastopalvelut	8	8	8	8
Liikuntapalvelut	6,5	6	5,5	5,5
Nuorisopalvelut	12,5	12,5	7,5	7,5
Varhaiskasvatuspalvelut	160,5	155,5	155,5	155,5
Toimiala yht.	417	414,5	413,0	408,0

Elinvoima- ja tekninen valiokunta

Tapio Malmiharju, pj.
Saija Hakonen, vpj, jäsen
Hämäläinen Juha, jäsen
Kaitaranta Jari, jäsen, 31.5. asti
Koivunen Tuula, jäsen

Sikkilä Sari, jäsen, 1.6. alkaen
Särkinen Susanna, jäsen
Viljanen Markku, jäsen
Saarinen Neea, nuorisovaltuusto

KOKONAISARVIO VALIOKUNNAN ALAISESTA TOIMINNASTA

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen suhteessa kaupungin strategiaan ja toimialan kehittämissuunnitelmaan.

Elinvoima- ja teknisen toimialan kehittämissuunnitelman tavoitteita on viety osaksi kaupungin vuosittaisia toiminnallisia tavoitteita. Vuodelle 2019 oli strategiaan määritelty elinkeino-ohjelman laatiminen, maankäytön strategisen suunnitelman laatiminen sekä kiinteistöselvityksen laatiminen. Näiden tarkoituksena on ollut vahvistaa toiminnan suunnitelmallisuutta ja pitkäjänteisyyttä. Maankäytön strateginen suunnitelma hyväksyttiin joulukuussa, muut suunnitelmat hyväksyttiin luonnosvaiheisina syksyllä 2019. Niiden osalta käsittely jatkuu vuonna 2020. Edellä mainittujen suunnitelmien ja ohjelmien lisäksi keskityttiin kaupungin strategian mukaisesti myös keskustan kehittämisen suunnitteluun, jota käynnistettiin alustavien suunnitelmien laatimisella.

Kaupungin strategiassa korostuvat erityisesti kaavoitukselliset ratkaisut kaupungin vetovoiman vahvistamisessa. Vuosi 2019 olikin monipuolisen kaavoituksen ja kehittämissuunnitelmien aikaa. Lahden seudulla alkoi vaihemaakuntakaavatyö, jossa pyritään löytämään paikka seudulliselle kierrätyspuistolle. Neljästä vaihtoehtoisesta sijainnista kolme on Orimattilassa. Vaihemaakuntakaavasta päättää maakuntavaltuusto alkuvuodesta 2021. Orimattilan yleis- ja asemakaavoituksen linjauksia päätettiin strategisen maankäytön suunnitelman myötä. Asemakaavoissa on panostettu taajamien kehittämiseen asemakaavamuutoksilla, uusia laajennusalueita on ollut työn alla 1-2 kerrallaan. Vuonna 2019 tehtiin lisäksi kaksi asemakaavan poikkeamispäätöstä ja neljä suunnittelutarveratkaisua.

Elinkeinotoimen osalta kehittämissuunnitelman tavoitteiksi asetetut yrityskontaktit ovat toteutuneet tavoitteiden mukaisesti ja viime vuonna niitä kertyi 150 kpl. Yhteisiä tilaisuuksia yrittäjien kanssa on ollut yli 18 kappaletta. Elinkeinotoimen kehittämiseksi on laadittu myös yrityskysely, jonka tuloksia on hyödynnetty elinkeino-ohjelman laadinnassa. Lahden seudun kehittämissuunnitelma Ladecin kanssa toimintaa on tiivistetty ja yhteistyö on sujunut erinomaisesti. Lisäksi avoimuutta ja vuorovaikutusta yrittäjien suuntaan on lisätty mm. yhteisten tapahtumien muodossa (kunninkuusravit, alihankintamessut, yritysalueiden kehittämistapaamiset yms.) Vuoden 2019 aikana valmistelulle ja vuoden 2020 alusta julkaistulle visitorimatila.fi sivustolle saatiin paikalliset yritykset nostettua esille yrityspalveluhakemiston ja yksittäisten yrityskorttien avulla.

Kaupungilla on hyvä ja monipuolinen tonttivaranto eri puolilla Orimattilaa. Tontteja oli myytävissä yhteensä 73 kpl, jonka lisäksi myytävissä on n. 37 ha työpaikka-tonttialuetta. Hennan asuinalueen kehittämisessä tärkeässä roolissa on ollut kerrostalon suunnittelu aseman läheisyyteen yhteistyössä WasaGroupin kanssa sekä toisaalta Kind Step Oy:n kanssa yhteistyö Länsirinteen asunto-osuuskunta-hankkeen kanssa, joka mahdollistaa omistamiseen johtavan vuokraehtoiset asu-misen. Uusia myyntikelpoisia asuintontteja ei Hennaan rakennettu viime vuonna. Virenojan kyläalueen kehittäminen on lähtenyt liikkeelle alueen uuden asuinalueen asemakaavoituksesta. Tontit alueelta pyritään saamaan myyntiin 2021-2022. Keskustassa tonttirakentaminen ja tonttivarannon lisääminen on keskittynyt Met-särinteeseen, josta on saatu 24 kappaletta uusia tontteja myyntiin. Pennalan osalta on valmistunut Uutilanrinteen kunnallistekniikka ja alueen 24 tontin myynti on voitu aloittaa. Uutta asuintonttivarantoa varten hankittiin raakamaata noin 8,7 hehtaaria Pennalan alueelta aivan kylän keskustatoimintojen alueelta ja vain noin 1,5 kilometrin päästä Pennalan koulusta.

Kehittämishajelman tavoitteena oleva taloudellisen ennakkoinnin onnistuminen ja kustannusarvion oikeellisuus ja oppiminen näkyvät kunnallistekniikan vuoden 2019 investointien seuranta tavoitteessa. Määrärahat eivät ylittyneet; sen sijaan määrärahaa jäi jonkin verran käyttämättä. Investointihankkeiden toteutuminen uusien alueiden rakennuttamisen osalta toteutui aikataulussa Marjametsänkaaren urakkaa lukuun ottamatta. Viivästyminen aiheutui lisätöistä mm. lisääntyneestä louhinnasta. Saneeraushankkeet myöhästyivät 3 – 5 viikkoa lisä- ja muutostöiden johdosta. Osassa loppuvuoden hankkeista valmistuminen siirtyi pintavaiheen töiden osalta vuodelle 2020, johtuen mm. epäedullisista sääolosuhteista. Käkelän-tien ja Kärkytien saneeraushankkeen toteutus on aikataulutettu kahdelle vuodelle ja hanke eteni pääpiirteittäin aikataulussa vuoden 2019 aikana. Katuvaloissa jäi osa määrärahoista käyttämättä, koska talousarviovaiheen suunnittelussa ei oltu osattu varautua riittävästi hankkeiden yhteensovitukseen. Kankaanmäen ja Hel-singintie liittymäjärjestelyjen 2019 vuodelle suunnitellut työt siirtyivät pääosin vuo-delle 2020 Ely:n kanssa käytyjen neuvottelujen vuoksi.

Talorakentamisessa oli käynnissä merkittävien uusien rakennusten suunnittelua kuten Orimattilan Pelastusaseman, Uimahallin, Länsi-Orimattilan koulu/päiväko-din sekä Yhteiskoulun osalta. Lisäksi suunniteltiin Myllylän koulun peruskorjausta ja toteutettiin Jokivarren koulun peruskorjausta. Orimattila Areena valmistui vuonna 2019 ja Orimattilan terveyskeskuskiinteistö siirtyi tilapalvelun hallintaan kesällä 2019.

Määrärahatavoitteiden toteutuma

Määrärahat ovat toteutuneet valiokuntatasolla määrärahojen mukaisesti. Tulos-alueetasoisesti elinvoima- ja maankäytön tulosalueella tulot alittuivat vähäisesti ja yhdyskuntatekniikan tulosalueen osalta menomäärärahat ylittivät n. 37 083 eu-rolla.

Investointien osalta määrärahat ylittivät vain yhden hankkeen osalta; Uimahallin uudisrakentamisen osalta. Muissa hankkeissa määrärahat eivät ylittyneet, mutta määrärahat alittuivat merkittävästi useidenkin hankkeiden osalta.

Arvio tilinpäätöksen vaikutuksista vuoden 2020 talousarvion toiminnallisiin tavoitteisiin sekä tulo- ja menoarvioihin

Toiminnalliset tavoitteet ovat toteutuneet pääosin hyvin. Suunnitelmista ainoastaan kiinteistöverkkoselvityksen ja elinkeino-ohjelman hyväksymiset ovat siirtyneet tavoitetasosta poiketen vuodelle 2020. Elinkeino-ohjelman osalta vuoden 2020 tavoite oli saada toteutettua ohjelmassa päätetyt toimenpiteet, mutta ohjelman hyväksynnän siirtyminen loppukevääseen tulee aiheuttamaan paineita tavoitteeseen pääsemiseksi. Kiinteistöverkkoselvityksen hyväksynnän siirtyminen vuodelle 2020 vaikuttaa tilapalvelun kiinteistöjen kunnossapitosuunnitelman laatimisen toteuttamisaikatauluun, mikä on asetettu vuodelle 2020 toiminnalliseksi tavoitteeksi.

Talousarviovuodelle 2019 myönnetty alkuperäiset määrärahat eivät riittäneet ja valtuuston myönsi lisämäärärahaa loppuvuodesta erityisesti tilapalvelun tulosalu- eelle. Osa lisämäärärahatarpeista oli kertaluonteisia, mutta osa sellaisia, että määrärahatarve jatkuu osin vuodelle 2020 kuten energialisäykset, kunnossapito- toimenpiteet ja terveysasema kiinteistövuastuun siirtyminen kaupungille. Näistä erityisesti kiinteistöihin kohdistuvat kunnossapitotoimenpiteet ovat menoerä, jo- hon tulee kohdistumaan paineita myös vuonna 2020. Kunnossapitomäärärahojen määrä on alimitoitettu rakennuskantaan ja sen edellyttämiin toimenpiteisiin näh- den.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET 2019**Toiminnallinen tavoite 1**

Riittävä ja alueellisesti monipuolinen pientalojen ja työpaikka-alueiden tonttitarjonta

Mittari/ Arviointitapa
tonttimäärä/alue

Tavoitetaso 2019

Keskusta 15 – 20 tonttia
Pennala 15 – 20 tonttia
Artjärvi 3 – 5 tonttia
Henna 15 – 20 tonttia
Virenoja 0 tonttia
työpaikkatontit 15 – 20 hehtaaria

Toteutuma

Keskusta: 23 tonttia
Pennala: 18 tonttia
Artjärvi: 10 tonttia
Henna: 22 tonttia
Virenoja: 0 tonttia
Työpaikkatontit: 36,69 ha

Toiminnallinen tavoite 2 Strateginen maankäyttösuunnitelma laaditaan vuonna 2018. Maankäytön suunnitelmallisuutta jatketaan kaavoituksen suhteen vuonna 2019 siten, että kaavoitukselle asetetaan pitkän tähtäimen suunnitelma tonttitarjonnan riittävyys ja monipuolisuuden takaamiseksi.	
<u>Mittari/ Arviointitapa</u> Suunnitelman valmistumisaikataulu	<u>Tavoitetaso 2019</u> Suunnitelman laatiminen elokuuhun 2019 mennessä
<u>Toteutuma</u> Strateginen maankäytön suunnitelma valmistui 2019 joulukuussa, päätös sisältää pitkän tähtäimen suunnitelman kaavoitukselle alueellisesti kohdennettuna.	

Toiminallinen tavoite 3 Keskustan kehittämissuunnitelma alustavat suunnitelmat asukas- ja yritysnäkökulmat huomioon ottaen valmistuvat vuonna 2019	
<u>Mittari/ Arviointitapa</u> Alustavien suunnitelmien valmistumisen aikataulu	<u>Tavoitetaso 2019</u> Keskustan kehittämissuunnitelman alustavat suunnitelmat valmistuvat 31.12.2019 mennessä.
<u>Toteutuma</u> Asukastyöpajan tuottamat alustavat suunnitelmat valmistuivat 1.11.2019.	

Toiminnallinen tavoite 4 Tilapalvelun hallinnoiman kiinteistömäärän korjausvelan vähentäminen suunnitelmallisesti. Päivitetään pitkän ajan peruskorjaussuunnitelma kouluverkkoselvityksen pohjalta.	
<u>Mittari / Arviointitapa</u> Suunnitelman toteuttamisen arviointi	<u>Tavoitetaso 2019</u> Suunnitelma on laadittu elokuuhun 2019 mennessä.
<u>Toteutuma</u> Kiinteistöverkkoselvitys pohjaa kaupungin kouluverkko- ja varhaiskasvatuksen selvityksiin, jotka ovat vielä hyväksymättä. Tilapalvelun laatima kiinteistöverkkoselvitys on tuotu elinvoima- ja tekniselle valiokunnalle tiedoksi nykyvaiheessa 13.8.2019 sekä päivitettyinä sivistys- ja hyvinvointivaliokunnan lausunnon perusteella 12.11.2019 (sivistys- ja hyvinvointivaliokunnan käsittely 20.8.2019). Selvitystä täydennetään sivistystoimen palveluverkkoselvitysten jälkeen.	

Toiminnallinen tavoite 5	
Yhdyskuntatekniikan investointihankkeiden toteutuminen taloudellisesti ennakoitulla tavalla. Toiminnan ja kustannuslaskennan systemaattinen muuttaminen niin, että kustannusarviot, joihin vaikuttavat myös aikataulut sekä laatu, pitävät aikaisempaa paremmin paikkansa.	
<u>Mittari/ Arviointitapa</u>	<u>Tavoitetaso 2019</u>
<ul style="list-style-type: none"> - talouden toteutuma - aikataulun toteutuma 	Hankkeet toteutuvat <ul style="list-style-type: none"> - toteutuma kaupungin talousarvioon nähden +/-10 % - aikatauluissa
<u>Toteutuma</u>	
<p>Yhdyskuntatekniikan hankkeiden menototeuma määrärahaan nähden vaihteli 13 % - 95 % eli 100 %:seen toteumaan nähden erojen vaihtelua oli asetettua tavoitetta enemmän. 13 %:n toteuma johtui koirapuistosta. Kaikissa hankkeissa vaihtelua oli 87 – 5 %. Yli 450 000 euron hankkeissa vastaavaa vaihtelua oli 59 - 9 %.</p> <p>Investointihankkeiden toteutuminen uusien alueiden rakennuttamisen osalta toteutui aikataulussa Marjametsänkaaren urakkaa lukuun ottamatta. Viivästyminen aiheutui lisätoista mm. lisääntyneestä louhinnasta.</p> <p>Saneeraushankkeet myöhästyivät 3 – 5 viikkoa lisä- ja muutostöiden johdosta. Osassa loppuvuoden hankkeista valmistuminen siirtyi pintavaiheen töiden osalta vuodelle 2020, johtuen mm. epäedullisista sääolosuhteista. Käkeläntien ja Kärrytien saneeraushankkeen toteutus on aikataulutettu kahdelle vuodelle ja hanke eteni pääpiirteittäin aikataulussa vuoden 2019 aikana.</p> <p>Katuvaloissa jäi osa määrärahoista käyttämättä, koska talousarviovaiheen suunnittelussa ei oltu osattu varautua riittävästi hankkeiden yhteensovitukseen.</p> <p>Kankaanmäen ja Helsingintie liittymäjärjestelyjen 2019 vuodelle suunnitellut työt siirtyivät pääosin vuodelle 2020 Ely:n kanssa käytyjen neuvottelujen vuoksi.</p>	

Toiminnallinen tavoite 6	
Alueurakoinnin toteuttaminen sopimuksen ja laatuvaatimusten mukaisesti.	
<u>Mittari/ Arviointitapa</u>	<u>Tavoitetaso 2019</u>
Kirjallisesti kirjattujen poikkeamien määrä.	Poikkeamien määrä on 2/kausi (talvi- ja kesäkausi)
<u>Toteutuma</u>	
Vuodelle ei kirjattu poikkeamia.	

Toiminnallinen tavoite 7 Elinvoiman vahvistaminen Osatavoite 1: Yritysten toimintaedellytysten kehittäminen Osatavoite 2: Houkuttelevammat asuin-, yritys- ja logistiikkatontit (Elinkeino ja maankäyttö) Osatavoite 3: Elinkeino-ohjelman selkeyttäminen teknisen toimialan kehittämisohjelman kautta.	
<u>Mittari / Arviointitapa</u> Yrityskierrokset ja yhteiset tilaisuudet yrittäjien kanssa Työpaikkojen määrän kasvu Yrityskontaktoinnin määrä	<u>Tavoitetaso 2019</u> Yrityskierrokset ja yhteiset tilaisuudet yrittäjien kanssa 10 Yrityskontaktien määrä 100 yhteydenottoa/vuosi
<u>Toteutuma</u> Yhteiset tilaisuudet yrittäjien kanssa 18 Yrityskontaktit n.150 yrittäjää Elinkeino-ohjelmaluonnos on käsitelty elinvoima- ja teknisessä valiokunnassa .	

TULOARVIOT JA MÄÄRÄRAHAT						
	Alkuperäinen TA	TA-muutokset	TA-muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Poikkeama %
Toimintatulot (ulk.)	4 177 808	423 502	4 601 310	4 730 378	129 068	102,8
Toimintamenot (ulk.)	-8 362 480	-624 000	-8 986 480	-8 951 112	35 368	99,6
Toimintakate	-4 184 672	-200 498	-4 385 170	-4 220 734	-164 436	96,3
Toimintatulot (sis.)	6 044 750	8 600	6 053 350	6 060 579	7 229	100,1
Toimintamenot (sis.)	-540 100	1 400	-538 700	-573 991	-35 291	106,6
Yhteensä	1 319 978	-190 498	1 129 480	1 265 853	-121 916	112

TOTEUTUMAVERTAILU EDELLISIIN VUOSIIN			
Ulkoiset	TP 2019	TP 2018	TP 2017
Menot muutos %	-8 951 112 2 %	-8 751 086 15 %	-7 597 570
TULOT muutos %	4 730 378 5 %	4 494 801 7 %	4 203 966
NETTO muutos %	-4 220 734 -1 %	-4 256 285 25 %	-3 393 604

Sisäiset	TP 2019	TP 2018	TP 2017
----------	---------	---------	---------

Menot muutos %	573 991 23 %	467 120 -13 %	539 000
TULOT muutos %	6 060 579 4 %	5 849 259 1 %	5 806 821
NETTO muutos %	5 486 588 2 %	5 382 139 2 %	5 267 821

SUORITTEITA JA TUNNUSLUKUJA TULOSALUEITTAIN				
Suorite, tunnusluku	TP 2019	TA 2019	TP 2018	TP 2017
Kunnossapidettävät kaavatiet ja kevyen liikenteen väylät (km)	162	157,87	159,59	156,775 km
Metsät ha	416	414	413	
Maankaatopaikkojen kuormamäärät yhteensä (lkm)	6 357	7 161		
Katuvalaistus energiakulutus (Kwh)	1 325 240 kwh	1 055 255 KWh		
Katuvalojen määrä	1 928 kpl	1 786		
Uusien hankittujen leikkivälineiden määrä (lkm)	9 kpl	10 kpl		
Kunnostettujen viheralueiden määrä (kpl)	7 kpl	4 kpl		
Myydyt omakotitalotontit Keskusta 2 +2 Pennala 0 + 7 Artjärvi 1 + 0	Kesk.4 (1 lun.) Pennala2+4 Artj. 0 Henna 3+1	Keskusta 5 Pennala 5 Artjärvi 0 Henna 5	Keskusta7 Henna 4	6 myyty (sis. 2 vuokratontin lunastusta), 3 vuokrattu
Vapaat omakotitontit	73 (Kes:23 Pen:18 Artj:10 Hen:22)	105 (Arola 35, Jokela 7, Käkelä 2, Jymylinnanmäki 1, Pennala 24, Henna 26, Artjärvi 10)	43	49, joista 11 varattu vuoden lopussa
Kaavoitetut uudet asuintontit	1 (+2 000 k-m2 tehokkuutta)	20 (Virenoja) Vahvistui 2020	24	0
Hyväksytyt kaavat	4	6	5	3
Hyväksytyt kaavat k-m2	2 176	1 500 k-m2		1
Kaavaehdotusten muistutukset	2	10	4	1
Kaavavalitukset	0	0	0	0

Vähämerkityksellisen asemakaavan kiertonopeus	2 kk	8 kk	10 kk	7 kk
Asemakaavan kiertonopeus	65 kk	10 kk	20 kk	11 kk
Poikkeamisluvat/suunnittelutarve-ratkaisut	6 kpl	10 kpl	3 kpl	8
Rakennetut toimitilakiinteistöt lkm	43	42	40	47
Rakennusten yhteenlaskettu huoneala	72 935 hum2	68 268 hum2	66 703 hum2	65 176
Lämmitysenergian kulutus/normitettu keskikulutus	14 197 MWh 195 KWh/hum2	11 800 MWh 172 KWh/hum2	10 275 MWh 154KWh/hum2	10 048 MWh 154,17 KWh/hum2
Sähkön kulutus	5 726 MWh 78,5 KWh/hum2	6 000 MWh 87,9 KWh/hum2	5 392MWh 80 KWh/hum2	5 393 MWh 87,74 KWh/hum2
Kiinteistön hoito- ja kunnossapitokulut	2 861 144 €/v 39,23 €/hum2/v	2 382 040 €/v 34,89 €/hum2/v	2 698 767 €/v 40,46 €/hum2/v	2 174 337 €/v 33,36/hum2/v
Kiinteistön ylläpitokulut	3 213 487 €/v 44,06 €/hum2/v	2 631 731 €/v 38,55 €/hum2/v	3 044 464 €/v 45,64 €/hum2/v	2 442 541 €/v 37,48 €/hum2/a3
Käyttäjäpalvelut	97 872 €/v	133 230 €/v	13 150 €/v	123 424 €/v

HENKILÖSTÖ TULOSALUEITTAIN, htv (vakinaiset ja määräaikaiset, ei työllistämistuella palkatut)				
Tulosalue	TP 2019	TA 2019	TP 2018	TP 2017
Elinkeino ja maan- käyttö	10,2	12,1	10	11,06
Yhdyskuntatekniikan palvelut	3,1	4,15	2,95	3,1
Tilapalvelu	12,95	16,05	13,63	13,8
Vesilaitos	10,2	10,35	10,97	11
Toimiala yht.	36,45	42,65	37,55	38,96

Ympäristövaliokunta

Seppo Venesjärvi pj, jäsen / Jouni Räsänen, pj
Jarkko Jokinen, vpj
Anssi Huhtala, jäsen
Riitta Karjalainen, jäsen
Johanna Kyrö, jäsen

KOKONAISARVIO VALIOKUNNAN ALAISESTA TOIMINNASTA

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen suhteessa kaupungin strategiaan ja toimialan kehittämisohjelmaan.

Elinvoima- ja teknisen toimialan kehittämisohjelmassa korostuu digitaalisuus ja sähköisten palvelujen saaminen osaksi toimialan normaalia palvelutarjontaa. Rakennusvalvonta on valmistellut sähköiseen asiointiin siirtymisen 2-vaihetta. Sähköisen asiointin käyttöönotto ei kuitenkaan onnistunut arvioidussa aikataulussa henkilöstövajeesta johtuen. Lisäksi ympäristövaliokunta haki yhdessä paikallisten yrittäjien kanssa digirahoitusta, mutta rahoitus jäi saamatta.

Ympäristönsuojelu toteutti strategian mukaista osallistumista ja yhteistyötä tukevia toimenpiteitä vuonna 2019. Orimattilassa vietettiin ensimmäistä kertaa Porvoonjoki-päivää (30.8.), jonka yhteydessä tehtiin Porvoonjoen virkistyskäytön edistämistä koskeva kysely. Lisäksi kaikille kuntalaisille, yrittäjille, päättäjille ja lukiolaisille tehtiin ilmastokysely, jonka pohjalta lähdettiin tekemään Orimattilalle omaa ilmasto-ohjelmaa. Yrittäjien kanssa tehtiin yhteistyötä ja noin 400 Orimattilan yrittäjille annettiin neuvontaa vaarallisista jätteistä ja järjestettiin yksi asiaa koskeva koulutustilaisuus 11.6. Lisäksi laadittiin pieni vaarallisen jätteen keräys- ja lajitteluopas Orimattilan yrittäjille. Loppukeväältä järjestettiin yhdessä teknisen puolen kanssa kevätsiivoustalkoot. Hämeen ELY-keskuksen, Päijät-Hämeen pelastuslaitoksen ja Tukesin kanssa tehtiin valvontayhteistyötä ja vesiosuuskuntien sekä terveydensuojeluviranomaisen kanssa tehtiin yhteistyötä vesiosuuskuntien riskienhallintaan liittyen.

Ilmastonmuutoksen ehkäisyyn liittyvänä toimenpiteenä Orimattila julistautui Hinku-kunnaksi ja osallistui aktiivisesti maakunnalliseen ilmastoyhteistyöhön. Orimattila oli mukana myös 1,5 asteen elämäntapamuutos -hankkeessa. Ranku-hankkeessa osallistuttiin kuntayhteistyönä Kuntamarkkinoille ravinneneutraalikunta- infopisteellä.

Viestintään liittyen teetettiin kaikille ympäristövaliokunnan luottamushenkilöille ja virkamiehille KISA- pikatesti. Testin tarkoituksena on kaksi kertaa valtuustokaudella kartoittaa ympäristötiedottamiseen liittyviä asioita.

Määrärahatavoitteiden toteutuma

Ympäristövaliokunnan menototeuma alitti budjetoidun n.56 000 eurolla ja tulot ylittivät n. 1300 eurolla.

Arvio tilinpäätöksen vaikutuksista vuoden 2020 talousarvion toiminnallisiin tavoitteisiin sekä tulo- ja menoarvioihin

Rakennusvalvonnan sähköisen asiointin käyttöönotto siirtyy vuodelle 2020. Tulomäärärahojen kertymä jäi arvioitua vähäisemmäksi vuonna 2019. Tämä johtui rakennettavien kerrosneliöiden vähentymisestä n. 70 %:lla.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET 2019**Toiminnallinen tavoite 1**

Jätelain 124 §:n mukainen toimintojen ja laitosten kartoitus, riskinarviointi ja valvontaohjelman päivitys näiltä osin

Mittari/ Arviointitapa

kartoitus, riskinarviointi ja päivitys tehty

Tavoitetaso 2019

50 %

Toteutuma

Kaikille pk-yrityksille, joille tämän arvioitiin kuuluvan, lähetettiin valvonta- ja neuvontakirje. Orimattilaisille yrityksille tehtiin vaarallisten jätteiden opas. Pidettiin myös asiantuntijakoulutustilaisuus kesällä 2019.

Toiminnallinen tavoite 2

Ekolan uudistaminen

Mittari/ Arviointitapa

Hankesuunnitelman laatiminen

Tavoitetaso 2019

Suunnitelma laadittu ja ulkopuolista rahoitusta haettu

Toteutuma

Suunnitelma laadittu, ulkopuolista rahoitusta haettu ja rahoitus on saatu.

Toiminnallinen tavoite 3

Rakennustarkastuksessa sähköiseen asiointiin siirtyminen:
Vaihe 2 (2019) Sähköisen asiointin käyttöönoton valmistelut

Mittari/ Arviointitapa

Käyttöönottopvm

Tavoitetaso 2019

Sähköinen asiointi käyttöönotettu
31.12.2019 mennessä

<u>Toteutuma</u> Tavoitetta ei ole saavutettu, valmistelut edelleen kesken. Syynä tavoitteen toteutumatta jäämiseen on ollut vaje henkilöstöresursseissa

TULOARVIOT JA MÄÄRÄRAHAT						
	Alkuperäinen TA	TA-muutokset	TA-muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Poikkeama %
Toiminta-tulot (ulk.)	201 000	-65 000	136 000	137 334	1 334	101
Toimintamenot (ulk.)	343 340	-20 000	323 340	266 539	-56 801	82
Toimintakate	142 340	-45 000	187 340	129 204	58 136	69
Toimintatulot (sis.)	10 000	-10 000	0	2 274	2 274	
Toimintamenot (sis.)	0	0	0	-228	-228	
Yhteensä	132 340	-55 000	-187 340	-127 159	60 181	68

TOTEUTUMAVERTAILU EDELLISIIN VUOSIIN			
Ulkoiset	TP 2019	TP 2018	TP 2017
Menot	-266 539	283 370	262 221
muutos %	-5,9 %	8,1 %	
Tulot	137 334	146 324	169 397
muutos %	-6,1 %	-13,6 %	
Netto	-129 204	137 046	92 824
muutos %	-5,7 %	47,6 %	

Sisäiset	TP 2019	TP 2018	TP 2017
Menot	-228	-337	-29 432
muutos %	-32 %	-99 %	
Tulot	2 274	2 446	2 084
muutos %	-7 %	17 %	
Netto	2 046	2 109	-27 348
muutos %	-3 %	-108 %	

SUORITTEITA JA TUNNUSLUKUJA TULOSALUEITTAIN				
Suorite, tunnusluku	TP 2019	TA 2019	TP 2018	TP 2017
Rakennusluvut ja ilmoitukset	227	200	234	173
Uudet asunnot luvilla	32	50	42	42
Kerrosala	7 600	22 000	12 100	17 800
Ympäristölupapäätökset ja yhdistelmäluvut	2+7	9		6 + 1 rekisteröinti

Maa-ainesluvat	1	3 - 5		
Ilmoitukset	25	50		
Rekisteröidyt	1	1 - 2		
Maksulliset valvontakäynnit	21	10		
Maksuttomat valvontakäynnit	48	30		

HENKILÖSTÖ TULOSALUEITTAIN, htv (vakinaiset ja määräaikaiset, ei työllistämistuella palkatut)				
Tulosalue	TP 2019	TA 2019	TP 2018	TP 2017
Rakennustarkastus	1,6	2,25	2	2
Ympäristönsuojelu	2,25	2,25	2,3	2

Käyttötalouden toteutuminen

Toimielimittäin ja tulosalueittain 2019 (sitovuustaso tummennetulla)

- ulkoiset menot ja tulot

	Talousarvio	Muutokset	Ta+muutokset	Toteutuma	Poikkeama Ylitys-/alitus+	Poikkeama %
10 Kaupunginvaltuusto						
Tulot	51 000	0	51 000	54 963	3 963	7,8
Menot	165 560	0	165 560	148 140	-17 420	10,5
Netto	-114 560	0	-114 560	-93 177	-21 383	18,7
13 Kaupunginhallitus						
110 Päätöksenteko ja yhteistoiminta						
Tulot	95 500	0	95 500	347 002	251 502	263,4
Menot	3 387 010	0	3 387 010	3 419 087	32 077	-0,9
Netto	-3 291 510	0	-3 291 510	-3 072 085	219 425	6,7
130 Hallinto ja tukipalvelut						
Tulot	134 700	0	134 700	135 404	704	0,5
Menot	1 360 930	0	1 360 930	1 196 174	-164 756	12,1
Netto	-1 226 230	0	-1 226 230	-1 060 770	165 460	13,5
150 Hyvinvointi- ja työllisyyspalvelut						
Tulot	130 880	0	130 880	203 889	73 009	55,8
Menot	1 756 330	0	1 756 330	1 468 835	-287 495	16,4
Netto	-1 625 450	0	-1 625 450	-1 264 946	360 504	22,2
160 Ateria- ja puhtauspalvelut						
Tulot	1 434 500	0	1 434 500	1 407 837	-26 663	-1,9
Menot	3 650 650	0	3 650 650	3 682 136	31 486	-0,9
Netto	-2 216 150	0	-2 216 150	-2 274 299	-58 149	-2,6
170 Maaseututoimi						
Tulot	90 000	0	90 000	91 467	1 467	1,6
Menot	188 490	0	188 490	170 992	-17 498	9,3
Netto	-98 490	0	-98 490	-79 525	18 965	19,3
180 Sosiaali- ja terveyspalvelut						
Tulot	82 700	0	82 700	44 058	-38 642	-46,7
Menot	52 187 890	2 342 000	54 529 890	53 929 171	-600 719	1,1
Netto	-52 105 190	-2 342 000	-54 447 190	-53 885 113	-562 077	1,0
13 Kaupunginhallitus						
Tulot	1 968 280	0	1 968 280	2 229 657	261 377	13,3
Menot	62 531 300	2 342 000	64 873 300	63 866 395	-1 006 905	1,6
Netto	-60 563 020	-2 342 000	-62 905 020	-61 636 738	-1 268 282	2,0
Konsernihallinto						
Tulot	2 019 280	0	2 019 280	2 284 620	265 340	13,1
Menot	62 696 860	2 342 000	65 038 860	64 014 535	-1 024 325	1,6
Netto	-60 677 580	-2 342 000	-63 019 580	-61 729 915	-1 289 665	2,0

	Talousarvio	Muutokset	Ta+muutokset	Toteutuma	Poikkeama Ylitys-/alitus+	Poikkeama %
40 Sivistys- ja hyvinvointivaliokunta						
410 Sivistystoimien hallinto						
Tulot	0	0	0	227	227	
Menot	408 360	0	408 360	409 501	1 141	-0,3
Netto	-408 360	0	-408 360	-409 274	-914	-0,2
420 Opetuspalvelut						
Tulot	1 274 300	90 000	1 364 300	1 380 809	16 509	1,2
Menot	15 010 500	226 260	15 236 760	15 125 600	-111 160	0,7
Netto	-13 736 200	-136 260	-13 872 460	-13 744 791	127 669	0,9
440 Aikuiskoulutus						
Tulot	0	0	0	0	0	
Menot	90 580	0	90 580	87 033	-3 547	3,9
Netto	-90 580	0	-90 580	-87 033	3 547	3,9
460 Kirjasto- ja kulttuuripalvelut						
Tulot	27 400	0	27 400	41 949	14 549	53,1
Menot	691 350	0	691 350	666 225	-25 125	3,6
Netto	-663 950	0	-663 950	-624 276	39 674	6,0
470 Liikunta- ja nuorisotoimi						
Tulot	349 000	0	349 000	315 916	-33 084	-9,5
Menot	1 159 430	0	1 159 430	1 173 933	14 503	-1,3
Netto	-810 430	0	-810 430	-858 017	-47 587	-5,9
320 Varhaiskasvatuspalvelut						
Tulot	731 400	50 000	781 400	823 299	41 899	5,4
Menot	7 957 430	14 140	7 971 570	7 944 098	-27 472	0,3
Netto	-7 226 030	35 860	-7 190 170	-7 120 799	69 371	1,0
40 Sivistys- ja hyvinvointivaliokunta						
Tulot	2 382 100	140 000	2 522 100	2 562 200	40 100	1,6
Menot	25 317 650	240 400	25 558 050	25 406 390	-151 660	0,6
Netto	-22 935 550	-100 400	-23 035 950	-22 844 190	-191 760	0,8
51 Elinvoima- ja tekninen valiokunta						
510 Elinvoima- ja maankäytönpalvelut						
Tulot	69 640	0	69 640	68 858	-782	-1,1
Menot	1 118 140	0	1 118 140	1 094 465	-23 675	2,1
Netto	-1 048 500	0	-1 048 500	-1 025 607	22 893	2,2
530 Yhdyskuntatekniikka						
Tulot	389 000	0	389 000	477 084	88 084	22,6
Menot	1 998 670	0	1 998 670	2 035 753	37 083	-1,9
Netto	-1 609 670	0	-1 609 670	-1 558 669	-51 001	3,2

	Talousarvio	Muutokset	Ta+muutokset	Toteutuma	Poikkeama Ylitys-/alitus+	Poikkeama %
540 Tilapalvelu						
Tulot	1 264 800	383 500	1 648 300	1 672 333	24 033	1,5
Menot	2 807 700	570 000	3 377 700	3 348 231	-29 469	0,9
Netto	-1 542 900	-186 500	-1 729 400	-1 675 898	53 502	3,1
500 Vesilaitos						
Tulot	2 454 370	40 000	2 494 370	2 512 103	17 733	0,7
Menot	2 437 970	54 000	2 491 970	2 472 663	-19 307	0,8
Netto	16 400	-14 000	2 400	39 440	-37 040	1 543,3
51 Elinvoima- ja tekninen valiokunta						
Tulot	4 177 810	423 500	4 601 310	4 730 378	129 068	2,8
Menot	8 362 480	624 000	8 986 480	8 951 112	-35 368	0,4
Netto	-4 184 670	-200 500	-4 385 170	-4 220 734	-164 436	3,7
52 Ympäristövaliokunta	Talousarvio	Muutokset	Ta+muutokset	Toteutuma	Poikkeama	Toteutuma %
560 Lupa- ja valvontapalvelut						
Tulot	201 000	-65 000	136 000	137 334	1 334	1,0
Menot	343 340	-20 000	323 340	266 539	-56 801	17,6
Netto	-142 340	-45 000	-187 340	-129 205	58 135	31,0
52 Ympäristövaliokunta						
Tulot	201 000	-65 000	136 000	137 334	1 334	1,0
Menot	343 340	-20 000	323 340	266 539	-56 801	17,6
Netto	-142 340	-45 000	-187 340	-129 205	-58 135	31,0
Käyttötalous Yhteensä						
Tulot	8 780 190	498 500	9 278 690	9 714 532	435 842	4,7
Menot	96 720 330	3 186 400	99 906 730	98 638 576	-1 268 154	1,3
Netto	-87 940 140	-2 687 900	-90 628 040	-88 924 044	-1 703 996	1,9

Kaupunginvaltuuston hyväksymät muutokset vuoden 2019 talousarvioon

KAUPUNGINVALTUUSTON HYVÄKSYMÄT MUUTOKSET					
VUODEN 2019 TALOUSARVIOON					
Päätös:	Tulosalue	Lisäys (+) tai		Toimielimen	
toimielin,	Määrärahamuutoksen	vähennys (-)		kokonaisuusmääräraha	
päivämäärä	peruste	euroa		ennen/jälkeen	
ja pykälä	Toimielin	Menot	Tulot	Menot	Tulot
KÄYTTÖTALOUS					
	Kaupunginvaltuusto	0	0	165 560	51 000
	Kaupunginhallitus	0	0	62 531 300	1 968 280
Kv 9.12. § 72	Peruspalvelut (1820)	196 000			
	Erikoissairaanhoido (1860)	1 567 500			
	Päivystyskeskus (1867)	482 550			
	Ensihoito (1865)	142 450			
	Ympäristöterveydenhuolto (1880)	- 46 500			
	Kaupunginhallitus	2 342 000	0	64 873 300	1 968 280
	Sivistys- ja hyvinvointivaliokunta: alkuperäinen TA			25 317 650	2 382 100
kv 9.12. § 71	Päivähoidon hallinto (3210)		20 000		
	Kotihoito (3214)	-70 000			
	Myllyllän päiväkot (3221)	36 060	15 000		
	Lintulan päiväkot (3251)	48 080			
	Pennalan päiväkot (3281/		15 000		
	Myllyllän koulu (4217)	96 160			
	Koulujen yhteiset (4240)	130 100	90 000		
	Sivistys- ja hyvinvointivaliokunta	240 400	140 000	25 558 050	2 522 100

Päätös: toimielin, päivämäärä ja pykälä	Tulosalue Määrärahamuutoksen peruste Toimielin	Lisäys (+) tai vähennys (-) euroa		Toimielimen kokonaismääräraha ennen/jälkeen	
		Menot	Tulot	Menot	Tulot
	Elinvoima- ja tekninen valiokunta	0	0	8 362 480	4 177 810
kv 9.12. §70	Kiinteistönhoito (6413)	78 000			
	Kiinteistön kunnossapito (6414)	37 000			
	Tilapalvelun hallinto (6411)	35 000	403 500		
kv 9.12. §69	Kiinteistönhoito (6413)	200 000			
	Kiinteistön kunnossapito (6414)	220 000			
	Tilapalvelun hallinto (6411)		-20 000		
	Vesilaitos (6010)		15 400		
	Viemärlaitos (6050)		24 600		
	Vedenottamo (6015)	30 000			
	Vesijohtoverkosto (6011)	20 000			
	Vesilaitoksen hallinto (6000)	4 000			
	Elinvoima- ja tekninen valiokunta	624 000	423 500	8 986 480	4 601 310
	Ympäristövaliokunta	0	0	343 340	201 000
kv 9.12. §69	Rakennustarkastus (6510)		-55 000		
	Luontopolku (6611)	-20 000	-10 000		
	Ympäristövaliokunta	-20 000	-65 000	323 340	136 000
	Käyttötalous yhteensä	3 186 400	498 500	99 906 730	9 278 690
	Rahoitus: alkuperäinen TA			710 200	92 366 800
Kv 9.12. § 72	Valtionosuudet 9999/5863 lisäys		400 000		
	Tulovero 9999/5000 vähennys		-2 180 000		
	Yhteisövero 9999/5200 vähennys		-261 000		
	Kiinteistövero 9999/5100 vähennys		-260 600		
	Osinkotuotot 9999/6100 lisäys		260 000		
	Korkotuotot 9999/6000 vähennys		-40 000		
	Korkokulut 9999/6210 vähennys	-200 000			
	Rahoitus muutokset	-200 000	-2 081 600		
	Rahoitus yhteensä		-1 881 600	510 200	90 285 200

2.2 Tuloslaskelman toteutuminen

		Talousarvio	Muutokset	Ta+muutokset	Toteutuma	Poikkeama	Poikk-%
Toimintatuotot	+	8 780 190	498 500	9 278 690	9 714 533	435 843	4,7
Myyntituotot		5 275 970	40 000	5 315 970	5 524 283	208 313	3,9
Maksutuotot		1 140 800	-25 000	1 115 800	1 220 916	105 116	9,4
Tuet ja avustukset		843 420	100 000	943 420	810 715	-132 705	-14,1
Muut Tulot		1 520 000	383 500	1 903 500	2 158 619	255 119	13,4
Valmistus omaan käyttöön		0	0	0	0	0	
Toimintakulut	-	96 720 330	3 186 400	99 906 730	98 638 575	-1 268 155	1,3
Henkilöstökulut		26 044 710	240 400	26 285 110	26 132 715	-152 395	0,6
Palveluiden ostot		61 741 610	2 605 000	64 346 610	63 550 771	-795 839	1,2
Aineet, tarvikkeet, tavarat		3 817 260	306 000	4 123 260	4 033 772	-89 488	2,2
Avustukset		3 247 670	-70 000	3 177 670	2 918 619	-259 051	8,2
Muut toimintakulut		1 869 080	105 000	1 974 080	2 002 698	28 618	-1,4
Toimintakate		-87 940 140	-2 687 900	-90 628 040	-88 924 042	1 703 998	1,9
Verotulot	+	58 380 000	-2 701 600	55 678 400	55 654 854	-23 546	0,0
Valtionosuudet	+	32 058 800	400 000	32 458 800	32 422 365	-36 435	-0,1
Rahoitustuotot ja -kulut		1 217 800	420 000	1 637 800	1 821 790	183 990	11,2
Korkotuotot	+	220 000	-40 000	180 000	163 781	-16 219	-9,0
Muut rahoitustuotot	+	1 708 000	260 000	1 968 000	2 052 636	84 636	4,3
Korkokulut	-	700 000	-200 000	500 000	392 172	-107 828	21,6
Muut rahoituskulut	-	10 200	0	10 200	2 455	-7 745	75,9
Vuosikate		3 716 460	-4 569 500	-853 040	974 967	1 828 007	214,3
Suunnitelman mukaiset poistot	-	3 700 000	800 000	4 500 000	4 615 289	115 289	-2,6
Arvonalentumiset	-	0	0	0	38 986	38 986	
Satunnaiset erät	+/-	0		0	0	0	
Satunnaiset tuotot		0		0	0	0	
Satunnaiset kulut		0		0	0	0	
Tilikauden tulos		16 460	-5 369 500	-5 353 040	-3 679 308	1 673 732	31,3
Poistoeron lisäys / Vähennys	-/+	27 000		27 000	25 733	-1 267	-4,7
Varausten lisäys / Vähennys	-/+	0		0		0	
Rahastojen lisäys / Vähennys	-/+	0		0		0	
Tilikauden yli-/alijäämä	+/-	43 460	-5 369 500	-5 326 040	-3 653 575	1 672 465	31,4

Verotulojen erittely		Talousarvio	Muutokset	Ta+muutokset	Toteutuma	Poikkeama	Poikk-%
Yhteensä		58 380 000	-2 701 600	55 678 400	55 654 874	-23 526	0,0
Tilitetty kunnallisvero		50 914 000	-2 180 000	48 734 000	48 663 960	-70 040	-0,1
Osuus yhteisöveron tuotosta		2 567 000	-261 000	2 306 000	2 343 221	37 221	1,6
Kiinteistövero		4 899 000	-260 600	4 638 400	4 647 693	9 293	0,2

	Tuloveroprosentti	Verotettava tulo milj.euroa	Muutos-%
2015	20,50	229 777	
2016	20,75	231 616	0,80
2017	20,75	234 344	1,20
2018	20,75	230 305	-1,70
2019	20,75	234 488	1,80

Valtionosuuksien erittely		Talousarvio	Muutokset	Ta+muutokset	Toteutuma	Poikkeama	Poikk-%
Yhteensä		32 058 800	400 000	32 458 800	32 422 365	-36 435	-0,1
Kunnan ja peruspalv. Vos				0	25 165 731	25 165 731	
Verotulojen vos -tasaus		0	0	0	9 368 426	9 368 426	
Järjestelmämuutoksen tasaus		0	0	0	0	0	
Opetus- ja kulttuuritoimi		0	0	0	-2 111 792	-2 111 792	

2.3 Investointien toteutuminen

- toimielimittäin ja hankkeittain

	Kustannus- arvio ja sen muutokset	Ed. vuosien käyttö	Talousarvio	Muutokset	Ta+Muutokset	Toteutuma	Poikkeama Ylitys-/alitus+	Poikk. %	Kustannus- arviosta käytetty 31.12.
Kaupunginhallitus									
Aineeton käyttöomaisuus									
Tulot			0	2 662 770	2 662 770	2 796 513	-133 743	-5,0	
Menot			0	637 820	637 820	29 972	607 848	95,3	
Netto			0	2 024 950	2 024 950	2 766 541	-741 591	-36,6	
Kiinteä omaisuus									
Kiinteistöjen osto ja myynti									
Tulot			85 000	0	85 000	61 985	23 015	27,1	
Menot			500 000	966 550	1 466 550	1 268 912	197 638	13,5	
Netto			-415 000	-966 550	-1 381 550	-1 206 927	-174 623	12,6	
Kiinteät rakennukset ja laitteet									
Koneet ja kalusto									
Kaupunginhallitus									
Tulot			85 000	2 662 770	2 747 770	2 858 498	-110 728	-4,0	
Menot			500 000	1 604 370	2 104 370	1 298 884	805 486	38,3	
Netto			-415 000	1 058 400	643 400	1 559 614	-916 214	-142,4	
Sivistys- ja hyvinvointivaliokunta									
Koneet ja kalusto									
Urheilutalon irtaimisto									
Tulot			0	0	0	0	0		
Menot			143 000	0	143 000	131 842	11 158	7,8	
Netto			-143 000	0	-143 000	-131 842	-11 158	7,8	
Liikuntatoimen koneet									
Tulot			0	0	0	0	0		
Menot			30 000	0	30 000	29 627	373	1,2	
Netto			-30 000	0	-30 000	-29 627	-373	1,2	
Kiinteät rakenteet ja laitteet									
Lähiliikuntapaikka keskusta									
Tulot			50 000	0	50 000	40 000	10 000	20,0	
Menot	190 796	12 662	140 000	0	140 000	178 134	-38 134	-27,2	190 796
Netto			-90 000	0	-90 000	-138 134	48 134	-53,5	
Urheilutalon ulkoliikuntapaikka									
Tulot			134 000	0	134 000	0	134 000	100,0	
Menot	775 693		670 000	0	670 000	23 334	646 666	96,5	23 334
Netto			-536 000	0	-536 000	-23 334	-512 666	95,6	
Sivistys- ja hyvinvointivaliokunta									
Tulot			184 000	0	184 000	40 000	144 000	78,3	
Menot			983 000	0	983 000	362 937	620 063	63,1	
Netto			-799 000	0	-799 000	-322 937	-476 063	59,6	

	Kustannus- arvio ja sen muutokset	Ed. vuosien käyttö	Talousarvio	Muutokset	Ta+Muutokset	Toteutuma	Poikkeama Ylitys-/alitus+	Poikk. %	Kustannus- arviosta käytetty 31.12.
Elinvoima- ja tekninen valiokunta									
Rakennukset									
Yhteiskoulun uudisrakennus									
Tulot			0	0	0	0	0		
Menot	16 200 000		215 000	0	215 000	111 514	103 486	48,1	111 514
Netto			-215 000	0	-215 000	-111 514	103 486	-48,1	
Tilapalvelujen kiinteistöjen tekn. tasoa ylläpitävä rak.									
Tulot			0	0	0	0	0		
Menot			500 000	0	500 000	233 068	266 932	53,4	
Netto			-500 000	0	-500 000	-233 068	-266 932	53,4	
Urheilutalon uudisrakennus									
Tulot			0	0	0	0	0		
Menot	7 380 000	6 818 142	0	614 000	614 000	513 458	100 542	16,4	7 331 600
Netto			0	-614 000	-614 000	-513 458	-100 542	16,4	
Peltolan päiväkodin vanha osa									
Tulot			0	0	0	0	0		
Menot	650 000		50 000	0	50 000	6 687	43 313	86,6	6 687
Netto			-50 000	0	-50 000	-6 687	-43 313	86,6	
Myllylän koulu									
Tulot			0	0	0	0	0		
Menot	4 050 000	299 375	700 000	0	700 000	235 181	464 819	66,4	534 556
Netto			-700 000	0	-700 000	-235 181	-464 819	66,4	
Länsi-Orimattilan päiväkotiki									
Tulot			0	0	0	0	0		
Menot	3 450 000		725 000	-675 000	50 000	23 818	26 182	52,4	23 818
Netto			-725 000	675 000	-50 000	-23 818	-26 182	52,4	
Jokivarren koulun A ja C osat									
Tulot			0	0	0	0	0		
Menot			160 000	560 000	720 000	710 087	9 913	1,4	
Netto			-160 000	-560 000	-720 000	-710 087	-9 913	1,4	
Paloasema (pelastuslaitos)									
Tulot			0	0	0	0	0		
Menot	5 000 000		2 750 000	-2 550 000	200 000	118 559	81 441	40,7	118 559
Netto			-2 750 000	2 550 000	-200 000	-118 559	-81 441	40,7	
Orimattilan terveyskeskus									
Tulot			0	0	0	0	0		
Menot		* toteutunut	0	798 000	798 000	617 107	180 893	22,7	
Netto		kiinteistöky:n puolella	0	-798 000	-798 000	-617 107	-180 893	22,7	
Uimahallin uudisrakennus									
Tulot			0	0	0	0	0		
Menot	9 500 000		0	100 000	100 000	147 248	-47 248	-47,2	147 248
Netto			0	-100 000	-100 000	-147 248	47 248	-47,2	

	Kustannus- arvio ja sen muutokset	Ed. vuosien käyttö	Talousarvio	Muutokset	Ta+Muutokset	Toteutuma	Poikkeama Ylitys-/alitus+	Poikk. %	Kustannus- arviosta käytetty 31.12.
Kiinteät rakenteet ja laitteet									
Yhdyskuntatekniset väh.rakennushankkeet									
Tulot			0	0	0	0	0		
Menot			250 000	0	250 000	124 174	125 826	50,3	
Netto			-250 000	0	-250 000	-124 174	125 826	-50,3	
Katuvalojen saneeraus									
Tulot			0	0	0	0	0		
Menot			205 000	0	205 000	129 798	75 202	36,7	
Netto			-205 000	0	-205 000	-129 798	75 202	-36,7	
Arolan alueen katurakentaminen									
Tulot			0	0	0	0	0		
Menot	1 355 000	169 168	1 510 000	-510 000	1 000 000	408 387	591 613	59,2	577 555
Netto			-1 510 000	510 000	-1 000 000	-408 387	-591 613	59,2	
Uusien katuvalojen rakentaminen									
Tulot			0	0	0	0	0		
Menot			150 000	0	150 000	105 407	44 593	29,7	
Netto			-150 000	0	-150 000	-105 407	-44 593	29,7	
Henna-Tuuliharjan teollisuusalueen katurak.									
Tulot			0	0	0	0	0		
Menot			100 000	-50 000	50 000	22 023	27 977	56,0	
Netto			-100 000	50 000	-50 000	-22 023	-27 977	56,0	
Katujen peruskorjaukset									
Tulot			0	0	0	0	0		
Menot			1 470 000	650 000	2 120 000	1 639 871	480 129	22,6	
Netto			-1 470 000	-650 000	-2 120 000	-1 639 871	-480 129	22,6	
Hennan asuinalueen katurakentaminen									
Tulot			0	0	0	0	0		
Menot	13 992 000	1 932 299	1 100 000	-100 000	1 000 000	880 679	119 321	11,9	2 812 978
Netto			-1 100 000	100 000	-1 000 000	-880 679	-119 321	11,9	
Katujen päällystäminen									
Tulot			0	0	0	0	0		
Menot			320 000	0	320 000	297 492	22 508	7,0	
Netto			-320 000	0	-320 000	-297 492	-22 508	7,0	
Hulevesijärjestelmien peruskorjaukset									
Tulot			0	0	0	0	0		
Menot			150 000	0	150 000	77 401	72 599	48,4	
Netto			-150 000	0	-150 000	-77 401	-72 599	48,4	

	Kustannus- arvio ja sen muutokset	Ed. vuosien käyttö	Talousarvio	Muutokset	Ta+Muutokset	Toteutuma	Poikkeama Ylitys-/alitus+	Poikk. %	Kustannus- arviosta käytetty 31.12.
Pennalan asuinalueen kadut									
Tulot			0	0	0	0	0		
Menot	850 000		850 000	-400 000	450 000	409 721	40 279	9,0	409 721
Netto			-850 000	400 000	-450 000	-409 721	-40 279	9,0	
Sampolan teollisuusalueen liikenne									
Tulot			0	0	0	0	0		
Menot			100 000	-100 000	0	0	0		
Netto			-100 000	100 000	0	0	0		
Keskustan kehittäminen									
Tulot			0	0	0	0	0		
Menot	600 000	10 730	550 000	270 000	820 000	634 804	185 196	22,6	645 534
Netto			-550 000	-270 000	-820 000	-634 804	-185 196	22,6	
Kankaanmäen ja Hgintien liikennejärjestelyt									
Tulot			0	0	0	0	0		
Menot	1 217 000	13 697	450 000	-250 000	200 000	53 602	146 398	73,2	67 299
Netto			-450 000	250 000	-200 000	-53 602	-146 398	73,2	
Koirapuisto									
Tulot			0	0	0	0	0		
Menot	90 000		70 000	0	70 000	9 365	60 635	86,6	9 365
Netto			-70 000	0	-70 000	-9 365	-60 635	86,6	
Leikkipaikat									
Tulot			0	0	0	0	0		
Menot			40 000	5 000	45 000	42 903	2 097	4,7	
Netto			-40 000	-5 000	-45 000	-42 903	-2 097	4,7	
Irtaimisto									
Elinvoima- ja tekninen valiokunta									
Tulot			0	0	0	0	0		
Menot			12 415 000	-1 638 000	10 777 000	7 552 354	3 224 646	29,9	
Netto			-12 415 000	1 638 000	-10 777 000	-7 552 354	-3 224 646	29,9	
INVESTOINTIOSA YHTEENSÄ									
Tulot			269 000	2 662 770	2 931 770	2 898 498	33 272	1,1	
Menot			13 898 000	-33 630	13 864 370	9 214 175	4 650 195	33,5	
Netto			-13 629 000	2 696 400	-10 932 600	-6 315 677	-4 616 923	42,2	

Kaupunginvaltuuston hyväksymät muutokset vuoden 2019 talousarvion investointeihin

Päätös: toimielin, päivämäärä ja pykälä	Toimielin Hanke Määrärahamuutoksen peruste	Hankkeen alkup. määräraha euroa		Lisäys (+) tai vähennys (-) euroa		Hankkeen kokonaismääräraha muutoksen jälkeen	
		Menot	Tulot	Menot	Tulot	Menot	Tulot
INVESTOINNIT							
	Kaupunginhallitus	500 000	85 000	1 604 370	2 662 770	2 104 370	2 747 770
	Aineettomat hyödykkeet 909						
Kv. 11.11. § 55	Arvopaperit (9050)	0	0	607 950			
Kv. 9.12. § 72	Arvopaperit (9050)			29 870	2 662 770	637 820	2 662 770
	Maa- ja vesialueet 910						
	Kiinteistöjen osto (9201)	500 000	85 000	966 550	0	1 466 550	85 000
	Kaupunginhallitus yhteensä	500 000	85 000	1 604 370	2 662 770	2 104 370	2 747 770
	Elinvoima- ja tekninen valiokunta	9 805 000	0	-1 638 000	0	8 167 000	0
	Investointiryhmä 952 rakennukset						
Kv. 23.9. § 43	Jokivarren koulu A ja C osat (9452)	160 000	0	460 000	0		
Kv. 9.12. § 69	Jokivarren koulu A ja C osat (9452)			100 000	0	720 000	
Kv. 23.9. § 43	Länsi-Orimattilan koulu ja pk (9448)	725 000	0	-675 000	0	50 000	0
Kv. 23.9. § 43	Paloasema (9453)	2 750 000	0	-2 550 000	0	200 000	0
Kv. 23.9. § 43	Urheilutalon uudisrakennus (9441)	0	0	614 000	0	614 000	0
Kv. 23.9. § 43	Uimahalli	0	0	100 000	0	100 000	0
Kv. 9.12. § 70	Orimattilan terveyskeskus (9454)	0	0	798 000	0	798 000	0
	Investointiryhmä 955 kiinteät rakenteet ja laitteet						
Kv. 10.6. § 36	Katujen peruskorjaukset (9551)	1 470 000	0	650 000	0	2 120 000	0
Kv. 10.6. § 36	Pennalan uuden asuinalueen kadut (9605)	850 000	0	-400 000	0	450 000	0
Kv. 10.6. § 36	Helsingintie ja Kankaanmäent.liikennej. (9608)	450 000	0	-250 000	0	200 000	0
Kv. 23.9. § 43	Keskustan kehittäminen (9541)	550 000	0	270 000	0	820 000	0
Kv. 23.9. § 43	Arolan alueen katurakentaminen (9550)	1 510 000	0	-270 000	0		0
Kv. 9.12. § 69	Arolan alueen katurakentaminen (9550)			-240 000	0	1 000 000	0
Kv. 9.12. § 69	Henna-Tuuliharjan katurakent. ((9540)	100 000		-50 000		50 000	0
Kv. 9.12. § 69	Sampolan teoll.alueen liikenne (9570)	100 000		-100 000		0	0
Kv. 9.12. § 69	Leikkipaikat (9575)	40 000		5 000		45 000	
Kv. 9.12. § 69	Hennan maa- ja vesirakentaminen (9566)	1 100 000		-100 000		1 000 000	
Kv. 9.12. § 69						0	0
	Elinvoima- ja tekninen valiokunta yhteensä	9 805 000	0	-1 638 000	0	8 167 000	0
	Kokonaisinvestointimäärärahat	10 305 000	85 000	-33 630	2 662 770	10 271 370	2 747 770
	Investoinnit netto					7 523 600	

2.4 Rahoitusosan toteutuminen

Rahoituslaskelman toteutuminen 2019						
	Talousarvio	Muutokset	Ta+muutokset	Toteutuma	Poikkeama	Poikk-%
Varsinaisen toiminnan ja investointien kassavirta						
Tulorahoitus	3 631 460	-4 569 500	-938 040	765 442,00	1 703 482,00	181,6
Vuosikate	3 716 460	-4 569 500	-853 040	974 967,00	1 828 007,00	214,3
Satunnaiset erät	0	0	0	0,00	0,00	
Tulorahoituksen korjauserät	-85 000	0	-85 000	-209 525,00	-124 525,00	-146,5
Investoinnit	-13 544 000	2 696 400	-10 847 600	-6 106 151,00	4 741 449,00	43,7
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-13 898 000	33 630	-13 864 370	-9 214 174,00	4 650 196,00	33,5
Rah.osuudet invest. menoihin	184 000	0	184 000	40 000,00	-144 000,00	-78,3
Käyttöomaisuuden myyntitulot	170 000	2 662 770	2 832 770	3 068 023,00	235 253,00	8,3
Varsinaisen toiminnan ja investointien nettorahavirta	-9 912 540	-1 873 100	-11 785 640	-5 340 709,00	6 444 931,00	54,7
					0,00	
Rahoitustoiminnan rahavirta	10 023 000	607 950	10 630 950	4 253 695,00	-6 377 255,00	-60,0
Antolainauksen muutokset	-177 000	0	-177 000	517 380,00	694 380,00	392,3
Lainakannan muutokset	10 200 000	607 950	10 807 950	3 736 315,00	-7 071 635,00	-65,4
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	15 000 000	607 950	15 607 950	14 000 000,00	-1 607 950,00	-10,3
Pitkäaikaisten lainojen väh.	-5 800 000	0	-5 800 000	-5 763 685,00	36 315,00	0,6
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	1 000 000	0	1 000 000		-1 000 000,00	
Lyhytaikaisten lainojen vähennys	0	0	0	-4 500 000,00	-4 500 000,00	-550,0
Oman pääoman muutokset	0		0	0,00	0,00	
					0,00	
Muut maksuvalm. muutokset	0		0	994 751,00	994 751,00	
					0,00	
Rahoitustoim. nettokassavirta	10 023 000	607 950	10 630 950	5 248 446,00	-5 382 504,00	-50,6
					0,00	
Kassavirtojen muutos	110 460	-1 265 150	-1 154 690	-92 263	1 062 427	92,0
					0,00	
Kassavarojen muutos	78 000	0	78 000	-92 262,00	-170 262,00	-218,3
Kassavarat 31.12.19	3 638 000	0	3 638 000	3 406 955,00	-231 045,00	-6,4
Kassavarat 1.1.19	3 560 000	0	3 560 000	3 499 217,00	-60 783,00	-1,7

Tilinpäätöslaskelmat

3 Tilinpäätöslaskelmat

3.1 Tuloslaskelma

	01.01.-31.12.2019	01.01.-31.12.2018
Toimintatuotot	9 714 533,38	9 357 878,05
Myyntituotot	5 524 283,34	5 396 055,87
Maksutuotot	1 220 915,98	1 147 406,27
Tuet ja avustukset	810 714,59	1 008 546,48
Muut toimintatuotot	2 158 619,47	1 805 869,43
Toimintakulut	-98 638 575,51	-95 298 278,29
Henkilöstökulut	-26 132 714,79	-25 303 444,09
Palkat ja palkkiot	-20 615 618,78	-19 810 883,38
Henkilösivukulut	-5 517 096,01	-5 492 560,71
Eläkekulut	-4 855 894,95	-4 737 087,92
Muut henkilösivukulut	-661 201,06	-755 472,79
Palvelujen ostot	-63 550 771,46	-61 509 607,64
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 033 772,24	-3 842 453,27
Avustukset	-2 918 618,76	-3 052 541,70
Muut toimintakulut	-2 002 698,26	-1 590 231,59
TOIMINTAKATE	-88 924 042,13	-85 940 400,24
Verotulot	55 654 854,25	55 043 374,83
Valtionosuudet	32 422 365,00	31 874 925,00
Rahoitustuotot ja -kulut	1 821 789,57	1 515 638,63
Korkotuotot	163 780,91	180 836,55
Muut rahoitustuotot	2 052 636,23	1 712 727,36
Korkokulut	-392 172,28	-365 964,32
Muut rahoituskulut	-2 455,29	-11 960,96
VUOSIKATE	974 966,69	2 493 538,22
Poistot ja arvonalentumiset	-4 654 275,16	-3 927 182,94
Suunnitelman mukaiset poistot	-4 615 289,10	-3 927 182,94
Arvonalentumiset	-38 986,06	0,00
TILIKAUDEN TULOS	-3 679 308,47	-1 433 644,72
Poistoeron lisäys(-)/vähennys(+)	25 732,61	25 911,63
TILIKAUDEN (YLIJÄÄMÄ) ALIJÄÄMÄ	-3 653 575,86	-1 407 733,09

3.2 Rahoituslaskelma

Rahoituslaskelma	01.01.-31.12.2019	01.01.-31.12.2018
Toiminnan rahavirta	765 442,00	2 212 900,52
Vuosikate	974 966,69	2 493 538,22
Tulorahoituksen korjaukset	-209 524,69	-280 637,70
Investointien rahavirta	-6 106 150,53	-11 621 260,40
Investointimenot	-9 214 173,57	-12 535 748,28
Rahoitusosuudet investointimenoihin	40 000,00	530 700,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutust	3 068 023,04	383 787,88
Toiminnan ja investointien rahavirta	-5 340 708,53	-9 408 359,88
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-475 730,00	-575 770,00
Antolainasaamisten vähennykset	993 110,22	876 114,32
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	14 000 000,00	13 000 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-5 763 684,70	-5 403 161,64
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-4 500 000,00	-2 500 000,00
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muuto	-29 733,26	124 805,33
Vaihto-omaisuuden muutos	8 585,20	-8 466,87
Saamisten muutos	303 732,47	278 056,92
Korottomien velkojen muutos	712 166,51	1 047 479,01
Rahoituksen rahavirta	5 248 446,44	6 839 057,07
Rahavarojen muutos	-92 262,09	-2 569 302,81
Rahavarojen muutos		
Kassavarat 31.12.	3 406 955,39	3 499 217,48
Kassavarat 1.1.	-3 499 217,48	-6 068 520,29
	-92 262,09	-2 569 302,81

3.3 Tase

VASTAAVAA	2019	2018
PYSYVÄT VASTAAVAT	105 051 373,37	103 907 353,53
Aineelliset hyödykkeet	74 631 932,18	70 203 991,01
Maa ja vesialueet	10 467 928,96	10 227 548,13
Rakennukset	39 039 858,64	32 070 177,60
Kiinteät rakenteet ja laitteet	18 577 363,15	18 224 010,62
Koneet ja kalusto	299 864,34	328 807,86
Muut aineelliset hyödykkeet	102 181,06	86 253,66
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	6 144 736,03	9 267 193,14
Sijoitukset	30 419 441,19	33 703 362,52
Osakkeet ja osuudet	11 540 019,62	14 306 560,73
Muut lainasaamiset	18 275 306,99	18 798 417,21
Muut saamiset	604 114,58	598 384,58
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	745 123,75	727 366,18
Valtion toimeksiannot	626 324,23	643 882,91
Lahjoitusrahastojen varat	118 799,52	83 483,27
Muut toimeksiantojen varat		
VAIHTUVAT VASTAAVAT	5 216 074,62	5 620 654,38
Vaihto- omaisuus	120 509,14	129 094,34
Aineet ja tarvikkeet	62 042,63	60 100,05
Valmiit tuotteet	58 466,51	68 994,29
Saamiset	1 688 610,09	1 992 342,56
Pitkäaikaiset saamiset	0,00	11 663,73
Siirtosaamiset	0,00	11 663,73
Lyhytaikaiset saamiset	1 688 610,09	1 980 678,83
Myyntisaamiset	846 412,47	908 005,81
Lainasaamiset	78 947,60	14 607,00
Muut saamiset	467 974,88	630 561,26
Siirtosaamiset	295 275,14	427 504,76
Rahat ja pankkisaamiset	3 406 955,39	3 499 217,48
	111 012 571,74	110 255 374,09

VASTATTAVAA	2019	2018
OMA PÄÄOMA	48 517 974,84	52 125 495,20
Peruspääoma	41 342 257,46	41 342 257,46
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	10 829 293,24	12 190 970,83
Tilikauden yli-/alijäämä	-3 653 575,86	-1 407 733,09
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET		
VARAUKSET	123 694,50	149 427,11
Poistoero	123 694,50	149 427,11
PAKOLLISET VARAUKSET	0,00	46 055,50
Muut pakolliset varaukset	0,00	46 055,50
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	3 019 912,74	3 031 888,43
Valtion toimeksiannot	602 422,34	619 981,02
Lahjoitusrahastojen pääomat	2 417 490,40	2 411 907,41
VIERAS PÄÄOMA	59 350 989,66	54 902 507,85
Pitkäaikainen	43 506 128,16	36 357 441,38
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	42 911 637,45	35 496 373,67
Siirtovelat	594 490,71	861 067,71
Lyhytaikainen	15 844 861,50	18 545 066,47
Joukkovelkakirjalainat	0,00	4 500 000,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	6 584 736,21	5 763 684,69
Saadut ennakot	324 299,76	216 223,76
Ostovelat	2 970 840,68	3 302 764,44
Liittymismaksut ja muut velat	588 944,41	874 470,18
Siirtovelat	5 376 040,44	3 887 923,40
	111 012 571,74	110 255 374,09

3.4 Konsernilaskelmat

Konsernituloslaskelma		01.01.-31.12.2019	01.01.-31.12.2018
Toimintatuotot		83 233 036,22	78 860 539,16
Toimintakulut		-167 836 865,21	-162 794 024,66
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)		26 800,31	-192,32
Toimintakate		-84 577 028,68	-83 933 677,82
Verotulot		55 654 854,25	55 043 374,83
Valtionosuudet		36 335 574,40	35 612 178,01
Rahoitustuotot ja -kulut		1 436 851,55	959 647,03
Korkotuotot		14 288,69	14 286,69
Muut rahoitustuotot		2 034 261,56	1 615 969,09
Korkokulut		-592 652,91	-640 218,03
Muut rahoituskulut		-19 045,79	-30 390,72
Vuosikate		8 850 251,52	7 681 522,05
Poistot ja arvonalentumiset		-9 173 162,26	-8 414 253,85
Suunnitelman mukaiset poistot		-8 916 740,40	-8 450 021,14
Omistuksen eliminointierot		0,00	41 876,92
Arvonalentumiset		-256 421,86	-6 109,62
Satunnaiset erät		-148 869,09	482 230,34
Tilikauden tulos		-471 779,84	-250 501,45
Tilikauden verot		-634 054,44	-103 422,49
Laskennalliset verot		1 597,44	-134 967,53
Vähemmistöosuudet		-876 282,54	-130 899,98
TILIKAUDEN (YLIJÄÄMÄ) ALIJÄÄMÄ		-1 980 519,37	-619 791,46

Konsernin rahoituslaskelma	01.01.-31.12.2019	01.01.-31.12.2018
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	8 850 251,52	7 681 522,06
Satunnaiset erät	-148 869,09	482 230,34
Tilikauden verot	-634 054,44	-103 422,49
Tulorahoituksen korjauserät	-3 118 514,90	-316 123,39
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-13 387 590,16	-16 614 696,51
Rahoitusosuudet investointimenoihin	45 161,47	807 733,95
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	4 112 236,39	570 330,26
Toiminnan ja investointien rahavirta	-4 281 379,21	-7 492 425,78
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	-5 837,60	-112 225,60
Antolainasaamisten vähennys	17 541,70	0,00
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	14 021 367,50	13 091 445,67
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-7 288 447,81	-6 827 276,24
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-4 492 877,54	-2 501 223,56
Oman pääoman muutokset	-174 492,22	-73 310,41
Muut maksuvalmiuden muutokset	511 119,79	2 031 960,24
Rahoituksen rahavirta	2 588 373,82	5 609 370,09
Rahavarojen muutos	-1 693 005,40	-1 883 055,69
Rahavarojen muutos		
Kassavarat 31.12.	11 863 342,67	13 556 348,07
Kassavarat 1.1.	13 556 348,07	-15 439 403,76
	-1 693 005,40	-1 883 055,69

Konsernitase

VASTAAVAA	2019	2018	VASTATTAVAA	2019	2018
PYSYVÄT VASTAAVAT	135 646 331,28	135 973 001,42	OMA PÄÄOMA	58 620 107,66	63 839 592,37
Aineettomat hyödykkeet	25 422,97	115 932,18	Peruspääoma	41 342 257,46	41 342 257,46
Aineettomat oikeudet	14 148,19	98 368,71	Arvonkorotusrahasato	150 087,08	3 234 942,59
Muut pitkävaikutteiset menot	11 274,77	16 384,37	Muut omat rahastot	2 824 498,54	2 824 498,54
Ennakkomaksut	0,00	1 179,10	Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	16 283 783,95	17 057 685,24
			Tilikauden yli-/alijäämä	-1 980 519,37	-619 791,46
Aineelliset hyödykkeet	130 702 483,12	130 760 205,93			
Maa- ja vesialueet	12 793 777,71	12 651 083,15	VÄHEMMISTÖOSUUS	1 910 804,09	1 099 976,30
Rakennukset	75 297 358,26	72 790 964,82	PAKOLLISET VARAUKSET	776 713,64	1 033 207,60
Kiinteät rakenteet ja laitteet	30 338 051,25	29 891 407,21	Muut pakolliset varaukset	776 713,64	1 033 207,60
Koneet ja kalusto	4 150 754,10	4 554 840,52			
Muut aineelliset hyödykkeet	302 726,93	282 577,92	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	3 211 213,63	3 353 061,00
Ennakkomaksut ja keskener. hankinnat	7 819 814,87	10 589 332,31	Valtion toimeksiannot	672 956,33	775 601,34
			Lahjoitusrahastojen pääomat	2 417 490,40	2 436 898,29
Sijoitukset	4 918 425,19	5 096 863,30	Muut toimeksiantojen pääomat	120 766,90	140 561,37
Osakkuusyhteisöosuudet	94 721,17	67 057,94			
Muut osakkeet ja osuudet	3 270 726,65	3 465 123,89	VIERAS PÄÄOMA	93 079 067,23	89 868 096,71
Joukkovelkakirjalainasaamiset	0,00	25 684,95	Pitkäaikainen	63 961 453,72	58 331 203,16
Muut lainasaamiset	1 286 838,12	1 304 379,82	Joukkovelkakirjalainat	18 158,76	18 158,76
Muut saamiset	266 139,26	234 616,70	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	56 062 727,62	50 024 585,27
			Lainat julkisyhteisöiltä	14 751,04	17 391,12
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	770 787,30	841 441,72	Muut velat/liittymismaksut ja muut velat	6 584 584,28	6 639 271,75
Valtion toimeksiannot	642 047,58	723 027,37	Siirtovelat	546 099,17	790 976,81
Lahjoitusrahastojen varat	118 799,52	108 474,15	Laskennalliset verovelat	735 132,85	840 819,46
Muut toimeksiantojen varat	9 940,20	9 940,20			
			Lyhytaikainen	29 117 613,51	31 536 893,55
VAIHTUVAT VASTAAVAT	21 180 787,67	22 379 490,85	Joukkovelkakirjalainat	15 772,38	4 515 772,38
Vaihto-omaisuus	689 618,75	754 615,56	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	8 435 780,67	7 731 240,79
Aineet ja tarvikkeet	527 805,67	569 830,61	Lainat julkisyhteisöiltä	2 640,00	2 640,00
Keskeneräiset tuotteet	99 256,73	112 079,35	Saadut ennakot	358 039,61	248 656,38
Valmiit tuotteet	62 556,35	72 705,60	Ostovelat	6 550 614,67	6 692 090,94
			Muut velat/liittymismaksut ja muut velat	1 779 073,65	2 256 093,55
Saamiset	8 627 826,25	8 068 527,22	Siirtovelat	11 975 692,53	10 090 399,51
Pitkäaikaiset saamiset	588 022,65	745 686,11			
Myyntisaamiset	588 022,65	734 022,38	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	157 597 906,25	159 193 933,99
Siirtosaamiset	0,00	11 663,73			
Lyhytaikaiset saamiset	8 039 803,60	7 322 841,11			
Myyntisaamiset	5 823 556,17	4 799 435,73			
Lainasaamiset	78 947,60	14 607,00			
Laskennalliset verosaamiset	0,00	18 425,27			
Muut saamiset	1 617 752,82	1 868 153,35			
Siirtosaamiset	519 547,01	622 219,77			
Rahoitusomaisuusarvopaperit	591 381,90	1 002 865,68			
Osakkeet ja osuudet	0,00	25 306,02			
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	542 858,20	915 637,06			
Joukkovelkakirjalainasaamiset	48 523,70	61 922,60			
Rahat ja pankkisaamiset	11 271 960,77	12 553 482,39			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	157 597 906,25	159 193 933,99			

Tilinpäätöksen liitetiedot

4 Tilinpäätöksen liitetiedot

TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT											
Arvostusperiaatteet - ja menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät											
Pysyvien vastaavien arvostus											
Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laadintaperiaatteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.											
Sijoitusten arvostus											
Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseeseen hankintameno tai sitä alemman arvoon.											
Vaihto-omaisuuden arvostus											
Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen fifo-periaatteen mukaisesti hankintameno määrällisenä.											
Rahoitusomaisuuden arvostus											
Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon.											
Jaksotusperiaatteet											
Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteiden mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen mm verotulot on kirjattu niiden tilitysajankohdan mukaisesti ao. tilikaudella.											
Avustusten käsittely											
Pysyvien vastaavien aineellisten hyödykkeiden hankintaan saadut rahoitusavustukset on merkitty ao. hyödykkeen hankintameno vähennykseksi.											
TILINPÄÄTÖKSEN ESITTÄMISTAPAA KOSKEVAT LIITETIEDOT											
Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus											
Liitetietojen yleisohje päivitettiin vuoden 2019 lopussa, joten uuden yleisohjeen mukaisella esitystavalla esitettyä vuoden 2018 vuokratavuita ei ole saatu. Taseen tunnuslukua Laskennallinen lainanhoitokate ei ole tästä syystä päivitetty.											
Aikaisempia tilikausia koskevan virheen käsittely tilinpäätöksessä											
Tilikauden tilinpäätöksessä on korjattu ensihoidon jäsenkuntalaskituksen oikaisu vuosilta 2013-2017 141 teur. Oikaisu on kirjattu Edellisten tilikausien ylijäämään ja myös vertailutietoja on oikaistu vastaavasti.											

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot		
TOIMINTATUOTOT TEHTÄVÄALUEITTAIN	2019	2018
Keskushallinto	2 284 620,36	2 341 954,31
Sivistystoimi	2 284 620,36	2 374 798,04
Tekninen toimi	2 218 275,10	2 185 630,49
Vesihuoltolaitos	2 512 102,56	2 309 170,83
Ympäristötoimi	137 334,39	146 324,38
Toimintatuotot yhteensä	9 436 952,77	9 357 878,05
VEROTULOJEN ERITTELY	2019	2018
Kunnan tulovero	48 663 960,25	48 357 525,81
Kiinteistövero	4 647 673,14	4 317 946,87
Osuus yhteisöveron tuotosta	2 343 220,86	2 367 902,15
Verotulot yhteensä	55 654 854,25	55 043 374,83
VALTIONOSUUKSIEN ERITTELY	2019	2018
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus (ilman tasauksia)	25 165 731,00	33 826 698,00
<i>Siiitä:</i> Verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus	9 368 426,00	9 435 315,00
Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudet	-2 111 792,00	-1 951 773,00
Valtionosuudet yhteensä	32 422 365,00	31 874 925,00
PALVELUJEN OSTOT	2019	2018
Asiakaspalvelujen ostot	54 699 675,55	52 636 212,65
Muiden palvelujen ostot	8 851 095,91	8 873 394,99
Palvelujen ostot yhteensä	63 550 771,46	61 509 607,64

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot		
TOIMINTATUOTOT TEHTÄVÄALUEITTAIN	2019	2018
Keskushallinto	2 284 620,36	2 341 954,31
Sivistystoimi	2 562 200,97	2 374 798,04
Tekninen toimi	2 218 275,10	2 185 630,49
Vesihuoltolaitos	2 512 102,56	2 309 170,83
Ympäristötoimi	137 334,39	146 324,38
Toimintatuotot yhteensä	9 714 533,38	9 357 878,05
VEROTULOJEN ERITTELY	2019	2018
Kunnan tulovero	48 663 960,25	48 357 525,81
Kiinteistövero	4 647 673,14	4 317 946,87
Osuus yhteisöveron tuotosta	2 343 220,86	2 367 902,15
Verotulot yhteensä	55 654 854,25	55 043 374,83
VALTIONOSUUKSIEN ERITTELY	2019	2018
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus (ilman tasauksia)	25 165 731,00	33 826 698,00
<i>Siitä:</i> Verotuloihin perustuva valtionosuuden taseus	9 368 426,00	9 435 315,00
Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudet	-2 111 792,00	-1 951 773,00
Valtionosuudet yhteensä	32 422 365,00	31 874 925,00
PALVELUJEN OSTOT	2019	2018
Asiakaspalvelujen ostot	54 699 675,55	52 636 212,65
Muiden palvelujen ostot	8 851 095,91	8 873 394,99
Palvelujen ostot yhteensä	63 550 771,46	61 509 607,64

POISTOSUUNNITELMA 1.1.2013 LUKIEN			
Kaupunginhallitus voi määrittää hyödykekohtaisen poistoajan ajaraajaa ylemmäksi suosituksen liukumaraajojen sisällä, mikäli perusteet pitemmälle poistoajalle ovat olemassa.			
	Suositus	Poistomenetelmä	Poistoaika vuosina
Aineettomat hyödykkeet		Tasapoisto	
Aineettomat oikeudet	5 - 20	Tasapoisto	5
Muut pitkävaikutteiset menot		Tasapoisto	2 - 5
Perustamis- ja järjestelymenot	2 - 5	Tasapoisto	2
Tutkimus- ja kehittämismenot	2 - 5	Tasapoisto	2
Konserniliiketarvo	2 - 5	Tasapoisto	2
Liiketarvo	2 - 5	Tasapoisto	2
Atk-ohjelmistot	2 - 5	Tasapoisto	2
Muut	2 - 5	Tasapoisto	2
Aineelliset hyödykkeet			
Maa- ja vesialueet	Ei poistoaikaa	Ei poistoaikaa	
Rakennukset ja rakennelmat			
Hallinto- ja laitosrakennukset	20 - 50	Tasapoisto	20 - 50
Kivirakennus		Tasapoisto	30
Puurakennus		Tasapoisto	20
Kalliotilat		Tasapoisto	50
Tehdas- ja tuotantorakennukset	20 - 30	Tasapoisto	20 - 30
Kivirakennus		Tasapoisto	30
Puurakennus		Tasapoisto	20
Talousrakennukset	10 - 20	Tasapoisto	10 - 20
Vapaa-ajan rakennukset	20 - 30	Tasapoisto	20 - 30
Kivirakennus		Tasapoisto	30
Puurakennus		Tasapoisto	20
Asuinrakennukset	30 - 50	Tasapoisto	30 - 50
Kivirakennus		Tasapoisto	40
Puurakennus		Tasapoisto	30
Kiinteät rakenteet ja laitteet		Tasapoisto	10 - 35
Kadut, tiet, torit ja puistot	15 - 20	Tasapoisto	15
Sillat, laiturit ja uimalat	10 - 30	Tasapoisto	10
Muut maa- ja vesirakenteet	15 - 30	Tasapoisto	15
Vedenjakeluverkosto	30 - 40	Tasapoisto	30
Viemäriverkosto	30 - 40	Tasapoisto	30
Kaukolämpöverkosto	20 - 30	Tasapoisto	20
Sähköj., muuntoasemat, ulkovalaistusl.	15 - 20	Tasapoisto	15
Puhelinverkko, keskusasema ja alakesk.	10 - 12	Tasapoisto	10
Maakaasuverkosto	20 - 25	Tasapoisto	20
Muut putki- ja kaapeliverkot	15 - 20	Tasapoisto	15
Sähkö-, vesi- yms. laitojen l. koneet jalait	10 - 20	Tasapoisto	10
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	15 - 20	Tasapoisto	15
Liikenteen ohjauslaitteet	10 - 15	Tasapoisto	10
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	10 - 15	Tasapoisto	10

Koneet ja kalusto			Tasapoisto	
Rautaiset alukset	15 - 20		Tasapoisto	15
Puiset alukset ja muut uivat työkoneet	8 - 15		Tasapoisto	8
Muut kuljetusvälineet	4 - 7		Tasapoisto	4
Muut liikkuvat työkoneet	5 - 10		Tasapoisto	5
Muut raskaat koneet	10 - 15		Tasapoisto	10
Muut kevyet koneet	5 - 10		Tasapoisto	5
Sairaala-, terv.huolto- yms. laitteet	5 - 15		Tasapoisto	5
Atk-laitteet	3 - 5		Tasapoisto	3
Muut laitteet ja kalusteet	3 - 5		Tasapoisto	3
Muut aineelliset hyödykkeet				
Luonnonvarat			Käytön mukaan	
Arvo- ja taide-esineet			ei poistoa	
Keskeneräiset hankinnat			ei poistoa	
Pysyvien vastaavien sijoitusten arvopaperit ja muut pitkäaikaiset sijoitukset				
Osakkeet ja osuudet			ei poistoa	

PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN LUOVUTUSVOITOT JA -TAPPIOT			
		2019	2018
Muut toimintatuotot			
Maa-alueiden luovutusvoitot		294 171,00	161 638,67
Muut luovutusvoitot		28 488,15	138 911,22
Luovutusvoitot yhteensä		322 659,15	300 549,89
Muut toimintakulut			
Maa-alueiden luovutustappiot		9 218,38	0,00
Osakkeiden ja osuuksien luovutustappiot		103 916,08	19 912,19
Luovutustappiot yhteensä		113 134,46	19 912,19

OSINKOTUOTTOJEN JA PERUSPÄÄOMAN KORKOTUOTTOJEN ERITTELY			
		2019	2018
Osinkotuotot saman konsernin yhteisöistä			
Orimattilan Lämpö Oy		80 000,25	80 000,25
Osinkotuotot muista yhteisöistä			
Kymenlaakson Sähkö Oy		1 541 989,80	1 479 258,00
Päijät-Hämeen Jätehuolto Oy		11 200,00	18 660,00
PHP Holding Oy		353 060,00	39 960,00
Kuntarahoitus Oyj		396,00	396,00
Kuntapro Oy		10,32	0,00
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä			
Orimattilan seudun th-kiinteistö kuntayhtymä		53 255,08	79 883,14
Yhteensä		2 039 911,45	1 618 274,25

PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN LUOVUTUSVOITOT JA -TAPPIOT		2019	2018
Muut toimintatuotot			
Maa-alueiden luovutusvoitot		294 171,00	161 638,67
Muut luovutusvoitot		28 488,15	138 911,22
Luovutusvoitot yhteensä		322 659,15	300 549,89
Muut toimintakulut			
Maa-alueiden luovutustappiot		9 218,38	0,00
Osakkeiden ja osuuksien luovutustappiot		103 916,08	19 912,19
Luovutustappiot yhteensä		113 134,46	19 912,19
OSINKOTUOTTOJEN JA PERUSPÄÄOMAN KORKOTUOTTOJEN ERITTELY		2019	2018
Osinkotuotot saman konsernin yhteisöistä			
Orimattilan Lämpö Oy		80 000,25	80 000,25
Osinkotuotot muista yhteisöistä			
Kymenlaakson Sähkö Oy		1 541 989,80	1 479 258,00
Päijät-Hämeen Jätehuolto Oy		11 200,00	18 660,00
PHP Holding Oy		353 060,00	39 960,00
Kuntarahoitus Oyj		396,00	396,00
Kuntapro Oy		10,32	0,00
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä			
Orimattilan seudun th-kiinteistö kuntayhtymä		53 255,08	79 883,14
Yhteensä		2 039 911,45	1 618 274,25

TASEEN VASTAAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT							
PYSYVIEN VASTAAVIEN MUUTOKSET							
Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet							
	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja keskenkäiset hankinnat	Yhteensä
Aineelliset hyödykkeet							
Poistamaton hankintameno 1.1.	10 227 548,13	32 070 177,60	18 224 010,62	328 807,86	86 253,66	9 267 193,14	70 203 991,01
Lisäykset tilikaudenaikana	302 366,29	2 820 356,11	1 899 707,81	176 767,92	15 927,40	3 969 076,26	9 184 201,79
Rahoitusosuudet tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-40 000,00	-40 000,00
Vähennykset tilikaudenaikana	-61 985,46	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-61 985,46
Siirrot erien välillä -/+	0,00	6 908 319,07	104 228,24	0,00	0,00	-7 012 547,31	0,00
Tilikaudenpoisto	0,00	-2 758 994,14	-1 650 583,52	-205 711,44	0,00	0,00	-4 615 289,10
Arvonlennukset ja niiden palautukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-38 986,06	-38 986,06
Poistamaton hankintameno 31.12.	10 467 928,96	39 039 858,64	18 577 363,15	299 864,34	102 181,06	6 144 736,03	74 631 932,18
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	10 467 928,96	39 039 858,64	18 577 363,15	299 864,34	86 253,66	6 144 736,03	74 631 932,18
Olennaiset lisäpoistot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Pysyvien vastaavien sijoitukset

	Osakkeet konserni-yhtiöt	Kuntayhtymä- osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä
Osakkeet ja osuudet				
Hankintameno 1.1.	1 862 772,55	10 991 587,82	1 452 200,36	14 306 560,73
Lisäykset	0,00	0,00	29 971,78	29 971,78
Vähennykset	0,00	-2 662 771,40	-133 741,49	-2 796 512,89
Siirrot erien välillä -/+	0,00	0,00	0,00	0,00
Arvonalentumiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Hankintameno 31.12.	1 862 772,55	8 328 816,42	1 348 430,65	11 540 019,62
Jvk-, muut laina- ja muut saamiset		Saamiset konserni-yhteisöt	Saamiset muut yhteisöt	Yhteensä
Hankintameno 1.1.		18 075 230,03	1 321 571,76	19 396 801,79
Lisäykset		470 000,00	5730,00	475 730,00
Vähennykset		-993 110,22	0,00	-993 110,22
Siirrot erien välillä -/+		0,00	0,00	0,00
Arvonalentumiset		0,00	0,00	0,00
Hankintameno 31.12.		17 552 119,81	1 327 301,76	18 879 421,57

OLENNAISET KUNTAYHTYMÄOSUUKSIEN ARVON MUUTOKSET				Kunnan osuus ky:n perus-pääomasta	Ero
	Tasearvo 1.1.	Vähennykset tilikaudella	Tasearvo 31.12.		
Orimattilan seudun terveydenhuollon kiinteistö kuntayhtymä	2 662 771,40	-2 662 771,40	0,00	0,00	0,00
SAAMISTEN ERITTELY		2019	2018		
		Lyhyt-aikaiset	Lyhyt-aikaiset		
Saamiset tytäryhteisöiltä					
Myyntisaamiset		16 122,16	13 599,34		
Siirtosaamiset		0,00	52 808,86		
<i>Yhteensä</i>		<i>16 122,16</i>	<i>66 408,20</i>		
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta jäsenenä					
Myyntisaamiset		33 570,48	64 800,79		
Siirtosaamiset		2 940,00	109 198,73		
<i>Yhteensä</i>		<i>36 510,48</i>	<i>173 999,52</i>		
Saamiset yhteensä		52 632,64	240 407,72		
SIIRTOSAAMISIIN SISÄLTYVÄT OLENNAISET ERÄT		2019	2018		
Lyhytaikaiset siirtosaamiset					
Tulojäämät					
Siirtyvät korot		46 285,07	132 692,00		
Projektisaatavia		64 000,00	92 690,52		
Kela työterveydenhuollon korvaus		125 048,17	113 971,28		
Muut tulojäämät		59 941,90	59 035,37		
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä		295 275,14	398 389,17		

TASEEN VASTATTAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT				
OMA PÄÄOMA			2019	2018
Peruspääoma 1.1.			41 342 257,46	41 342 257,46
Peruspääoma 31.12.			41 342 257,46	41 342 257,46
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.			10 783 237,74	12 023 053,62
Osuus kuntayhtymien alijäämästä muutoksista			46 055,50	26 526,21
PHHYKY ensihoidon oikaisu 2013-2017			0,00	141 391,00
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.			10 829 293,24	12 190 970,83
Tilikauden ylijäämä/alijäämä			-3 653 575,86	-1 407 733,09
Oma pääoma yhteensä			48 517 974,84	52 125 495,20
PITKÄAIKAISET VELAT			2019	2018
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta			17 373 707,00	13 921 066,71
Siirtovelat			594 490,71	861 067,71
Pitkäaikaiset velat yhteensä			17 968 197,71	13 921 066,71
JOUKKOVELKAKIRJALAINAT			2019	2018
JVK-laina 110570				
korko -0,18, eräpv. 28.2.2019			0,00	4 500 000,00
Joukkovelkakirjalainat yhteensä			0,00	4 500 000,00
PAKOLLISET VARAUKSET			2019	2018
Muut pakolliset varaukset				
Osuus kuntayhtymän alijäämästä			0,00	46 055,50
Muut pakolliset varaukset yhteensä			0,00	46 055,50

VIERAS PÄÄOMA	2019		2018	
	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset
Velat tytäryhteisöille				
Ostovelat	0,00	77 218,92	0,00	99 685,20
Muut velat	0,00	24 911,17	0,00	21 496,61
<i>Yhteensä</i>	<i>0,00</i>	<i>102 130,09</i>	<i>0,00</i>	<i>121 181,81</i>
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Ostovelat	0,00	4 304,07	0,00	101 314,21
Siirtovelat	594 490,71	1 922 675,00	861 067,71	715 131,00
<i>Yhteensä</i>	<i>594 490,71</i>	<i>1 926 979,07</i>	<i>861 067,71</i>	<i>816 445,21</i>
Vieras pääoma yhteensä	594 490,71	2 029 109,16	861 067,71	937 627,02

SIIRTOVELKOKIIN SISÄLTYVÄT OLENNAISET ERÄT	2019	2018
Pitkäaikaiset siirtovelat		
Potilasvahinkovastuu	594 490,71	861 067,71
<i>Pitkäaikaiset siirtovelat yhteensä</i>	<i>594 490,71</i>	<i>861 067,71</i>
Lyhytaikaiset siirtovelat		
Lomapalkkavelan ja henkilösivukulujen jaksotukset	2 624 078,32	2 372 096,93
Muut palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	629 608,56	564 047,54
Valtionosuusennakot	4 829,00	55 544,00
Korkojaksotukset	81 957,15	73 178,33
Keva, eläkemenoperusteinen maksu	112 892,41	7 930,36
PHHYKY tilinpäätösarvio	1 922 675,00	715 131,00
Verohallinto, negatiivinen verotilitys 12/2018	0,00	238 820,49
Muut siirtovelat	0,00	2 565,75
<i>Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä</i>	<i>5 376 040,44</i>	<i>4 029 314,40</i>
Siirtovelat yhteensä	5 970 531,15	4 890 382,11

VAKUUKSIA, VASTUUSITOUMUKSIA JA TASEEN ULKOPUOLISIA JÄRJESTELYJÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT				
VUOKRAVASTUUT			2019	2018
Toimitilojen vuokravastuut			2 347 898,17	0,00
Koneiden ja laitteiden vuokravastuut			555 334,17	427 627,56
Maa-alueiden vuokravastuut			3 600,00	0,00
Muut vuokravastuut			12 300,00	0,00
Vuokravastuut yhteensä			2 919 132,34	427 627,56
- seuraavalla tilikaudella maksettava osuus			1 021 145,94	198 565,15
- siitä kuntakonsernin sisäiset vuokravastuut			4 248,00	0,00

VASTUUSITOUMUKSET SAMAAKONSERNIIN KUULUVIEN YHTEISÖJEN PUOLESTA							
Myönnetyt takaukset 31.12.2019							
Valtuusto		Alkup.takaussumma		Lainan myöntäjä	Takausvastuu	Takausvastuu	Muutos
Pvm	§	mk	€		31.12.2019	31.12.2018	edell.tp:stä
Orimattilan Lämpö Oy							
14.12.2009	96		1850000,00	OKO/Pohjola	1 017 500,00	1 110 000,00	-92 500,00
				598001-80877543	1 017 500,00	1 110 000,00	-92 500,00
Kiinteistö Oy Orimattilan Vuokratilat							
28.8.2000	72	1 800 000,00	302738,27	OKO/Pohjola	15136,79	30 273,71	-15 136,92
				80002007			
11.6.2001	50	1 500 000,00	252281,89	OKO/Pohjola	70638,85	80 730,13	-10 091,28
				80106745			
					85775,64	111 003,84	-25 228,20
Myönnetyt takaukset yhteensä (ilman nostamattomia)					1 103 275,64	1 221 003,84	-117 728,20

MUUT KUNNAN ANTAMAT VASTUUSITOUMUKSET/PANTIT OMIEN LAINOJEN VAKUUTENA							
Orimattilan Vanhustentaloyhdistys ry							
8.6.2015	21		536241,26	OP Orimattila	44 613,95	99 038,58	-54 424,63
				530807-81289424			
Kuivannon Vesikunta							
19.12.2011	111		400000,00	Op Orimattila	168 905,83	176 000,00	-7 094,17
				530807-81367006			
Vesiosuuskunta Villihiisi							
A11.11.2009	70		500000,00	Artjärven Osuuspankki	312 867,01	330 936,93	-18 069,92
				FI515010383452817			
Muut vastuusitoumukset yhteensä (ilman nostamattomia)					526 386,79	605 975,51	-79 588,72
Nostamattomat myönnetyt takaussummat:							
Myönnetyt muut vastuusitoumukset yhteensä							-159 177,44
Kunta-aravat Oy							
12.11.2012	74		44430,50				
Nostamattomat yhteensä			44430,50				

MUUT TALOUDELLISET VASTUUT		
Arvonlisäveron palautusvastuut		
Tilinpäätöshetkellä ei ole tiedossa arvonlisäveron palautusvastuuta.		
Valtionosuuden palautusvastuu		
Tilinpäätöshetkellä ei ole tiedossa valtionosuuden palautusvastuuta.		
VASTUUN KUNTIEN TAKAUSKESKUKSEN TAKAUSVASTUUSTA		
	2019	2018
Kunnan osuus Kuntien takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	96 872 560,00	92 604 498,00
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	63 736,00	59 494,12
Yhteensä 31.12.	96 936 296,00	92 663 992,12
MUUT TALOUDELLISET VASTUUT		
	2019	2018
Kaupungin Kiint. Oy Orimattilan Vuokrataloille antamia vuokratarkauksia	1 923	1 923
Toistaiseksi voimassa oleva sitoumus Artjärven Kaakonsuon kaato- paikan jätehuollon ja jälkihoitotoimenpiteiden vakuudeksi HAM-2005-Y-253-121, YSO/133/2006	10 000	10 000

HENKILÖSTÖÄ, TILINTARKASTAJAN PALKKIOITA JA INTRESSITAHOTAPAHTUMIA KOSKEVAT LIITETIEDOT			
HENKILÖSTÖN LUKUMÄÄRÄ 31.12.			
		2019	2018
Orimattilan kaupunki		588	569
Vesilaitos		11	11
Yhteensä		599	599
Henkilöstön määrä tulosalueittain sisältyy toimintakertomukseen.			
HENKILÖSTÖKULUT			
		2019	2018
Henkilöstökulut			
Palkat ja palkkiot		20 615 618,78	19 810 883,38
Henkilöstösivukulut			
Eläkekulut		4 855 894,95	4 737 087,92
Muut henkilöstösivukulut		661 201,06	755 472,79
<i>Yhteensä tuloslaskelman mukaan</i>		<i>26 132 714,79</i>	<i>25 303 444,09</i>
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin		63 986,93	79 684,16
Henkilöstökulut yhteensä		26 196 701,72	25 383 128,25
LUOTTAMUSHENKILÖN PALKKIOISTA PERITYT JA TILITETYT LUOTTAMUSHENKILÖMAKSUT			
		2019	2018
Kokoomus		6 369,31	6 724,14
Kristillisdemokraatit		318,46	98,00
Keskusta		6 907,72	7 341,38
Sos.dem		4 160,07	4 421,25
Vasemmistoliitto		36,00	0,00
Vihreät		1 820,48	766,00
Perussuomalaiset		2 534,14	2 513,40
Sitoutumaton Orimattila ry		588,23	919,70
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä		22 734,41	22 783,87
TILINTARKASTAJAN PALKKIOT			
		2019	2018
PWC Julkistarkastus Oy			
Tilintarkastuspalkkiot		8 578,30	16 220,07
Tarkastuslautakunnan sihteerin tehtävät		3 526,00	6 929,00
Muut palkkiot		0,00	1 140,00
<i>Yhteensä</i>		<i>12 104,30</i>	<i>24 289,07</i>
Revisium Oy			
Tilintarkastuspalkkiot		3 233,92	0,00
Tarkastuslautakunnan sihteerin tehtävät		1 126,97	0,00
Muut palkkiot		2 084,03	0,00
<i>Yhteensä</i>		<i>6 444,92</i>	<i>0,00</i>
Palkkiot yhteensä		18 549,22	24 289,07
Kunnan ja intressitahojen väliset olennaiset liiketoimet			
Olennaisia liiketoimia kaupungin ja intressitahojen välillä ei ole.			
Kaupunginjohtajan kanssa on sovittu kuntalain mukainen johtajasopimus (kv 11.5.2017 § 38). Sopimukseen ei ole tehty muutoksia vuonna 2019.			

TYTÄRYHTEISÖT, KUNTAYHTYMÄOSUUDET SEKÄ OSAKKUUSYHTEISÖT							
Nimi	Kotipaikka	Kaupungin omistus- osuus-%	Konsernin omistus- osuus-%	Kuntakon- sernin osuus (1000 euroa) omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	tilikauden voitosta/ tappiosta	
Tytäryhteisöt							
Asuminen							
Kiinteistö Oy Orimattilan Vuokratalot	Orimattila	100	100	1 572	19 295	298	
Asunto Oy Orimattilan Helinänkulma - Kiint. Oy Orimattilan Vuokratalot om.os. 55%	Orimattila	0	55	491	14	0	
Liiketoiminta							
Orimattilan Lämpö Oy	Orimattila	55	55	1 834	2 706	1 136	
Orimattilan Vesi Oy	Orimattila	100	100	3 644	9 960	44	
Muut kiinteistöyhtiöt							
Orimattilan Yrityskiinteistöt Oy	Orimattila	100	100	716	3 082	102	
			Yhteensä	8 257	35 057	1 580	
Kuntayhtymät							
Päijät-Hämeen hyvinvointiky.	Lahti	8,14	8,14	5 164	10 517	-23	
Uudenmaan Päihdehuollon ky	Hyvinkää	5,20	5,20	103	20	-4	
Eteva kuntayhtymä	Mäntsälä	4,40	4,40	772	2 201	33	
Koulutuskeskus Salpaus ky.	Lahti	7,01	7,01	5 783	1 282	199	
Päijät-Hämeen Liitto	Lahti	7,57	7,57	277	323	-21	
			Yhteensä	12 099	14 342	184	

Omistukset muissa yhteisöissä				
	osakkeiden /osuuksien kpl-määrä	Kunnan omistus- osuus	Konsernin omistus- osuus	
Tytäryhteisöt				
Kiinteistö Oy Orimattilan Vuokratalot	2118	100,00 %	100,00 %	2173
Asunto Oy Orimattilan Helinänkulma - Kiint Oy Orimattilan Vuokratalot om.os. 55%		0,00 %	55,00 %	
Orimattilan Vesi Oy	600	100,00 %	100,00 %	
Orimattilan Lämpö Oy	165	55,00 %	55,00 %	
Orimattilan Yrityskiinteistöt Oy	200	100,00 %	100,00 %	
Kuntayhtymät				
Orimattilan seudun th-kiinteistö ky.		84,72 %	84,72 %	30.6.2019 asti
Päijät-Hämeen hyvinvointiky.	8,14	8,15 %	8,15 %	
Uudenmaan Päihdehuollon ky.	x	5,20 %	5,20 %	
Eteva kuntayhtymä	4,397	4,40 %	4,40 %	
Koulutus konserni Salpaus	x	7,01 %	7,01 %	
Päijät-Hämeen Liitto		7,57 %	7,57 %	

	osakkeiden /osuuksien kpl-määrä	Kunnan omistus- osuus	Konsernin omistus- osuus	Hankintahinta eur	
Muut osakkeet ja osuudet					
Provincia Oy (ent. Calpro Oy)	324	20,61 %	20,61 %	32 400,00	
Kymenlaakson Sähkö Oy	22977	18,14 %	18,14 %	20 483,94	Artjärveltä 1161,67 eur 6907osaketta 3,01%
Kymenlaakson Sähkö Oy lisäys	530			599 960,00	
Kiinteistö Oy Orimattilan Virastotalo	407	12,38 %	12,38	173 741,49	
Neopoli Oy	150	7,50 %	7,50 %	25 228,19	
Päijät-Hämeen Jätehuolto Oy	18	6,72 %	6,72 %	33 637,59	Artjärveltä 3363,76 2osaketta
PHP-Holding Oy				39 011,52	Artjärveltä 12303,28 29osaketta P-H Puh.yhdistys
Kuivannon Vesiosuuskunta	250			420,47	
Orimattilan Osuuspankki	2			33,64	
Lahden seudun yrityskeskus Oy				10 932,35	Artjärveltä 1345,52 8 osaketta Lahden Alueen Kehittämissyhtiö
Kuntarahaus Oy	2 475			1 513,69	Artjärveltä, ok.
Työterveys Wellamo Oy	6			600,00	Artjärveltä 100 1osake
Kunta-Asunnot Oy C-osake				5 045,70	Artjärveltä
Kunta-Asunnot Oy A-osake				453 440,24	Artjärveltä, ei eritelty, yhteensä 2726osaketta
Vesiosuuskunta Villihiisi				200,00	Artjärveltä 1osuus
Provincia Oy (ent. Calpro Oy)	1			702,00	
As Oy Artjärven Kotokolmio		16,91 %	16,91 %	37 235,13	Artjärveltä
Artjärven Lämpö Oy		15,00 %		1 261,41	Artjärveltä
KPK ICT Oy	16 353			16 353,00	
Päijät-Hämeen Keskuspesula Oy myyty				5 802,48	
P-H Hykylle				-5 802,48	
				1 452 200,36	

Konsernin liitetiedot

Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot		
Konsernitilinpäätöksen laajuus		
Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki kaupungin tytäryhteisöt.		
Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä. Kaupungin konsernirakenne on esitetty kaupungin tasetta koskevissa liitetiedoissa.		
Orimattilan seudun terveydenhuollon kiinteistökuntayhtymä on purkautunut 30.6.2019.		
Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kiinteistökuntayhtymän tuloslaskelma 30.6.2019 asti.		
Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä		
	Yhdistelty konsernitilinpäätökseen	
	Yhdistelty (kpl)	
Tytäryhteisöt		
Yhtiöt		
Kiinteistö- ja asunto-osakeyhtiöt	2	
Muut yhtiöt	3	
Kuntayhtymät	6	
Purkautuneesta ky:stä vain tuloslaskelma		
Yhteensä	11	
Konsernitilinpäätöksen laatimisessa on noudatettu samoja arvostus- ja jaksotusperiaatteita kuin kaupungin tilinpäätöksessä.		

Keskinäisen omistuksen eliminointi			
Kaupungin ja sen tytäryhteisöjen keskinäinen omistus on eliminoitu Kilan kuntajaoston suositsemalla ns. sovelletulla hankintamenomenetelmällä.			
Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet			
Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta.			
Vähemmistöosuudet			
Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.			
Suunnitelmapoistojen oikaisu			
Konsernin poisto-oikaisu on tehty niille yhtiöille, jotka eivät omassa tilinpäätöksessään laadi suunnitelman mukaisia poistoja.			
Asunto-osakeyhtiön rakennusten poisto on oikaistu suunnitelman mukaiseksi. Jäännösarvon ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhteisön poistojen oikaisuksi ja aikaisemmilte tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa edellisten tilikausien yli- tai alijäämän oikaisuksi.			
Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset			
Konsernitaseessa vapaaehtoiset varaukset ja poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan.			
Poikkeavat tilikaudet			
As Oy Orimattilan Helinäkulman tilikausi on yhdistelty konsernitilinpäätökseen 31.5.2019 laaditun tilinpäätöksen perusteella.			
Konsernirakenteen muutokset tilikaudella			
Orimattilan seudun terveydenhuollon kiinteistö kuntayhtymä on purkautunut siten, että toiminta on päättynyt 30.6.2019.			
Yksikköhintarahoituksen oikaisu valtionosuuksiin			
Koulutuskuntayhtymälle maksettu yksikköhintarahoitus 55.823 teur on konsernitilinpäätöksessä siirretty toimintatuotoista valtionosuuksiin.			
Kiinteistöverojen käsittely			
Konsenitilinpäätökseen yhdisteltyjen yhteisöjen kunnalle maksamat kiinteistöveroja yhteensä 161 teur ei ole eliminoitu.			
Vertailukelpoisuus edellisen tilikauden tilinpäätökseen			
Edellisen tilikauden yli-/alijäämään on tehty oikaisuja, jonka vuoksi konsernin edellisten tilikausien ylijäämä on heikentynyt. Oikaisu johtuvat Orimattilan Vuokratalot Oy:n poistoeron purkukirjauksista johtuvista oikaisuista 5 teur sekä As Oy Orimattilan Helinäkulman aikaisemmilta vuosilta puuttuneista poisto-oikaisuista 149 teur.			
Laskennalliset verovelat on kokonaisuudessaan esitetty pitkäaikaisessa vieraassa pääomassa. Aikaisempina vuosina ne on esitetty lyhytaikaisessa vieraassa pääomassa. Vertailutietoa on muutettu. Koulutuskuntayhtymälle maksettua yksikköhintarahoitusta ei ole edellisellä tilikaudella siirretty toimintatuotoista valtionosuuksiin, vertailutietoa on muutettu 53.313 teur.			
Konsernissa ei ole aikaisempina vuosina tehty poisto-oikaisuja. Aikaisempien vuosien poisto-oikaisu on kirjattu korjaamaan edellisten tilikausien yli-/alijäämää.			
Konsernin vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevaa liitetietoa: Velat, joiden vakuudeksi on annettu kiinnityksiä kiinteistöihin, vuodelta 2018 on oikaistu.			

Konsernituloslaskelmaa koskevat liitetiedot		
Toimintatuotot tehtävälueittain	2019	2018
Yleishallinto	2 962 419,08	2 335 387,97
Sosiaali- ja terveystoiminta	61 943 426,09	59 296 693,09
Opetus- ja kulttuuritoiminta	3 050 234,43	3 050 681,54
Yhdyskuntapalvelut	14 244 564,83	6 580 629,83
Ympäristö- ja muut palvelut	1 032 391,79	7 597 146,73
Yhteensä	83 233 036,22	78 860 539,16
Satunnaisten tuottojen ja kulujen erittely	2019	2018
Satunnaiset tuotot		
Laboratorio- ja Lääkehuoltolaitos Oy:n myyntivoitto	0,00	423 280,00
PHP Holding Oyj:n osakkeiden myyntivoitto	0,00	59 766,43
As Oy Hedelmätarhantien myyntivoitto	0,00	2 138,05
Ptcservices oikeudenkäyntikulut	0,00	383,46
Satunnaiset tuotot yhteensä	0,00	485 567,94
Satunnaiset kulut		
Ki Oy Lahden Toimistokartano osakkeiden myyntitappio	0,00	1 366,95
Kukonkoivun kiinteistön myyntitappio	0,00	1 970,66
Rakokiventie 2, Nastopoli kiinteistön myyntitappio	14 670,83	
Opintie 2, Heinola kiinteistön purkukustannukset	23 148,54	
Svinhufvudinkatu 2-4, tonttien lohkominen	378,54	
Svinhufvudinkatu 7, Nelo kiinteistön purkukustannukset	110 671,18	
Satunnaiset kulut yhteensä	148 869,09	3 337,61

Pakollisten varausten muutokset		
	2019	2018
Potilasvahinkovakuutusmaksu Hyky 1.1.	1 025 124,77	983 655,64
Omistussosuuden muutos	0,00	-1 206,94
Lisäys tilikauden aikana	0,00	42 676,07
Vähennys tilikauden aikana	-252 617,00	0,00
Potilasvahinkovakuutusmaksu Hyky 31.12.	772 507,77	1 025 124,77
Ympäristövastuut		
Orimattilan seud th-kiinteistöky 1.1.	0,00	29 698,68
Vähennys tilikauden aikana	0,00	-29 698,68
Orimattilan seud th-kiinteistöky 31.12.	0,00	0,00
Koulutuskeskus Salpaus ky		
Koulutusveloitteet 1.1.	267,94	3 187,28
Vähennys tilikauden aikana	-267,94	-2 919,34
Koulutusveloitteet 31.12.	0,00	267,94
Koulutuskeskus Salpaus ky		
Työttömyysvakuutusrahasto omavastuu 1.1.	7 814,89	15 722,66
Lisäys tilikauden aikana	0,00	0,00
Vähennys tilikauden aikana	-3 609,02	-7 907,77
Työttömyysvakuutusrahasto omavastuu 31.12.	4 205,87	7 814,89
Muut pakolliset varaukset yhteensä	776 713,64	1 033 207,60
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot ja -tappiot	2019	2018
Muut toimintatuotot		
Maa- ja vesialueiden myyntivoitot	294 171,00	170 215,16
Rakennusten myyntivoitot	1 388,89	16 701,98
Koneiden ja kaluston myyntivoitot	2 104,84	23,77
Muut myyntivoitot	2 665 361,19	173 074,72
Myyntivoitot yhteensä	2 963 025,92	360 015,63
Muut toimintakulut		
Maa- ja vesialueiden myyntitappiot	9 218,38	0,00
Muut myyntitappiot	103 916,08	0,00
	113 134,46	0,00
Satunnaiset kulut		
Kiinteistön myyntitappiot	14 670,83	0,00
Myyntitappiot yhteensä	127 805,29	0,00

Konsernitasetta koskevat liitetiedot			
Konsernitaseen vastaavia koskeva liitetieto			
Arvonkorotukset		2019	2018
Maa-alueet			
Arvo 1.1.		15 023,42	15 023,42
Arvo 31.12.		15 023,42	15 023,42
Rakennukset			
Arvo 1.1.		3 218 575,11	3 250 667,82
Arvonkorotusten purku		-3 084 855,51	-32 092,70
Arvo 31.12.		133 719,60	3 218 575,12
Osakkeet ja osuudet			
Arvo 1.1.		1 344,06	2 694,83
Arvonkorotusten purku		0,00	-1 350,77
Arvo 31.12.		1 344,06	1 344,05
Arvonkorotukset yhteensä		150 087,08	3 234 942,59
Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät		2019	2018
Pitkäaikaiset siirtosaamiset			
Vahingonkorvaus			11 663,73
Pitkäaikaiset siirtosaamiset yhteensä		0,00	11 663,73
Lyhytaikaiset siirtosaamiset			
Menoennakot		941,23	4 271,69
Tulojäämät			
Siirtyvät korot		6 814,07	19 436,27
Kela korvaus työterveyshuolto		251 808,65	257 706,08
Eu-tuet ja muut avustukset		76 962,49	11 486,41
Muut tulojäämät		183 020,57	329 319,31
Tulojäämät yhteensä		518 605,78	617 948,08
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä		519 547,01	622 219,77

Konsernitaseen vastattavia koskevat liitetiedot				
Oma pääoma			2019	2018
Peruspääoma 1.1.			41 342 257,46	41 342 257,46
Peruspääoma 31.12.			41 342 257,46	41 342 257,46
Arvonkorotusrahasto 1.1.			3 234 942,59	3 268 386,07
Muutokset			-3 084 855,51	-33 443,48
Arvonkorotusrahasto 31.12.			150 087,08	3 234 942,59
Muut omat rahastot 1.1.			2 824 498,54	0,00
Muutokset			0,00	2 824 498,54
Muut omat rahastot 31.12.			2 824 498,54	2 824 498,54
Ed.tilikausien yli-/alijäämä 1.1.			16 437 893,78	17 451 823,39
Oikaisut/eliminoinnit			0,00	-535 529,15
PHHYKY ensihoidon oik. ed.vuosille			0,00	141 391,00
Poisto-oikaisu ed. vuosille/Helinänkulma			-149 161,52	0,00
Poistoeron purusta johtuva oikaisu/Vuokratalot			-4 948,31	0,00
Ed.tilikausien yli-/alijäämä 31.12.			16 283 783,95	17 057 685,24
Tilikauden yli-/alijäämä			-1 980 519,37	-619 791,46
Oma pääoma yhteensä			58 620 107,66	63 839 592,37

Pakolliset varaukset			2019	2018
Muut pakolliset varaukset				
Potilasvahinkovakuutus/Hyky			772 507,77	1 025 124,77
Koulutusveloitteet/KK Salpaus			0,00	267,93
Työttömyysvakuutusrahasto omavastuut/KK Salpaus			4 205,87	7 814,90
Muut pakolliset varaukset yhteensä			776 713,64	1 033 207,60

Muiden velkojen erittely			2019	2018
Liittymismaksut			6 584 584,28	6 639 271,75
Muut velat			1 779 073,65	2 256 093,55
Muut velat yhteensä			8 363 657,93	8 895 365,30

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät			2019	2018
Pitkäaikaiset siirtovelat				
Potilasvahinkovakuutus/Orimattilan kaupunki			546 099,17	790 976,81
Pitkäaikaiset siirtovelat yhteensä			546 099,17	790 976,81
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Tuloennakot			125 579,34	123 343,49
Menojäämät				
Palkkojen ja henkilöstösivukulujen jaksotukset			7 949 772,83	7 081 807,31
Valtionosuuden palautukset			0,00	55 544,00
Korkojaksotukset			155 166,33	185 702,71
Muut menojäämät			3 745 174,03	2 644 002,00
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä			11 975 692,53	10 090 399,51

Konsernin vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskeva liitetieto				2019	2018
VELAT, JOIDEN VAKUUDEKSI ANNETTU KIINNITYKSIÄ KIINTEISTÖIHIN					
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta				2 604 431,52	4 104 281,68
Vakuudeksi annetut kiinnitykset				3 253 224,02	5 290 208,27
Vakuudeksi annetut kiinnitykset yhteensä				3 253 224,02	5 290 208,27
VELAT, JOIDEN VAKUUDEKSI ANNETTU KIINNITYKSIÄ TONTIN VUOKRAOIKEUTEEN					
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta				266 556,66	298 773,16
Vakuudeksi annetut osakkeet				584 771,88	584 771,88
Pantatut osakkeet yhteensä				584 771,88	584 771,88
Vuokravastuut				2019	2018
Vuokravastuut yhteensä				31 897 147,98	25 911 507,13
Leasing-vastuut yhteensä				325 136,27	1 446 463,81
-seuraavalla tilikaudella maksettava osuus				4 301 560,52	615 801,86
Yhteensä				32 222 284,25	27 357 970,94
Vastuusitoumukset				2019	2018
Takaukset muiden puolesta				829 660,51	835 050,51
Muut taloudelliset vastuut				2019	2018
Muut taloudelliset vastuut				3 459 132,07	3 231 421,72
Johdannaissopimukset nimellisarvo				1 610 379,55	1 697 240,43
Johdannaissopimukset käypä arvo				-156 481,24	-145 090,15
Alv-palautusvastuu				956 643,90	789 728,87
Ara-avustusten palautusvastuu				963 486,00	963 486,60
				6 833 160,28	6 536 787,47

Arvonlisäveron palautusvastuu				
Orimattilan kaupungille saattaa muodostua palautusvastuu 1.1.2009 alkaen uudisrakennusten ja perusparantamisen hankintamenojen arvonlisäveroista, mikäli kiinteistöjä myydään tai niiden käyttötarkoitus muuttuu vähennykseen tai palautukseen oikeuttamattomaan käyttöön (AVL 11 luku 120§). Palautusvastuuta määriteltäessä otetaan huomioon kiinteistöt, joiden osalta vastuun toteutuminen on todennäköistä investointi- tai taloussuunnitelmaan tai toimenpideohjelmaan perustuen.				
Perustamishankkeiden valtionosuuden palautusvastuu				
Perustamishankkeeseen saatua valtionosuutta tai -avustusta vastaava suhteellinen osa hankitun omaisuuden käyvästä arvosta voidaan kokonaan tai osaksi määrätä palautettavaksi valtiolle, jos hankittu omaisuus luovutetaan toiselle taikka jos toiminta lopetetaan tai omaisuuden käyttötarkoitusta muutetaan pysyvästi eikä omaisuutta käytetä muuhun valtionosuuteen oikeuttavaan toimintaan. Jos omaisuus luovutetaan toiselle, joka käyttää omaisuutta valtionosuuteen oikeuttavaan toimintaan, tästä luovutuksesta johtuva palautus voidaan jättää määräämättä, jos luovuttaja omaisuuden luovutuksen yhteydessä sitoutuu vastaamaan palautusehdoista myös luovutuksen jälkeen tai jos luovutuksen saaja sitoutuu vastaaviin omaisuuden luovuttajaa koskeviin palautusehtoihin. Palautusta ei määrätä suoritettavaksi, jos valtionosuuden myöntämisestä on kulunut yli 15 vuotta. Vastuu perustuu lakiin opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta 29.12.2009/1705, 7:53§ sekä lakiin sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionosuudesta 3.8.1992/733, 4:30§.				
			Tarkempi erittely kunnan liitetiedoissa	
Intressitahotapahtumat				
Konserniyhteisöissä on tehty kuntalain mukaisia johtajasopimuksia.				
Kunnalla ei ole ollut tavanomaisesta poikkeavia liiketoimia konsernin lähipiiriin/intressipiiriin kanssa.				

Taseyksiköiden erillistilinpäätökset

5 Taseyksiköiden erillistilinpäätökset

Vesilaitos

KOKONAISARVIO TASEYKSIKÖN TOIMINNASTA VUONNA 2019

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen suhteessa kaupungin strategiaan ja teknisen toimen kehittämisohjelmaan

Toimintavuoden aikana uutta vesihuoltoverkostoa rakennettiin keskustan ja Pennalan asemakaava-alueilla. Mittavista uudisrakennushankkeista huolimatta noin puolet 1,3 M€ investoinneista kohdistettiin olemassa olevan vesihuoltoinfran korjaamiseen.

Viiskivenharjun pohjavesihankkeen taloudellisten reunaehtojen selvittäminen aloitettiin ja keskustelu Myrskylän kunnan jätevesien johtamisesta Vääräkosken jäteveden puhdistamolle käynnistettiin uudelleen. Myrskylän kunta on nykytilanteessa halukas selvittämään jätevesien johtamisen Orimattilaan yhtenä ratkaisuvaihtoehtona ja tulee osallistumaan hankkeen yleissuunnitteluun vuoden 2020 aikana. Aikataulullisesti Myrskylän jäteveden puhdistamon korvaamiselle asetetut velvoitteet ja Viiskivenharjun runkolinjan rakentaminen vuoden 2023 aikana sopivat hyvin yhteen.

Tulevaisuuden vedenhankintaan ja kuntayhteistyöhön panostettiin myös Orimattilan pohjoisrajalla solmimalla sopimus Lahti Aquan kanssa varavesiyhteyden rakentamisesta ja veden toimittamisesta Renkomäestä Pasinaan. Putkiyhteyden rakentamisen jälkeen Pennalan vedenottamo on tarkoitus poistaa käytöstä.

Vuoden 2018 aikana toteutettu umpi- ja sakokaivolietteen välppäys, sekä lietteen johtaminen suoraan lietevarastoon paransi puhdistamon toimintaa jopa arvioitua enemmän. Puhdistamon laitteiden toimivuuteen ja niiden energian kulutuksen vähentämiseen on panostettu viime vuosina merkittävästi. Samaa työtä jatkettiin uusimalla pois kuljetettavan lietteen kuivaukseen käytettävä linko kokonaisuudessaan.

Painopisteen siirtäminen laitteistojen korjaavasta kunnossapidosta ennakoivaan kunnossapitoon alkoi viimein tuottaa toimintavuoden aikana toivottuja tuloksia ja esimerkiksi päivystyslähtöjen määrässä oli havaittavissa selvää laskua.

Vesilaitoksen työtyytyväisyyden havaittiin olevan toimintavuoden aikana tehdyn kyselyn perusteella hyvällä tasolla.

Arvio tilinpäätöksen vaikutuksista vuoden 2020 talousarvion toiminnallisiin tavoitteisiin sekä tulo- ja menoarvioihin

Toimintavuosi oli taloudellisesti jopa arvioitua onnistuneempi. Tilinpäätöksellä ei kuitenkaan ollut merkittävää vaikutusta vuoden 2020 tavoitteisiin tai tulo- ja menoarvioihin. Orimattilan alueen vedenkulutus on pysynyt edelleen hyvin vakaana ja mm. suuremmissa kaupungeissa tapahtuvaa kulutuksen vähenemistä ei ole vielä havaittu. Käyttötoiminnan jatkuvan parantamisen avulla myös kulurakenteen odotetaan pysyvän ennallaan.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET 2019**Toiminnallinen tavoite 1**

Asiakaslähtöisen toiminnan kehittäminen

Mittari/ Arviointitapa

Asiakastytytyväisyyden nykytilan selvitys ja pitkäjänteisen mittausjärjestelmän määrittely valmis

Tavoitetaso 2019

Toteutettu vuoden 2019 loppuun mennessä

Toteutuma

Asiakastytytyväisyyskysely on toteutettu osana teknisen toiminnan kyselyä. Vastauksia ei saatu riittävästi ja kyselyn voimassaoloa jatkettiin vuoden 2020 puolelle.

Toiminnallinen tavoite 2

Henkilöstön työtyytyväisyyden parantaminen

Mittari/ Arviointitapa

Työtyytyväisyyden selvitys ja tavoitetason määrittely

Tavoitetaso 2019

Toteutettu vuoden 2019 loppuun mennessä

Toteutuma

Henkilöstön työtyytyväisyyden lähtötaso on selvitetty työtyytyväisyyskyselyllä. Vesilaitoksen henkilökunnan vastausprosentti oli 90 %. Kyselyn perusteella henkilöstön työtyytyväisyys oli hyvällä tasolla mutta sitä päätettiin parantaa edelleen lisäämällä yhteisiä hyvinvointia tukevia tapahtumia.

Toiminnallinen tavoite 3

Investointien suunnittelun ja toteutuksen kehittäminen

Mittari/ Arviointitapa

Investointeihin liittyvien käytäntöjen dokumentointi

Tavoitetaso 2019

Toteutettu vuoden 2019 loppuun mennessä

Toteutuma

Vesiyhtiön investointeihin liittyvien käytäntöjen dokumentointi oli vuoden 2019 lopussa kesken. Tavoitetta ei siis saavutettu.

Toiminnallinen tavoite 4

Pääprosessien dokumentointi

Mittari/ Arviointitapa

Dokumentoitujen pääprosessien määrä (kpl/vuosi)

Tavoitetaso 2019

3 prosessia/vuosi

Toteutuma

Vesilaitoksen osalta dokumentoitiin arkistonmuodostusprojektin yhteydessä kaksi pääprosessia. Tavoitetta ei vuoden 2019 osalta saavutettu.

Toiminallinen tavoite 5	
Energian käytön tehostaminen	
<u>Mittari/ Arviointitapa</u>	<u>Tavoitetaso 2019</u>
Talousveden tuotantoon ja jäteveden käsittelyyn käytetty energia (kWh/m ³)	Puhdas vesi alle 0,7 kWh/m ³ Jätevesi alle 2,28 kWh/m ³
<u>Toteutuma</u>	
Puhtaan veden osalta vuotovedet nostivat sähkön kulutusta ja tavoitetta ei saavutettu. Jäteveden osalta energian kulutusta onnistuttiin vähentämään odotettua enemmän. Puhdas vesi 0,768 kWh/m ³ Jätevesi 2,141 kWh/m ³	

Toiminallinen tavoite 6	
Veden jakelun vähäisten laatuhäiriöiden määrän vähentäminen (ruoste, ilma yms.)	
<u>Mittari/ Arviointitapa</u>	<u>Tavoitetaso 2019</u>
Vähäisten laatuhäiriöiden määrä (kpl/vuosi)	Alle 15 kpl/vuosi
<u>Toteutuma</u>	
Laatuhäiriöiden määrä oli vuoden 2019 aikana ainoastaan 9 kpl ja tavoite saavutettiin.	

TULOARVIOT JA MÄÄRÄRAHAT						
	Alkuperäinen TA	TA-muutokset	TA-muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Poikkeama %
Toimintatulot (ulk.)	2 454 368	40 002	2 494 370	2 512 103	17 732	101
Toimintamenot (ulk.)	2 437 970	54 000	2 491 970	-2 472 663	-19 307	99
Toimintakate	16 398	-13 998	2 400	39 439	37 039	1 643
Toimintatulot (sis.)	111 650	8 600	120 250	132 228	11 978	110
Toimintamenot (sis.)	15 290	0	-15 290	-20 716	5 426	136
Yhteensä	112 758	-5 398	107 360	150 952	43 592	141

TOTEUTUMAVERTAILU EDELLISIIN VUOSIIN			
Ulkoiset	TP 2019	TP 2018	TP 2017
Menot	-2 472 663	-2 400 116	-2 346 472
muutos %	3 %	2,3 %	
Tulot	2 512 103	2 309 171	2 291 222
muutos %	8,8 %	0,8 %	
Netto	39 439	90 945	55 250
muutos %	-143,4 %	64,6 %	

Sisäiset	TP 2019	TP 2018	TP 2017
Menot muutos %	20 716 25 %	16 525 -11 %	18 616
Tulot muutos %	132 228 22 %	108 250 1 %	106 750
Netto muutos %	111 512 22 %	91 725 4 %	88 134

HENKILÖSTÖ TULOSALUEITTAIN, htv (vakinaiset ja määräaikaiset, ei työllistämistuella palkatut)				
Tulosalue	TP 2019	TA 2019	TP 2018	TP 2017
Vesilaitos	10,2	10,35	10,97	11

ORIMATTILAN VESILAITOS TASEYKSIKKÖ		
TULOSLASKELMA		
	01.01. - 31.12.2019	01.01. - 31.12.2018
Liikevaihto	2 626 388,51	2 403 851,71
Liiketoiminnan muut tuotot	2 725,96	2 698,65
Materiaalit ja palvelut	-842 533,68	-884 100,13
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-339 079,22	-352 460,41
Palvelujen ostot	-503 454,46	-531 639,72
Henkilöstökulut	-495 003,85	-502 055,84
Palkat ja palkkiot	-403 425,48	-397 706,61
Henkilösivukulut	-91 578,37	-104 349,23
Eläkekulut	-78 601,14	-89 311,30
Muut henkilösivukulut	-12 977,23	-15 037,93
Liiketoiminnan muut kulut	-1 140 625,59	-1 019 614,99
Liikelylijäämä	150 951,35	779,40
Rahoitustuotot ja -kulut	2 761,07	2 091,12
Muut rahoitustuotot	2 816,69	2 064,52
Muut rahoituskulut	-55,62	26,60
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaiseriä	153 712,42	2 870,52
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	153 712,42	2 870,52
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	153 712,42	2 870,52
Sijoitetun pääoman tuotto, %	17,0	0,3
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	17,0	0,3
Voitto, %	5,9	0,1

ORIMATTILAN VESILAITOS TASEYKSIKKÖ			
RAHOITUSLASKELMA			
		01.01. - 31.12.2019	01.01. - 31.12.2018
Toiminnan rahavirta			
Liikelylijäämä (-alijäämä)		150 951,35	779,40
Rahoitustuotot ja -kulut		2 761,07	2 091,12
Toiminnan ja investointien rahavirta		153 712,42	2 870,52
Rahoituksen rahavirta			
Lainakannan muutokset			
Lyhytaikaisten lainojen muutos kunnalta		15 290,89	0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset			
Vaihto-omaisuuden muutos		-1 942,58	8 245,98
Saamisten muutos kunnalta/ky:ltä		8 448,12	-8 448,12
Saamisten muutos muilta		26 939,58	-77 728,50
Korottomien velkojen muutos kunnalta/ky:ltä		0,00	-3 209,67
Korottomien velkojen muutos muilta		-510,45	-4 473,62
Rahoituksen rahavirta		48 225,56	-85 613,93
Rahavarojen muutos		201 937,98	-82 743,41
Rahavarojen muutos			
Rahavarat 31.12.		1 038 167,46	836 229,48
Rahavarat 1.1.		836 229,48	918 972,89
		201 937,98	-82 743,41

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä			
5 vuodelta, 1 000€		414	265
Kassan riittävyys, pv		153	127
Quick ratio		4,0	3,6
Current ratio		4,2	3,8

ORIMATTILAN VESILAITOS TASEYKSIKKÖ			
TASE			
VASTAAVAA	31.12.2019	31.12.2018	
VAIHTUVAT VASTAAVAT			
VAIHTO-OMAISUUS			
AINEET JA TARVIKKEET	62 042,63		60 100,05
VAIHTO-OMAISUUS	62 042,63		60 100,05
SAAMISET			
LYHYTAIKAISET SAAMISET			
MYYNTISAAMISET	178 847,11		176 547,86
SAAMISET KUNNALTA	0,00		8 448,12
MUUT SAAMISET	0,00		26 785,97
SIIRTOSAAMISET	324,72		2 777,58
LYHYTAIKAISET SAAMISET	179 171,83		214 559,53
SAAMISET	179 171,83		214 559,53
RAHAT JA PANKKISAAMISET	1 038 167,46		836 229,48
VAIHTUVAT VASTAAVAT	1 279 381,92		1 110 889,06
VASTAAVAA	1 279 381,92		1 110 889,06
VASTATTAVAA	31.12.2019	31.12.2018	
OMA PÄÄOMA			
PERUSPÄÄOMA	174 850,10		174 850,10
EDELLISTEN TILIKAUSIEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄ)	647 015,83		644 145,31
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	153 712,42		2 870,52
OMA PÄÄOMA	975 578,35		821 865,93
VIERASPÄÄOMA			
LYHYTAIKAINEN			
LAINAT KUNNALTA	15 290,89		0,00
OSTOVELAT	86 254,37		78 010,59
MUUT VELAT	110 568,34		133 188,02
SIIRTOVELAT	91 689,97		77 824,52
LYHYTAIKAINEN	303 803,57		289 023,13
VIERASPÄÄOMA	303 803,57		289 023,13
VASTATTAVAA	1 279 381,92		1 110 889,06
Omavaraisuusaste, %	76,3		74,0
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	11,6		12,0
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 €	800,7		647,0
Lainat ja vuokravastuut 31.12., 1000 €	15		2

ORIMATTILAN KAUPUNKI, VESILAITOS		
Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot		
Arvostus- ja jaksotusperiaatteet sekä menetelmät		
Vaihto-omaisuuden arvostus		
Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen fifo-periaatteen mukaisesti hankintamenon määräisenä.		
Rahoitusomaisuuden arvostus		
Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon.		
TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT		
Toimintatuotot	2019	2018
Vesimaksut	807 123,58	735 406,26
Jätevesimaksut	1 299 960,14	1 172 439,88
Perusmaksut, mittarivuokrat	383 061,84	362 727,78
Muut liiketoiminnan tuotot	138 968,91	135 976,44
Yhteensä	2 629 114,47	2 406 550,36
TASEEN VASTAAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT		
Saamisten erittely	2019	2018
Saamiset tytäryhteisöiltä	Lyhytaikaiset	Lyhytaikaiset
Myyntisaamiset	6 264,95	6 956,01
Yhteensä	6 264,95	6 956,01
TASEEN VASTATTAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT		
Oman pääoman erittely	2019	2018
Peruspääoma 1.1.	174 850,10	174 850,10
Peruspääoma 31.12.	174 850,10	174 850,10
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	647 015,83	644 145,31
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	647 015,83	644 145,31
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	153 712,42	2 870,52

Oma pääoma yhteensä	975 578,35	821 865,93
Vieras pääoma	2019	2018
Velat tytäryhteisöille		
Ostovelat	0,00	1 180,64
Muut velat	24 911,17	21 496,61
<i>Yhteensä</i>	<i>24 911,17</i>	<i>22 677,25</i>
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä		
Ostovelat	685,00	0,00
<i>Yhteensä</i>	<i>685,00</i>	<i>0,00</i>
Yhteensä	25 596,17	22 677,25
Muiden velkojen erittely	2019	2018
Lyhytaikaiset muut velat	110 568,34	133 188,02
Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät	2019	2018
Lyhytaikaiset siirtovelat		
Lomapalkkavelan ja henkilösivukulujen jaksotukset	80 747,89	65 133,77
Muut palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	0,00	10 738,22
Muut siirtovelat	10 942,08	1 952,53
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	91 689,97	77 824,52
HENKILÖSTÖÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT		
Henkilöstön lukumäärä 31.12.	2019	2018
Vesilaitos	11	11

Konserniyhtiöt

6 Konserniyhtiöt

Orimattilan Lämpö Oy

Tuloslaskelma				
	1.1.2019–31.12.2019		1.1.2018–31.12.2018	
LIIKEVAIHTO		3 005 105,15		3 838 045,11
		2 618 035,57		142 224,76
Materiaalit ja palvelut				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	-1 820 902,86		-2 556 435,52	
Varastojen muutos	-15 654,56		-1 307,82	
Ulkopuoliset palvelut	-10 070,00	-1 846 627,42	-10 230,00	-2 567 973,34
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-255 646,50		-232 745,26	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-44 983,65		-41 204,07	
Muut henkilösivukulut	-10 241,95	-310 872,10	-8 251,99	-282 201,32
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot		-516 521,22		-524 337,17
Liiketoiminnan muut kulut		-456 965,26		-224 014,60
LIIKEVOITTO/-TAPPIO		2 492 154,72		381 743,44
Rahoitustuotot ja -kulut				
Muut korko- ja rahoitustuotot				
Samaan konserniin kuuluvilta yrityksiltä	0,00		0,00	
Muilta	6 601,80		7 784,53	
Korkokulut ja muut rahoituskulut				
Samaan konserniin kuuluvilta yrityksiltä	-18 034,28		-22 811,00	
Muilta	-8 235,44	-19 667,92	-8 219,75	-23 246,22
VOITTO/TAPPIO ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA JA VEROJA		2 472 486,80		358 497,22
Tilinpäätössiirrot				
Poistoeron muutos		3 188,75		2 113,64
Tuloverot		-495 230,39		-72 168,44
TILIKAUDEN VOITTO/TAPPIO		1 980 445,16		288 442,42

Tase					
	31.12.2019			31.12.2018	
Vastaavaa					
PYSYVÄT VASTAAVAT					
Aineettomat hyödykkeet					
Muut aineettomat hyödykkeet			3 813,29		16 221,20
Aineelliset hyödykkeet					
Maa- ja vesialueet	171 574,74			171 574,74	
Rakennukset ja rakennelmat	1 445 922,11			1 516 189,44	
Kaukolämpöverkosto	1 348 325,19			1 038 999,12	
Maakaasuverkosto	0,00			278 810,51	
Koneet ja kalusto	1 628 462,67			1 816 032,00	
Polttoainesäiliöt	408,64			510,79	
Asfaltointi	9 232,88			18 051,55	
Keskeneräiset omat työt	0,00	4 603 926,23		237 307,46	5 077 475,61
Sijoitukset					
Muut saamiset			0,00		65 488,62
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ			4 607 739,52		5 159 185,43
VAHTUVAT VASTAAVAT					
Pitkäaikaiset saamiset					
Pitkäaikaiset muut saamiset			63 532,96		
Vaihto-omaisuus					
Aineet ja tarvikkeet	55 931,05			85 198,40	
Ennakkomaksut	0,00	55 931,05		0,00	85 198,40
Lyhytaikaiset saamiset					
Myyntisaamiset	222 313,27			660 389,99	
Myyntisaamiset saman konsernin yrityksiltä	122 169,11			159 991,07	
Siirtosaamiset	2 016,61	346 498,99		11 435,03	831 816,09
Rahat ja pankkisaamiset		3 062 691,23			591 231,74
VAHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ			3 528 654,23		1 508 246,23
Vastaavaa yhteensä			8 136 393,75		6 667 431,66

Tase				
	31.12.2019		31.12.2018	
Vastattavaa				
OMA PÄÄOMA				
Osakepääoma		50 456,38		50 456,38
Edellisten tilikausien voitto/tappio		1 218 637,48		1 075 650,06
Tilikauden voitto/tappio		1 980 445,16		288 442,42
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ		3 249 539,02		1 414 548,86
TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ				
Poistoero		8 788,56		11 977,31
VIERAS PÄÄOMA				
Pitkäaikainen				
Lainat rahoituslaitoksilta	925 000,00		1 017 500,00	
Lainat konsernilta	1 826 100,60		1 946 176,50	
Liittymismaksut	1 209 925,88	3 961 026,48	1 512 321,83	4 475 998,33
Lyhytaikainen				
Lainat rahoituslaitoksilta	92 500,00		92 500,00	
Lainat konsernilta	120 075,90		131 754,54	
Ostovelat	177 639,43		427 881,70	
Ostovelat saman konsernin yrityksille	1 922,05		1 915,84	
Muut velat	34 080,60		47 414,36	
Siirtovelat	490 821,71	917 039,69	63 440,72	764 907,16
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ		4 878 066,17		5 240 905,49
Vastattavaa yhteensä		8 136 393,75		6 667 431,66

Orimattilan Vesi Oy

Tuloslaskelma				
	1.1.2019–31.12.2019		1.1.2018–31.12.2018	
LIIKEVAIHTO		1 131 399,96		1 009 200,00
Liiketoiminnan muut tuotot		20 945,32		19 664,49
Materiaalit ja palvelut				
Ulkopuoliset palvelut		-31 833,63		-30 770,03
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-22 200,68		-18 376,01	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-2 125,75		-1 338,11	
Muut henkilösivukulut	-277,97	-24 604,40	-244,74	-19 958,86
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot		-949 748,22		-897 017,95
Liiketoiminnan muut kulut		-57 667,66		-49 945,31
LIIKEVOITTO		88 491,37		31 172,34
Rahoitustuotot ja -kulut				
Muut korko- ja rahoitustuotot				
Muilta	14,98		118,40	
Korkokulut ja muut rahoituskulut				
Samaan konserniin kuuluville yrityksille	-34 363,48	-34 348,50	-38 077,96	-37 959,56
VOITTO ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA JA VEROJA		54 142,87		-6 787,22
Tuloverot		-9 893,04		6,23
TILIKAUDEN VOITTO		44 249,83		-6 780,99

Tase		31.12.2019		31.12.2018	
Vastaavaa					
PYSYVÄT VASTAAVAT					
Aineettomat hyödykkeet					
Muut aineettomat hyödykkeet			7 845,87		22 176,31
Aineelliset hyödykkeet					
Maa- ja vesialueet		142 527,09		130 878,09	
Rakennukset ja rakennelmat		12 200 730,51		12 076 713,81	
Koneet ja kalusto		419 128,17		411 306,86	
Muut aineelliset hyödykkeet		11 008,99		12 978,51	
Keskeneräiset omat työt		525 600,21	13 298 994,97	228 032,82	12 859 910,09
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ			13 306 840,84		12 882 086,40
VAIHTUVAT VASTAAVAT					
Pitkäaikaiset saamiset					
Muut saamiset			164 898,72		159 498,72
Lyhytaikaiset saamiset					
Myyntisaamiset		1 505,36		0,00	
Saamiset saman konsernin yrityksiltä		24 911,17		21 496,61	
Siirtosaamiset		2 766,01	29 182,54	14 170,34	35 666,95
Rahat ja pankkisaamiset			102 424,92		98 277,36
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ			296 506,18		293 443,03
Vastaavaa yhteensä			13 603 347,02		13 175 529,43

Tase		31.12.2019		31.12.2018	
Vastattavaa					
OMA PÄÄOMA					
Osakepääoma					
Vararahasto		100 912,76		100 912,76	
Muut rahastot		2 040 991,99	2 141 904,75	2 040 991,99	2 141 904,75
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto			815 997,27		815 997,27
Edellisten tilikausien voitto (tappio)			641 483,64		648 264,63
Tilikauden voitto (tappio)			44 249,83		-6 780,99
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ			3 643 635,49		3 599 385,66
VIERAS PÄÄOMA					
Pitkäaikainen					
Velat saman konsernin yrityksille		2 936 563,34		2 882 263,52	
Liittymismaksut		6 460 398,90	9 396 962,24	6 248 312,62	9 130 576,14
Lyhytaikainen					
Ostovelat		88 955,37		68 915,01	
Velat saman konsernin yrityksille		434 058,05		344 114,16	
Muut velat		36 514,13		30 202,09	
Siirtovelat		3 221,74	562 749,29	2 336,37	445 567,63
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ			9 959 711,53		9 576 143,77
Vastattavaa yhteensä			13 603 347,02		13 175 529,43

Kiinteistö Oy Orimattilan Vuokratilat

Tuloslaskelma

	31.12.2018	31.12.2019
Kiinteistön tuotot		
Vuokrat	4612355,06	4736101,62
Käyttökorvaukset	215733,17	202658,58
Muut kiinteistön tuotot	6195,92	2298,71
Kiinteistön tuotoista suoritettava alv	-176173,17	-175000,44
Kiinteistön tuotot yhteensä	4658110,98	4766058,47
Kiinteistön hoitokulut		
Henkilöstökulut	-552525,74	-507246,73
Hallinto	-222455,99	-224601,04
Käyttö ja huolto	-326615,14	-260058,53
Ulkoalueiden hoito	-109733,93	-140818,61
Siivous	-83707,23	-86167,26
Lämmitys	-376192,13	-473202,89
Vesi ja jätevesi	-221450,53	-234655,34
Sähkö ja kaasu	-176738,59	-176871,28
Jätehuolto	-121486,54	-119181,61
Vahinkovakuutukset	-34403,91	-39915,09
Vuokrat	-172335,15	-179533,09
Kiinteistövero	-161105,91	-178712,96
Korjaukset		
Korjaukset	-465289,50	-548484,30
./. Saadut korvaukset		15064,10
Korjaukset	-465289,50	-533420,20
Muut hoitokulut	-10323,58	-38365,49
Oman käytön arvonlisävero	-99273,31	-53686,31
Hoitokulujen vähennettävä alv	110696,25	82575,46
Kiinteistön hoitokulut yhteensä	-3022940,93	-3163860,97
Hoitokate	1635170,05	1602197,50
Poistot ja arvonalentumiset		
Rakennuksista ja rakennelmista	-825725,53	-936543,86
Koneista ja kalustosta	-58618,95	-47913,03
Muista pitkävaik. menoista	-33876,91	-47444,87
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä	-918221,39	-1031901,76
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	2836,24	11105,01
Korkokulut	-273042,33	-205418,11
Muut rahoituskulut	-131,82	-469,38
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-270337,91	-194782,48
Voitto ennen tilinpäätössiirt. ja veroja	446610,75	375513,26
Tilinpäätössiirrot		
Poistoeron muutos	2313,05	
Verotusperusteisten varausten muutos	96326,77	4798,47
Tilinpäätössiirrot yhteensä	98639,82	4798,47
Muut välittömät verot	-109038,09	-81920,47
Tilikauden voitto	436212,48	298391,26

	31.12.2018	31.12.2019
Tase vastaavaa (EUR)		
Pysyvät vastaavat		
Aineettomat hyödykkeet		
Muut aineettomat hyödykkeet	38596,92	28265,40
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	38596,92	28265,40
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet, omistetut	1031903,24	986200,18
Liittymismaksut	670351,57	670351,57
Rakennukset ja rakennelmat, om.	22783196,52	18852907,57
Koneet ja kalusto	148723,78	116566,66
Muut aineelliset hyödykkeet	147133,39	175824,60
Ennakkomaksut ja keskener. hank.	141320,00	
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	24922628,50	20801850,58
Sijoitukset		
Muut osakkeet ja osuudet	2059151,76	1957804,65
Sijoitukset yhteensä	2059151,76	1957804,65
Pysyvät vastaavat yhteensä	27020377,18	22787920,63
Vaihtuvat vastaavat		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	50864,97	45470,42
Muut saamiset	49083,49	
Siirtosaamiset	29680,85	26235,63
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	129629,31	71706,05
Rahat ja pankkisaamiset	1493854,03	1641523,90
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	1623483,34	1713229,95
Tase vastaavaa	28643860,52	24501150,58

Tase vastattavaa (EUR)		
	31.12.2018	31.12.2019
Oma pääoma		
Osakepääoma		
Osakepääoma	453390,52	453390,52
Osakepääoma yhteensä	453390,52	453390,52
Arvonkorotusrahasto	2993745,09	
Muut rahastot		
Vararahasto	443930,99	443930,99
Muut rahastot	50301,65	50301,65
Muut rahastot yhteensä	494232,64	494232,64
Edellisten tilikausien voitto	-110529,06	325683,42
Tilikauden voitto	436212,48	298391,26
Oma pääoma yhteensä	4267051,67	1571697,84
Tilinpäätössiirtojen kertymä		
Poistoero	17539,54	17539,54
Verotusperusteiset varaukset	3621272,00	3616473,53
Tilinpäätössiirtojen kertymä yhteensä	3638811,54	3634013,07
Vieras pääoma		
Pitkäaikaiset velat		
Lainat rahoituslaitoksilta	8748738,14	17266938,44
Muut velat	9724232,51	
Pitkäaikaiset velat yhteensä	18472970,65	17266938,44
Lyhytaikaiset velat		
Lainat rahoituslaitoksilta	1146202,30	1337825,02
Saadut ennakot	32165,25	33466,65
Ostovelat	88368,58	146932,18
Muut velat	725157,26	365231,99
Siirtovelat	273133,27	145045,39
Lyhytaikaiset velat yhteensä	2265026,66	2028501,23
Vieras pääoma yhteensä	20737997,31	19295439,67
Tase vastattavaa	28643860,52	24501150,58

Orimattilan Yrityskiinteistöt
- **tuloslaskelma**

	31.12.2019	31.12.2018
Rahayksikkö EURO		
LIIKEVAIHTO	416348,09	414729,96
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-9061,49	-6275,1
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-381,6	-1401,35
Muut henkilösivukulut	-152,32	-154,77
Henkilöstökulut yhteensä	-9595,41	-7831,22
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-184414,8	-184414,8
Liiketoiminnan muut kulut	-80365,41	-45232,59
LIIKEVOITTO (-TAPPIO)	141972,47	177251,35
Rahoitustuotot ja -kulut		
Muut korko- ja rahoitustuotot		
Muilta	0,09	0,53
Korkokulut ja muut rahoituskulut		
Saman konsernin yrityksille	-8569,91	-27402,87
Muille	-6667,58	-7096,81
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-15237,4	-34499,15
VOITTO (TAPPIO) ENNEN TILINPÄÄTÖS-SIIRTOJA JA VEROJA	126735,07	142752,2
Tuloverot		
Tilikauden verot	-25214,92	-28346,37
Tuloverot yhteensä	-25214,92	-28346,37
TILIKAUDEN VOITTO (TAPPIO)	101520,15	114405,83

Orimattilan Yrityskiinteistöt Oy
- tase

			31.12.2019	31.12.2018
VASTAAVAA				
PYSYVÄT VASTAAVAT				
Aineelliset hyödykkeet				
Maa- ja vesialueet				
Omistettut			263 750,96	263 750,96
Rakennukset ja rakennelmat				
Omistettut			3 211 998,07	3 396 412,87
Aineelliset hyödykkeet yhteensä			3 475 749,03	3 660 163,83
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ			3 475 749,03	3 660 163,83
VAIHTUVAT VASTAAVAT				
Saamiset				
Lyhytaikaiset				
Siirtosaamiset			1 125,30	3 019,17
Lyhytaikaiset yhteensä			1 125,30	3 019,17
Rahat ja pankkisaamiset			320 947,32	352 343,13
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ			322 072,62	355 362,30
VASTAAVAA YHTEENSÄ			3 797 821,65	4 015 526,13

			31.12.2019	31.12.2018
VASTATTAVAA				
OMA PÄÄOMA				
Osakepääoma				
Osakepääoma			336 375,85	336 375,85
			336 375,85	336 375,85
Edellisten tilikausien voitto (tappio)			278 375,05	163 969,22
Tilikauden voitto (tappio)			101 520,15	114 405,83
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ			716 271,05	614 750,90
VIERAS PÄÄOMA				
Pitkäaikainen				
Pääomalainat			0,00	50 000,00
Lainat rahoituslaitoksilta			825 000,00	900 000,00
Velat saman konsernin yrityksille			2 140 000,00	2 301 000,00
Muut velat			-161 000,00	-161 000,00
Pitkäaikainen yhteensä			2 804 000,00	3 090 000,00
Lyhytaikainen				
Lainat rahoituslaitoksilta			236 000,00	236 000,00
Ostovelat			0,00	6 477,76
Muut velat			16 992,82	16 004,29
Siirtovelat			24 557,78	52 293,18
Lyhytaikainen yhteensä			277 550,60	310 775,23
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ			3 081 550,60	3 400 775,23
VASTATTAVAA YHTEENSÄ			3 797 821,65	4 015 526,13

7 Käytetyt kirjanpitokirjat ja tositelajit

Luettelo kirjanpidosta ja aineistoista 2019					
Kirjanpidon osa	Tositelaji	Numero-sarja alk.		Kirjanpitojärjestelmien keskinäiset yhteydet	Miten ja missä säilytetään
Tilinpäätös			Tasekirja	Kunnan tasekirjassa on esitetty	Kunnassa paperilla
			Tase-erittelyjen saldospelvitykset	kirjanpitolain edellyttämä	
		1	Liitetietositteet	tilinpäätös, toimintakertomus sekä	
			Tilikartta	luettelo kirjanpidoista ja aineistosta	
Pääkirjanpito			Pää- ja Päiväkirjat	Pääkirjanpitoon kootaan yhteenveto esijärjestelmien tapahtumista	Tapahtumat säilytetään sähköisessä arkistossa
Käyttöomaisuus				KOM osa Raindancejärjestelmää,	Kuntamalli Raindance
	KOMTOS	34001	Käyttöomaisuustositteet	joka on integroitu suoraan	kirjanpitojärjestelmässä
	KOMMUI	39001	Käyttöom.muistiotositteet	pääkirjanpitoon	ja paperitulosteina
Pääkirjatiliosite					
	MUIRO2	15001	Muistiotositteet Rondo	Rondo muistiotositteet siirretään	Tapahtumat säilytetään
	MUIRS2	25001	Muistiotositteet Rondo sisäiset	liittymän kautta pääkirjanpitoon	sähköisenä Rondossa liitteineen
	MUISRD	15278	Muistiotositteet Raindance	Raindance kierrätys alkoi 7.10.2019	Kuntamalli Raindance
	MUSSRD	25042	Muistiotositteet Raindance sis	Raindance kierrätys alkoi 7.10.2019	kirjanpitojärjestelmässä
	MUIST1	10001	Muistiotositteet	Muistiotositteet vietään	Kuntamalli Raindance
	MUISIS	20002	Muistiotositteet sisäiset	pääkirjanpitoon manuaalisesti	kirjanpitojärjestelmässä
	VYÖR	31001	Vyörytys	samoin vyörytystositteet	ja paperitulosteina
Liittymät					
	PALKAT	100001	Populus palkkaliittymä, palkkatositteet, matkalaskut	Tapahtumat siirretään liittymän kautta pääkirjanpitoon yhdistelmänä	Palkkakirjanpito ja siihen liittyvät erittelyt ja laskelmat säilytetään sähköisenä Populus palkanlaskentajärjestelmässä
Myyntireskontra					
	YMR10	10000001	Taloustoimiston laskutus	Tositteet siirtyvät ProE-laskutuksesta	Tapahtumat säilytetään
	YMR11	11000001	Rakennusvalvonta	myyntireskontraan	sähköisenä ProE-laskutuksessa
	YMR12	12000001	Urheilutoimen laskutus	Myyntireskontran tapahtumat ovat osa	
	YMR13	13000001	Tilapalvelun laskutus	Kuntamalli Raindance järjestelmää,	
	YMR14	14000001	Nuorisotoimen laskutus	joka on integroitu suoraan	
	YMR15	15000001	Suunnittelutoimen laskutus	pääkirjanpitoon	
	YMR16	16000001	Ympäristötoimen laskutus		
	YMR17	17000001	Yhdyskuntatekniikan laskutus		
	YMR18	18000001	Kiinteän omaisuuden myynti		
	YMR19	19000001	Kirjaston yleislaskutus		
	YMR20	20000001	Sivistystoimen laskutus		
	YMR21	21000001	Kulttuuritoimen laskutus		
	YMR22	22000001	Maanvuokrat		
	YMR40	40000001	Vesihuollon muu laskutus		
	YMR44	44000001	Vesi- ja jätevesilaskutus		
	YMR54	54000001	Päivähoitolaskutus		
	YMR99	99000001	Vanhat laskut		
	YMRHYV	5310001	MR hyvityslasku kuittaus		
	YMRMAN	5110001	MR Manuaalisuoritukset		
	YMRVII	5210001	MR Viitesuoritukset		
Ostoreskontra					
	OSTOT	8000001	Ostolaskut	Tositteet siirtyvät Rondosta Kuntamalli Raindance järjestelmään	Tapahtumat säilytetään sähköisenä Rondossa
	OSTORD	8009314	Ostolaskut	Raindance kierrätys alkoi 7.10.2019	Tapahtumat säilytetään
	OMAKSU	8990001	Ostoreskontra maksut	Ostoreskontran tapahtumat ovat osa Kuntamalli Raindance järjestelmää, joka on integroitu suoraan pääkirjanpitoon	
	SISROP	40001	Sisäiset laskut Rondo		
Tiliotteet					
	PANKKI	101001	Pankkien tiliotteet	Basware maksuliikenneohjelmasta liittymien kautta Kuntamalli Raindance kirjanpitojärjestelmään	Tapahtumat säilytetään sähköisenä Baswaren InvoiceReady-arkistossa
Avaava tase					
	ALKUSA	1001	Alkusaldot	Siirretään ALKUSA -raportilla	Kuntamalli Raindance kirjanpitojärjestelmässä
Talousarvio					
	BUD	2001	Talousarvio	Raindance Budjetointi on osa Kuntamalli Raindance järjestelmää	Kuntamalli Raindance kirjanpitojärjestelmässä
Lisätalousarvio					
	BUDL	3001	Lisätalousarvio	Viedään manuaalisesti	Kuntamalli Raindance kirjanpitojärjestelmässä
Konserni					
	KLALKU	99910001	Konsernin alkusaldot	Siirretään KLALKU -raportilla.	Kuntamalli Raindance kirjanpitojärjestelmässä ja
	KLKIRJ	99930001	Konsernikirjaukset	Yhteisöjen tiedot siirretään KONSTA	paperitulosteina
	KLYHT	99920001	Tytäryht./Kuntayht.	lomakkeella sekä manuaalikirjauksin	

Tilinpäätöksen allekirjoitukset

Orimattilan kaupunki

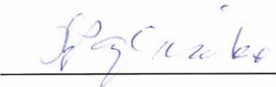
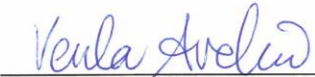
Tilinpäätös 2019

Tilinpäätöksen allekirjoitukset

Orimattilassa 30. päivänä maaliskuuta 2020

Orimattilan kaupunginhallitus

Anneli Kivimäki

kaupunginjohtaja

Tilintarkastajan merkintä

Olemme antaneet suorittamastamme tilintarkastuksesta tänään kertomuksen.

Orimattilassa

. 25 päivänä

touko kuuta 2020

Tilintarkastusyhteisö Revisium Oy

Ville Valkonen, JHT, HT